Rok VI. Zeszyt 7—12

WIADOMOŚCI ADMINISTRACYJNE

MIASTA KATOWIC

Lipiec—Grudzień 1934

Treść zeszytu 7—12:

Sprawozdanie administracyjne Magistratu miasta Katowic za rok 1933/34

NAKŁADEM MAGISTRATU MIASTA KATOWIC
Redakcja i administr.: Miejski Urząd Statystyczny

Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. — Katowice.

SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE
MIASTA KATOWIC

ZA ROK 1933/34

1 KWIECIEŃ 1933 DO 31 MARCA 1934

KATOWICE 1934
Nakładem Magistratu Miasta Katowic

Spis rzeczy:

Korporacje miejskie.

Magistrat odbył w roku sprawozdawczym 42 posiedzenia, na których obradowano nad 3941 sprawami.

Skład osobowy Magistratu

był następujący:

1. Prezydent miasta dr. Kocur
2. Wiceprezydent miasta Szkudlarz
3. Radca budownictwa inż. Sikorski
4. Radca miejski Golla
5. „ „ Jaworski
6. „ „ Maciejczyk
7. „ „ dr. Przybyła (urlop od 14. 11. 33)
8. „ „ Adamczyk
9. „ „ Czaplicki
10. „ „ Kosz (wstąpił w m. dr. Hlonda 29. 9. 33)
11. „ „ Jankowski
12. „ „ Kowalczyk
13. „ „ Kędzior
14. „ „ Mędlewski
15. „ „ Mroczkowski
16. „ „ Schmiegel
17. „ „ dr. Sobawa
18. „ „ Rudzki (wst. w m. dr. Wendta 29 9. 33)
19. „ „ Weichmann.

Rada Miejska odbyła w czasie od 1. I. 1933 r. do 31. XII. 1933 roku 11 posiedzeń, na których obradowano nad 170 sprawami (w tem było 15 wniosków nagłych).

Skład Rady Miejskiej

w dniu 31. III. 1934 r. był następujący:

1. Prezes Rady Miejskiej Piechulek
2. Zastępca Prezesa Rady Miejskiej Ligoń
3. Sekretarz Rady Miejskiej Urbańczyk
4. Zast. sekretarza Rady Miejskiej Dr. Ziółkiewicz

5. Radny miasta Adaschkiewitz Willi
6. „ „ Dr. Bachmann Oskar
7. „ „ Badura Jan
8. „ „ Becker Piotr
9. „ „ Bednorz Jerzy
10. „ „ Biniszkiewicz Józef
11. „ „ Broda Ludwik
12. „ „ Chmielewski Czesław
13. „ „ Cieślik Paweł
14. „ „ Cichoń Franciszek
15. „ „ Czaplicki Stefan
16. „ „ Czechowski Jan (wstąpił w miejsce p. radnego Koruschowitza Leona)
17. „ „ Dr. Dąbrowski Włodzimierz
18. „ „ Daniel Józef
19. „ „ Długiewicz Franciszek
20. „ „ Ewert Wojciech (wstąpił w miejsce p. radnego Grünfelda Hugona)
21. „ „ Firschke Augustyn
22. „ „ Gawrych Józef
23. „ „ Giebel Stefan
24. Radna miasta Gruchlikowa Marja
25. Radny miasta Grzesik Alfons (wstąpił w miejsce p. radnego Rudzkiego Maksa)
26. „ „ Guttwein Ryszard
27. „ „ Igel Ignacy (wstąpił w miejsce p. radnego Kosza Piotra)
28. „ „ Imiela Emanuel
29. „ „ Janotta Maks
30. „ „ Janta Józef
31. „ „ Jasny Jan
32. „ „ Jezella Jan
33. „ „ Dr. Kaufmann Leon
34. „ „ Klehr Ryszard
35. „ „ Knobloch Gustaw
36. Radna miasta Koniarkowa Zofja
37. Radny miasta Kopocz Paweł
38. „ „ Koschek Ignacy
39. Radna miasta Kozikowa Agnieszka
40. „ „ Kruppa Teresa
41. Radny miasta Lischeński Edward
42. „ „ Majowski Władysław
43. „ „ Mildner Jan
44. „ „ Murek Wilhelm
45. „ „ Peschka Eugenjusz
46. „ „ Piec Augustyn
47. „ „ Dr. Rojek Alfred

48. Radny miasta Rzepka Augustyn
49. „ „ Rotbard Józef (wstąpił w miejsce p. radnego Müllera Alfreda)
50. „ „ Sobota Adolf
51. „ „ Sojka Juljusz
52. „ „ Sprot Paweł
53. „ „ Świtała Augustyn
54. „ „ Szałek Wilhelm
55. „ „ Dr. Trupke Emil
56. „ „ Wójcik Jan
57. „ „ Zajonc Fryc
58. „ „ Zimmermann Antoni
59. „ „ Zmigrod Ludwik
60. „ „ Zogórnik Piotr

Administracja ogólna.

A. Sprawy personalne.

Po przeprowadzonej w latach 1931-32 redukcji personelu administracyjnego, spowodowanej ogólnym kryzysem gospodarczym, nastała w roku sprawozdawczym pewna stabilizacja w ruchu liczbowym personelu. Główną uwagę zatem zwrócono w ubiegłym roku ku wykształceniu i dokształceniu pracowników miejskich, by przy odpowiedniej organizacji pracy wydajność podnieść.

Doceniając wielkie znaczenie czynniku organizacji, Magistrat przystąpił z roczną składką jako członek do Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Organizacja ta od czasu do czasu urządza specjalne fachowe wykłady, na które Magistrat wysyła swoich urzędników, chcąc z biegiem czasu pobudzić u urzędnika zainteresowanie dla nowoczesnych metod pracy biurowej, zmierzających do usprawnienia i zmodernizowania administracji miejskiej. Otrzymane od Instytutu Naukowego pisemne referaty różnych tematów w drodze obiegowej daje się urzędnikom do wiadomości celem wykorzystania nowych metod pracy. Postęp dokonany w ostatnim czasie jest niewątpliwy. Delegując urzędników na fachowe wykłady, Magistrat propaguje wśród pracowników zainteresowanie całokształtem zagadnień, odnoszących się do pracy biurowej, kładąc temsamem podwaliny pod rozbudowę administracji wewnętrznej.

Wychodząc z założenia, że niezbędnym warunkiem należytego wykonania przez urzędników referujących powierzonych im zadań, jest szczegółowo zapoznanie się z przepisami obowiązującemi w danym dziale pracy, jak również z przepisami ogólnemi dotyczącemi organizacji i trybu postępowania władz administracyjnych, Magistrat wprowadził w oddziałach raz w tygodniu pod przewodnictwem kierowników oddziałów zebrania wszystkich urzędników referujących. Zebrania noszą charakter dyskusyjny. Praktykowany poprzednio system podawania urzędnikom do wiadomości co pewien czas dzienników ustaw i innych wydawnictw urzędowych okazał się niecelowym.

Zapomogi przyznawane w drodze łaski byłym pracownikom miejskim z funduszów administracji ogólnej, poddano pewnej normalizacji.

Płace dla robotników miejskich zostały ustalone nową taryfą.

Wydatki w tym zakresie dla Gminy jako pracodawcy obniżyły się w porównaniu do ubiegłych lat o 9,19%.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. XII. 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem zgłoszono do Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków wszystkich urzędników etatowych i pracowników kontraktowych. — Ponieważ Magistrat ma pewne wątpliwości co do słuszności ubezpieczenia urzędników etatowych, wniesiono do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń sprzeciw w tym przedmiocie. Sprzeciw ten nie został dotychczas rozstrzygnięty.

Przytoczone poniżej liczby ilustrują dalszą działalność Magistratu w dziale personalnym.

Na koszta osobowe w roku sprawozdawczym preliminowano i wydano:

	prelimin. 1933/34	wydano 1933/34
a) w administracji ogólnej dla personelu w służbie czynnej	1.463.791,39 zł	1.450.038,57 zł
b) w przedsiębiorstwach miejskich:		
1. Miejskie Zakłady Wodociągowe	85.418,78 „	71.527,76 „
2. Rzeźnia Miejska . .	83.500,00 „	82.219,49 „
3. Teatr Miejski	8.277,98 „	8.277,98 „
c) na emerytury i zaopatrzenie	214.698,36 „	212.890,49 „
b) na odwołalne zapomogi dla b. pracowników miejskich nie mających ustawowego prawa do zaopatrzenia . .	58.000,00 „	37.718,52 „
W roku 1933/34 razem:	1.913.686,51 zł	1.862.672,81 zł
W roku 1932/33 razem:	2.785.420,84 zł	2.563.947,46 zł

Jak widać z powyższego, koszta osobowe w administracji ogólnej znacznie zmalały. W wykonanym budżecie zmniejszyły się koszta osobowe na rok 1933/34 o kwotę 51.013,70 zł.

Ilość osób pobierających uposażenie i zaopatrzenie emerytalne oraz odwołalne zapomogi była:

	Dnia 1. IV. 1933 r.	Dnia 31. III. 1934 r.
a) emerytów, wdów i sierot po urzędnikach	52	54
b) osób pobierających za poprzednią uchwałą Magistratu odwołalne zapomogi .	108	124
razem:	160	178

Płace robotnicze wynosiły: w roku 1932/33 — 1,574,431,12 zł; w roku 1933/34 — 1.447.489,20 zł.

W stan spoczynku przeniesiono w okresie sprawozdawczym jednego inżyniera, jednego werkmistrza, 1 budowniczego magistratu i jednego sekretarza miejskiego.

Awansów w większym rozmiarze w roku sprawozdawczym nie przeprowadzono.

Funkcjonarjuszy przegrupowano w 4-ch wypadkach, a mianowicie z grupy XIV do XIII.

Wskutek ukończenia nauki biurowej przyjęto 4 uczniów na funkcjonarjuszy, przyznając im uposażoną grupę XIV.

Poniższa tabela wykazuje ilość **urzędników i funkcjonarjuszy**, zatrudnionych w roku sprawozdawczym.

Data	Urzędnicy etatowi	Funkc. płatni w/g grup	Funkcj. płaceni w/g ryczt.	Uczniowie biurowi	Razem
1. IV. 1933 r. . . .	175	331	13	13	532
31. III. 1934 r. . . .	173	327	21	11	532

Wykaz **pracowników fizycznych** zatrudnionych w poszczególnych Oddziałach w dniu 1 kwietnia 1934 r.

I	Personalny	28
II	Szkolny i Teatralny	65
III	Zarząd Zakładów Miejskich (Straż Pożarna, Tabor, Czyszczenie ulic, Targi)	183
V	Opieka nad Ubogimi	15
VI	Administracja Szpitali Miejskich	46
VIII	Oddział Opieki Społecznej	16
IX	Oddział Budownictwa Naziemnego	21
XI	Zarząd Ogrodów Miejskich	108
XVI	Oddział Techniczny	70
XVIII	Rzeźnia Miejska	36
XXII	Urząd Drogowy i Mierniczy	102
	razem:	690

B. Sprawy ogólno-administracyjne.

W związku z wejściem w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. VI. 1927 r. o Polskiem Prawie Przemysłowem, stworzony został przy Magistracie nowy Oddział pod nazwą: „Oddział Przemysłowo-Handlowy“, który załatwia czynności, podlegające kompetencji wła

dży przemysłowej I instancji, którą jest Magistrat. Nowy ten Oddział rozpoczął swą działalność z dniem 1 lipca 1933 r., przeprowadzając odrazu konieczną rejestrację wszystkich przedsiębiorstw na obszarze miasta Katowic. Rejestracja wykazała ogółem 3.910 jednostek, a mianowicie:

I. **Zakłady przemysłowe** (fabryki i wytwórnie o większej skali):

1. Metalurgiczne i obróbki metali	162	
2. Chemiczno - technologiczne	46	
3. Ceramiczne	20	
4. Spożywcze	35	
5. Drzewno - budowlane	100	
6. Zakłady przetworów zwierzęcych	22	
7. Inne	53	
Zakłady przemysłowe razem:		438

II. **Rzemiosła:**

1. **Metalowe:**

Blacharstwo	36	
Rytownictwo	4	
Kotlarstwo	2	
Kowalstwo	25	
Pilnikarstwo	2	
Ślusarstwo	28	
Tokarstwo	8	
Wyrób instrumentów muzycznych	9	
Zegarmistrzostwo	21	
Jubilerstwo	7	
		142

2. **Drzewne:**

Bednarstwo	2	
Kołodziejstwo	10	
Koszykarstwo	4	
Stolarstwo	77	
		93

3. **Budowl. i mieszk.:**

Dekarstwo	2	
Kamieniarstwo	6	
Lakiernictwo	7	
Malarstwo	69	
Szklarstwo	20	
Sztukatorstwo	4	
Tapicerstwo	29	
Zduństwo	6	
		143

4. Odzież. i włókien.:		
Kapelusznictwo	57	
Krawiectwo męskie	239	
Krawiectwo damskie	72	
Kuśnierstwo	20	
		388
5. Spożywcze:		
Cukiernictwo	10	
Piekarstwo	120	
Piernikarstwo	2	
Rzeźnictwo	142	
		274
6. Skórzane:		
Siodlarstwo	10	
Szewstwo - Cholewkarstwo	96	
		106
7. Inne:		
Fotografowanie	13	
Fryzjerstwo	110	
Introligatorstwo	4	
Optykarstwo	3	
Szczotkarstwo	3	133
	Rzemiosła razem:	1279
III. Sprzedaże (handel, sklepy, składy):		
1. Spożywcze	622	
2. Odzieżowe	191	
3. Użytku domowego	129	
4. Różne	196	
	razem:	1138
IV. Przedsiębiorstwa usługowe:		197
V. Reprezentacje i pośrednictwa handlowe:		418
VI. Drobny przemysł:		440
	Ogółem:	3910

Spis przedsiębiorstw prowadzony jest sposobem kartoteki.

Ze względów racjonalnych i oszczędnościowych istniejący od szeregu lat Urząd Wykonawczy został z dniem 1 kwietnia 1934 r. z Oddziałem Podatkowym zlany w jedną całość, otrzymując nazwę: Oddział Podatkowo-Inkasowy „XII". Z tych samych względów i w tym samym terminie nastąpiło przyłączenie referatów Biu-

ra Statystycznego, Biura Prasowego i Bibljoteki Magistrackiej do Urzędu Stanu Cywilnego pod nową nazwą: Urząd Stanu Cywilnego i Statystyka „XIX".

W mieście Katowic istnieje 263 ulic.

Spis ulic według stanu z 1 lipca 1934 r.

Dzielnica I.:

Plac Andrzeja
Ulica Andrzeja
„ Astrów
„ Bankowa
„ św. Barbary
„ Bartosza Głowackiego
„ Batorego
„ Bielska
„ Bronisława Pierackiego
„ Boczna
„ Bratków
„ Brynowska (do ul. Parkowej)
„ Edwarda Bugli
„ Chorzowska do nr. domu 50
„ Ks. Damrota
„ Dąbrowskiego
„ Dąbrówki
„ Drzymały
„ Dyrekcyjna
„ Dworcowa
„ Dworska do domu nr. 5
„ Fabryczna
„ Fiołków
„ Francuska i osiedla Grünfeld
„ Gliwicka
„ Górnicza
„ Graniczna
„ św. Jacka
„ Jagiellońska
„ św. Jana
„ Jordana
„ Juljusza Ligonia
„ Kamienna
Osiedla Karbowa
Ulica Kilińskiego
„ Kochanowskiego
Ulica Kochłowicka
„ Kolejowa
„ Konckiego
„ Konopnickiej
„ Kopernika
„ Kordeckiego
Park Kościuszki (strzelnica i cegielnia)
Ulica Kościuszki (do folwarku)
„ Kozielska
„ Koszarowa
„ Kościelna
„ Krasińskiego
„ Królowej Jadwigi
„ Krótka
„ Krzywa
„ Ks. Biskupa Lisieckiego
„ Lompy
„ Lubeckiego
Lotnisko
Ulica 3-go Maja
„ Marjacka
„ Marjacka tylna
Plac Marjacki
Ulica Matejki
Plac Miarki
Ulica Mickiewicza
„ Mielęckiego
„ Mikołowska
„ Młyńska
„ Moniuszki
Osiedla Muchowiec
Ulica Narcyzów
„ Opolska
„ Parkowa
„ św. Pawła
„ Piastowska
„ Marszałka Piłsudskiego

Ulica Piotra Skargi
„ Plebiscytowa
„ Pocztowa
„ Podgórna
„ Poniatowskiego
„ Powstańców
„ Prosta
„ Raciborska i Buglowizna
„ Reymonta
Plac Dra Rostka
Ulica Różana
„ Rybnicka
„ Rycerska
„ Rymera
Rynek
Ulica Sądowa
„ Sienkiewicza
„ Skalna
„ Skośna
„ Słowackiego
„ Sobieskiego
„ Sokolska
Ulica Stalmacha
„ św. Stanisława
„ Starowiejska
„ Stawowa
„ Strzelecka
„ Styczyńskiego
„ Szafranka
„ Szkolna
„ Szopena
„ Szybowa
„ Teatralna
„ Traugutta
„ Wandy
„ Wawelska
„ Wincentego Pola
„ Wita Stwosza
„ Wodna
„ Wojewódzka
Plac Wolności
Ulica Zabrska
„ Zacisze
„ Gen. Zajączka
„ Zamkowa i Dwór Marji
„ Żwirki i Wigury

Dzielnica II (Bogucice-Zawodzie).

Ulica Agnieszki Amandy
„ Bogucicka
„ Ks. Bończyka
„ Braci Stawowych
„ Burowiecka
„ Cynkowa
„ Czarneckiego
„ Czecha
„ Długa
„ Drzewna
„ Ferdynanda
„ Florjana
„ Francla
„ Franciszka
„ Gabrjela Hołubka
„ Górna
„ Grabonia
„ Józefa Hallera
„ Hutnicza
„ Karola
Ulica Katowicka
„ Klasztorna
„ Koraszewskiego
„ Koszutka
„ Kowalska
„ Krakowska
„ Krakusa
„ Kraszewskiego
„ Kunegundy
„ Lenartowicza
„ Łączna
„ Króla Łokietka
„ Leopolda
„ Ludwika
„ Marcinkowskiego
„ Markiefki
„ Miarki
„ Mieroszewskiego
„ Mikołaja Reja
„ Murckowska

Ulica Nad Potokiem
„ Niedurnego
„ Normy
„ Nowa
„ Ogrodowa
„ Paderewskiego i Szyb Bożego Narodzenia
„ Piaskowa
„ Piotra
„ Popiela
„ Posia
Ulica Rawy
„ Rejtana
„ Równoległa
„ Ryszarda
„ Staszica
„ Stefana
Plac Stefana
Ulica Szeroka
„ Sztygarska
„ Węglana
„ Żółkiewskiego

Dzielnica III.

a) Załęże.

Ulica Anioła
„ Badury Szymona
„ Becka
„ Bocheńskiego i osiedla Załęska Hałda
„ Borysa Szymona
„ Dębska
„ Cholewy Jerzego
„ Ciemały Józefa
„ Czoiki Leopolda
„ Duaka Franciszka
„ Marszałka Focha
„ Gminna
„ Grządziela Jakóba
„ Janasa
„ Kempki Roberta
„ Koczeby Jana
„ Kupca Jana
„ Labusa Ludwika
„ Ledochowskiego
„ Limanowskiego
„ Lisa
Plac Ks. Londzina
Ulica Macieja
„ Mamoka Macieja
„ Marcina
„ Musiałika Piotra
„ Narutowicza
Osiedla Obroki włącznie z kopalnią Kleofas
Ulica Ks. Roboty
„ Piechy Józefa
„ Pokoju
„ Ks. Pośpiecha
„ 18-go Sierpnia
„ Ks. Strzybnego
„ Gen. Szeptyckiego
„ Wilsona
„ Wojciechowskiego
„ Wolnego Józefa
„ Wolskiego Michała
„ Zamułkowa
„ Zarębskiego

b) Dąb.

Ulica Agnieszki
„ Dębowa
„ św. Ducha
„ Chorzowska od nr. domu 50 włącznie z osiedlą Bederowiec
„ Krzyżowa
„ Lipowa
„ Seydy Zygmunta
Osiedla Sośnina
Ulica Sportowa
„ Stęślickiego
„ Studzienna
„ Szpitalna
„ Wąska
„ Wiejska
„ Złota
„ Żelazna

Dzielnica IV.

a) Ligota.

Ulica Ks. Dzierżona
„ Emerytalna
„ Franciszkańska
„ Grzyszki
„ Hetmańska
„ Kłodnicka
„ Kolejarska
„ Kredytowa
„ Książęca

Ulica Ligocka do nr. domu 29
„ Panewnicka
„ Średnia
„ Stroma
„ Szadoka
„ Przesmyk
„ Tomasza
„ Zagroda
„ Załęska
„ Zgoda

b) Brynów.

Ulica Brynowska od ul. Parkowej do granicy miasta
„ Dworska

Ulica Kępowa
„ Ligocka do nr. domu 29
„ Lubiny
„ Rolna
„ Wodospady

C. Biuro Statystyczne.

Szczegółowe dane tego Biura wynikają z regularnie wydawanego w roku sprawozdawczym miesięcznika „Wiadomości Statystyczne m. Katowic“. Wydano również 5 numerów „Wiadomości Administracyjnych“ oraz 2 numery „Rocznik Statystyczny m. Katowic za lata 1931 oraz 1932“.

Powtarza się niektóre cyfry statystyczne tego roku:

1. **Obszar** miasta Katowic pozostał niezmieniony = 4023,3822 ha.

2. **Meteorologja.** Stacja obserwacyjna przy Zarządzie Ogrodów Miejskich notowała najwyższą temperaturę według Celsiusa + 31 w dniu 28 lipca, zaś najniższą — 23 dnia 15 grudnia. Dni z opadami atmosferycznemi notowano 131. Opady deszczowe wynosiły razem 543,5 mm, śnieżna razem 47 mm.

3. **Ruch ludności.** Ogólny przyrost ludności miasta Katowic w czasie od 1. IV. 1933 r. do 31. III. 1934 r. wynosił 1229 osób. Stan ludności w dniu **31 marca 1934 r.** wynosił 129 389 mieszkańców. Tą liczbą nie jest objęty garnizon wojskowy oraz obcokrajowcy.

Z tej liczby przypada na:

	Męż.	Kobiet	Razem	Rz. k.	Ewang.	Mojż.	Prawosławni	Gr. k.	Inne
Dzielnica I.	31 019	33 875	64 894	52 762	4 844	7 048	10	19	211
„ II.	12 828	13 157	26 085	25 156	630	216	12	2	69
„ III.	15 300	15 608	30 908	30 055	574	198	27	25	29
„ IV.	3 738	3 764	7 502	7 278	158	32	5	2	27
Ogółem . .	62 985	66 404	129 389	115 251	6 206	7 494	54	48	366

Stan 31. 3. 33: 128160.

Przyrost obcokrajowców wynosił w czasie od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. 65 osób. Stan obcokrajowców w dniu 31 marca 1934 r. wynosił 4.661 osób.

W tem jest obywateli:

Anglji 20, Austrji 142, Belgji 1, Czechosłowacji 451, Danji 2, Estonji 4, Francji 132, Jugosławji 58, Łotwy 12, Niemiec 3286, Rumunji 128, Szwajcarji 67, Szwecji 27, Węgier 62, Włoch 65, Z. S. P. R. 22, inne niewymienione państwa Europy 57, Stany Zjednoczone Ameryki 30, Chin 32, Brazylji 4, Wolnego Miasta Gdańska 31, bez państwowości 28.

Przyrost naturalny przedstawia się jak następuje:

Urodzeń żywych . .	2.098
„ martwych . .	65
	2.163 w tem obcych 88.

Zgonów miejscowych .	1.238
„ pozamiejscowych	175
	1.413

W tem dzieci do 1 roku ogółem 301 — bez obcych 292.

Małżeństwa zawarto 1.091. Największą liczbę wykazują miesiące listopad 182, październik 144 i wrzesień 116 zawartych małżeństw.

4. **Choroby zakaźne.** Przy chorobach zakaźnych zgłoszonych u lekarza powiatowego na miasto Katowice wykazuje statystyka następujące cyfry:

Zgłoszono zachorowań na:		w tem zgonów:
dur brzuszny	16	4
płonica	208	1
błonica	157	—
zapalenie opon mózg.	8	2
odra	10	—
róża	25	1
krztusiec	12	—
gorączka połogowa	9	3
jaglica	24	—
gruźlica	30	160
inne niewymienione	6	—

D. Bibljoteka.

W budżecie preliminowano 9.520,— złotych na prowadzenie i rozbudowę Bilbjoteki. Z tej pozycji pokrywano koszta zakupu i oprawy książek, abonament czasopism codziennych i fachowych.

Stan z początku roku tomów	5.710
Przybyło tomów	746
Stan z końcem roku tomów	6.456

Bibljoteka prenumerowała:

Dzienników urzędowych	72
Czasopism fachowych	48
Pism codziennych	21
Bibljoteka wypożyczyła tomów	1.291
W Bibljotece korzystano ze zbiorów razy	6.527

W roku sprawozdawczym zakupiono 503 tomów.

Bezpłatnie przekazano Bibljotece 243 tomy.

W roku sprawozdawczym założono inwentarz ogólny wszystkich książek; przytem uporządkowano zbiory w ten sposób, że książki pozostające w Bibljotece samej poustawiano systemem magazynowym. Magazyn obejmuje obecnie 255 półek, które są podzielone na rozmiary według formatów książek. Wybrano powyższy sposób, kierując się następującemi zasadami:

a) odszukanie książki powinno być jaknajłatwiejsze i zabierać najmniej czasu,
b) książka powinna być chroniona od uszkodzeń i zajmować najmniej miejsca.

Ponadto założono nowy katalog, a to systemem kartkowym według klasyfikacji dziesiętnej, która obecnie jest stosowana z powodzeniem w większej ilości bibljotek publicznych i urzędowych. Katalog zawierał z końcem roku sprawozdawczego około 6.000 pozycyj.

Prace te przeprowadzono bez przerwania normalnego ruchu w Bibljotece.

Założono nową kontrolę wypożyczonych książek, która zezwala na ustalenie ilości i rodzaju wypożyczonych tomów, oraz osób korzystających z Bibljoteki.

Założono kontrolę dla dział prenumeracyjnych, dla czasopism oraz dla gazet i dzienników urzędowych.

Rozpoczęto wciąganie dzieł, znajdujących się w poszczególnych Oddziałach, do ogólnego inwentarza książek. Praca ta będzie ukończona w następnym roku administracyjnym.

ROZBUDOWA MIASTA.

A. Budownictwo Naziemne.

Przy utrzymaniu budynków zostały wykonane tylko najkonieczniejsze roboty. Środki budżetowe na ten cel wynosiły na

rok 1933/34	234.948,36	zł
Faktyczne wydatki wynoszą	231.684,03	„
tak, iż zaoszczędzono	3.264,33	„

Oprócz zwykłych robót konserwacyjnych zostały wykonane następujące większe renowacje względnie przebudówki:

a) **Dzielnica I.**

Remont fasad domu biurowego Dyrekcji Tramwajów pl. Wolności 16.

Remont tylnej fasady domu biurowego ul. Pocztowa 16.

Wykonanie posadzki w kuchni gospodarczej szkoły powszechnej przy ul. Szafranka, z płytek kamionkowych.

Wykonanie posadzki dębowej w korytarzu na I piętrze szkoły wydziałowej żeńskiej przy ul. Szkolnej.

Wykonanie nowej podłogi w hali gimnastycznej przy ulicy Szkolnej.

Odbudowa dachu zniszczonego przez pożar nad starą częścią budynku gimnazjum żeńskiego przy ul. 3-go Maja i ukończenie remontu wewnątrz.

b) **Dzielnica II** (Zawodzie).

Budowa garażu dla Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Krakowskiej 78/80.

c) **Dzielnica III** (Załęże).

Remont fasad tylnych nieruchomości restauracji przy ul. Wojciechowskiego 7.

d) **Dzielnica IV** (Ligota).

Remont fasad szkoły powszechnej przy ul. Hetmańskiej 8.

W roku 1933/34 zostały rozpoczęte i ukończone przez Urząd Budownictwa Naziemnego następujące nowe budowle wzgl. przebudowy.

I. **Budowa tanich domów mieszkalnych w dzielnicy III** (Dąb) na nieruchomości przy ul. Chorzowskiej wydzierżawionej od Skarbofermu.

Ażeby choć w części umieścić bezdomnych, wybudowano w dalszym ciągu 4 bloki mieszkalne nr. 240, 242, 244, 246. Każdy blok obejmuje 12 mieszkań, składających się z jednego pokoju urządzonego równocześnie jako kuchnia, z komórki wzgl. piwniczki i sieni wielkości razem około 25 m^2 oraz ze strychu (górny pokoik) tej samej wielkości.

Do każdego bloku należy osobny budynek gospodarczy obejmujący 12 szop, 6 ustępów, pisuar i śmietnik.

Dla każdego mieszkania przewidziano ogródek działkowy.

Każdy blok otrzymał stojak do czerpania wody z wodociągu.

Dla domów nr. 244 i 246 wybudowano piekarnię z 2 piecami.

Strych domów 240 i 242 wykonano o wysokości 2,00 m z osobną konstrukcją dachową, tak, iż ubikacje te mogą zostać zużyte dla celów mieszkaniowych.

belkowe, konstrukcja dachu drewniana, dach pokryty papą, fasada oblicowana dobraną cegłą i ofugowana.

Zabudowany teren wynosi okr.	22.600 m^2
Pow. jednego domu wynosi okr.	345 m^2
Pow. jednego budynku gospod. okr.	44 m^2
Pow. piekarni wynosi okr.	13 m^2

Kubatura domu nr. 240 i 242 wynosi razem z budynkiem gospodarczym 2. (1674+93	= okr. 3540 m^3
kubatura domu nr. 244 i 246 taksamo 2. (1467+93)	= „ 3120 m^3
kubatura piekarni około	32 h^3
	kubatura razem 6629 m^3

Koszta wynoszą razem około	124.000,— zł.
Z tej sumy przypada na dom 246	28.100,— „
„ „ „ „ „ „ 244	29.300,— „
„ „ „ „ „ „ 242	32.100,— „
„ „ „ „ „ „ 240	33.150,— „
na piekarnię	1.350,— „

1 m^3 kosztuje około 18,50 zł.
1 mieszkanie około 2580,— zł.

Roboty przy domu 246 i 244 rozpoczęto dnia 22. VI. 33 r.
Oddanie budynków do użytku nastąpiło dnia 2 wzgl. 5. IX. 1933 r.
Dom 242 rozpoczęto dnia 4. VII. 1933 r.
Oddanie do użytku nastąpiło dnia 28. IX. 1933 r.
Roboty przy domu 240 rozpoczęto dnia 6. X. 1933 r.
Oddanie do użytku nastąpiło dnia 12. XII. 1933 r.

2. **Przebudowa szkoły powszechnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Jagiellońskiej 18.**

Przebudowa była spowodowana tem, że szkoła posiadała ustępy niehigjeniczne na dziedzińcu z dołem kloacznym niepołączonym z kanalizacją. Przebudowa obejmowała następujące roboty:

Wykonanie domów jest proste, mury są masywne, stropy

a) zburzenie dawniejszych ustępów i urządzenie nowoczesnych higjenicznych w skrzydle północnym budynku szkolnego.

Wykonanie nastąpiło w ramie projektu przewidzianej w przyszłości rozbudowy szkoły.

W podziemiach mieści się 9 miejsc ustępowych dla uczniów, **na parterze** 8, **na I piętrze** 8 i 3 ustępy z przedpokojem dla nauczycieli.

Na II piętrze mieści się 12 miejsc ustępowych z przedsionkiem dla uczniów.

Razem urządzono 36 ustępów, które zaopatrzone są w centralne ogrzewanie i oświetlenie elektryczne.

Oprócz tego przeprowadzono kanalizację i regulację dziedzińca.

b) Na parterze połączone zostały 2 salki klasowe przez wybicie otworów w ścianie działowej i wbudowanie drzwi przesuwnych tak, iż w razie potrzeby obie klasy razem mogą służyć jako jedna salka.

c) Również na parterze zniesiono wejście od ulicy Marszałka Piłsudskiego, niebędące w użytku i połączono z dotychczasową kancelarją. W ten sposób uzyskano jedną salkę do nauki.

Kancelarję umieszczono w części korytarza, nie będącej w użytku od strony podwórza.

d) Oprócz tego przeprowadzono reperację dachu, ścian ogniowych i parkanów.

Koszta do a i d wynoszą około		51.600,— zł.
Kubatura do a wynosi około 1360 m^3.		
1 m^3 kosztuje około 38,— zł.		
Koszta do b wynoszą około	4.200,— zł.	
„ „ c „ „	3.200,— „	
razem do b i c		7.400,— zł.

Kubatura do b wynosi	256 m^3
„ „ c „	244 „
b i c razem:	500 m^3

1 m^3 kosztuje 14,80 zł.

Koszta ogólne razem okr. 59.000,— zł.

Roboty rozpoczęto dnia 15. VI. 1933 r.

Oddanie budynku do użytku nastąpiło dnia 20. IX. 1933 r.

3) **Rozbudowa hali targowej przy ul. Piotra Skargi.**

Z powodu zwiększającego się ruchu oraz popytu o dalsze stoiska sprzedaży rozbudowano halę targową od strony podwórza przez rozszerzenie budynku. W ten sposób osiągnięto 26 dalszych stoisk i miejsc dla wagi.

Oprócz tego okazało się koniecznem powiększenie urządzeń ustępów przez przebudowę i zburzenie ustępów niehigjenicznych na targowisku.

Urządzono 2 ustępy nowoczesne z pisuarem dla mężczyzn, 4 ustępy dla kobiet i ubikację dla dozoru. Ustępy otrzymały centralne ogrzewanie i oświetlenie elektryczne.

Powiększona część hali otrzymała oświetlenie elektryczne i gazociągi.

W podwórzu została wybudowana przechowalnia sprzętów.

Wykonanie budowli jest masywne z fundamentami żelbetowemi, dachem konstrukcji drewnianej, pokrytym papą.

Ściany zostały wewnątrz oblicowane glazurowemi płytkami kamionkowemi, zewnątrz dobraną cegłą.

Podwórze zostało skanalizowane i zaopatrzone brukiem na jezdni, a pozatem płytami cementowemi.

Koszta rozbudowy wynoszą 41.061,63 zł. okr.	41.000,— zł.
Kubatura wynosi 930 m^3.	
1 m^3 kosztuje ok. 44,— zł.	
Roboty rozpoczęto dnia 24. VII. 1933 r.	
Oddanie do użytku nastąpiło dnia 16. X. 1933 r.	
Koszta brukowania podwórza itp. wynoszą 9.357,02 zł. okr.	9.400,— zł.
Koszta ogólne razem:	50.500,— zł.

4) **Budowa parkanu w rzeźni miejskiej.**

Wysokość parkanu nad ulicą Kozielską wynosi po regulacji tejże przeciętnie 2,30 m, nad podwórzem Rzeźni 3.30 m.

Parkan otrzymał u górnej części 3 rzędy drutu kolczastego.

Brama wjazdowa, 4.05 m szeroka, wykonana jest z żelaza.

Koszta parkanu wynoszą	17.535,41 zł.
„ bramy „	510,— „
Koszta razem:	18.045,41 zł.

Długość parkanu wynosi 231.36 m.

5. **W roku 1933/34 zostały wykonane następujące większe projekty:**

a) projekt budowy ratusza przy Rynku narożnik ul. Pocztowej,

b) hali targowej przy ul. Piotra Skargi.

B. Budownictwo Drogowe.

Zakres działania Oddziału XXII dzieli się na 6 zasadniczych działów, a mianowicie: dział ogólno-techniczny, czyli utrzymania ulic, placów i kanałów publicznych, dział projektów budowlanych, dział robót inwestycyjnych, dział mierniczy, dział ogólno-administracyjny i dział gospodarczy.

Poniżej podaje się w streszczeniu najważniejsze wydarzenia i szczegóły z czynności administracyjnej Urzędu Drogowego i Mierniczego, kolejno według wyżej wymienionych referatów względnie działów.

I. Utrzymanie ulic, dróg, chodników, placów publicznych, oraz kanałów i czyszczalń ścieków kanałowych.

W okresie sprawozdawczym bieżącemu utrzymaniu podlegało:

a) **sieć drogowa:**

1.	54 087 km	ulic o powierzchni brukowanej	400 528,— m²
2.	3 210 km	„ „ „ bitumicznej	21 378,— m²
3.	13 263 km	„ „ „ szosowanej	75 423,— m²
4.	42 319 km	„ „ „ gruntowej	217 159,— m²
Sa.	112 879 km	Sa.	714 488,— m²

b) **sieć kanałowa:**

1. 54 492,00 mb. kanałów gospodarczych
2. 9 000,00 mb. kanałów burzowych
3. 4 150,00 mb. kanałów deszczowych

Sa. 67 642,00 mb.

4. 1 472 szt. szybów rewizyjnych
5. 1 582 szt. ulicznych skrzyń osadowych

Przy robotach koneserwacyjnych wymienionych objektów było zatrudnionych:

4 techniczne siły urzędnicze
2 drogomistrzów
7 dozorców wzgl. przodowników w stosunku roboczym
86 rzemieślników i robotników stałych.

W okresie budowlanym powiększono załogę o ca. 30 robotników opłacanych po 3,30 zł na dniówkę, którzy wykonali 6 402 robotnikodniówek. Pozatem zatrudniono około 100 bezrobotnych, odpracowujących zapomogi, którzy wykonali 26 206 robotnikodniówek. Główny remont ulic brukowanych zlecano jak w latach poprzednich miejscowym firmom fachowych po cenach ustalonych z przetargu, a zatwierdzonych przez Korporacje Miejskie.

Przez firmy brukarskie wykonano następujące roboty:

1.	naprawa bruku z dużej kostki łącznej powierzchni	4 870 m²
2.	naprawa bruku z małej kostki łącznej powierzchni	1 009 m²
3.	naprawa bruku dzikiego łącznej powierzchni	563 m²
4.	naprawa chodników betonowych łącznej pow.	1 544 m²
5.	naprawa chodników mozaikowych łącznej pow.	349 m²
6.	uregulowanie krawężników łącznej długości	320 mb.

We własnym zakresie przy pomocy określonej wyżej stałej załogi wykonano następujące roboty:

1.	naprawa jezdni szosowej na łącznej przestrzeni	1,645 km.
2.	naprawa jezdni gruntowej na łącznej przestrzeni	6,683 km.
3.	pogłębienie rowów, uporządkowanie i czyszczenie bankietów na łącznej przestrzeni	12,865 km.
4.	naprawa chodników nieumoc. łącznej długości	4,956 mb.

5. czyszczenie i utrzymanie sieci kanałowej, szybów rewizyjnych, skrzyń osadowych, oczyszczalń ścieków kanałowych i bielenie drzew oraz kamieni przydrożnych wykonano perjodycznie według zachodzącej potrzeby.

W roku sprawozdawczym przybyło 2 049 mb. kanału gospodarczego, 7 szybów rewizyjnych i 52 ulicznych skrzyń osadowych.

Celem strzeżenia interesów i praw miasta, dział konserwacyjny przeprowadził również nadzór i kontrolę nad należytem wykonaniem robót przez osoby trzecie na terenach drogowych miasta Katowic.

II. Opracowanie projektów budowli podziemnych jak ulic, kanałów, mostów itp.

Biuro projektów Urzędu Drogowego i Mierniczego opracowało w okresie sprawozdawczym następujące prace projektodawcze:

a) Budowa i przebudowa kanalizacji:

1. projekt skanalizowania ulicy Szybowej w dzielnicy IV.,
2. sprawdzenie ogólnego projektu skanalizowania dzielnicy Dąb,
3. wszelkie rysunki szczegółowe i wykonawcze do budowy mostu żelbetowego na Rawie w trakcie ulicy Zamkowej,
4. czynności techniczno-administracyjne ze Związkiem Regulacji Rawy (ustalenie syfonów, nadzór przy budowie kolektora, sprawdzenie obliczenia kosztów udziałowych itp.),
5. projekt doprowadzenia czystej wody z kopalni Wujek do Zakładu Kąpielowego na Buglowiźnie,
6. niwelacja kontrolna i projekt przebudowy uszkodzonego kanału w ulicy Bogucickiej,
7. projekt odwodnienia i umocowania podwórza autogarażów w przedłużonej ulicy Mickiewicza, własności Śląskich Linij Autobusowych.

b) Budowa i przebudowa ulic i dróg:

1. projekt rozbudowy ulicy Kościuszki na odcinku od ulicy Poniatowskiego do granicy miasta,
2. projekt rozbudowy ulicy Ligockiej na odcinku od ulicy Mikołowskiej do ulicy Zalęskiej,
3. projekt rozbudowy ulicy Francuskiej na odcinku od ulicy Powstańców do Karbowej,
4. projekt rozbudowy ulicy Leopolda na odcinku od ulicy Markiefki do granicy miasta,
5. projekt rozbudowy ulicy Wolności na odcinku od ulicy Normy do ulicy Ryszarda,

6. projekt rozbudowy ulicy Ryszarda na odcinku od ulicy Markiefki do ulicy Wolności,
7. projekt rozbudowy ulicy Posia na odcinku od ulicy Krakowskiej do torów P. K. P.,
8. projekt rozbudowy ulicy Kozielskiej na odcinku od ulicy Fabrycznej do ulicy Raciborskiej,
9. projekt rozbudowy ulicy Zgody na odcinku od ulicy Załęskiej do oczyszczalni kopalnianej.

Podczas sezonu budowlanego siły techniczne biura projektów zatrudnione były prawie wyłącznie przy robotach inwestycyjnych.

III. Roboty inwestycyjno-budowlane, podziemne, budowy ulic, kanałów itp.

Zgodnie z uchwałami Korporacyj Miejskich przygotowano lub wykonano w okresie sprawozdawczym następujące roboty inwestycyjno-drogowe i kanalizacyjne względnie podziemne:

1. rozbiórka starego mostu i budowa w jego miejsce nowego mostu żelbetowego na Rawie w trakcie ulicy Zamkowej. Ponieważ stary most sklepiony wykonany w roku 1865 i poszerzony w roku 1887 z cegły i kamienia łamanego okazał się już o tyle wadliwy, że zagrażał bezpieczeństwu publicznemu, przystąpiono w roku sprawozdawczym do jego rozbiórki i wybudowano nowy most o konstrukcji nośnej belkopłytowej - żelazobetonowej na przyczółkach betonowych.

   Rozpiętość nowego mostu w świetle wynosi 7,70 m. — Długość pomostu po pokładzie 9,20 m, ogólna szerokość mostu 20,59 m (tj. jezdni 10,80 plus zachodni chodnik 4,56, plus wschodni chodnik 5,23 m).

   Na powyższą budowę wydatkowano włącznie z uregulowaniem i przebrukowaniem nawierzchni ulicy Zamkowej przyległej do nowego mostu na odcinku od Rynku do ulicy Moniuszki ogółem 66 710,63 zł
2. umocowanie chodników przed gmachem Urzędu Skarbowego przy ulicy Żwirki i Wigury płytami granitoidowemi oraz pasami mozaikowemi, które to roboty uskutecznione zostały przez przedsiębiorcę, ogólnym kosztem 4 093,25 zł
3. rozbudowa ulicy Skośnej na odcinku od ulicy Mickiewicza do ulicy Zamkowej dla stworzenia objazdu podczas przebudowy mostu na Rawie w trakcie ulicy Zamkowej na długości 70 m.

   Wykonano jezdnię o szerokości 6 m oraz chodniki obustronnie o szerokości 1,5 m; ułożono 140 mb. krawężników wąskich, wykopano około 200 m³ ziemi i zabruko-

wano jezdnię około 700 m² dużą kostką szarogłazową, chodniki zaś umocowano rajmówką.

Ogólny koszt tej budowy wykonanej przez przedsiębiorcę wynosił 7 917,35 zł

4. rozbudowa ulicy Załęskiej na odcinku od ulicy Szadoka do torów bocznicowych kopalni Wujek na ogólnej długości 635 m. Przy tej budowie poruszono 5 000 m³ mas ziemnych, wykonano roboty kanalizacyjne na długości 150 m, ułożono krawężniki 600 m oraz wybrukowano jezdnię około — 3600 m² dużą kostką szarogłazową na podłożu piaskowem oraz umocowano obustronnie chodniki rajmówką wraz z pasem dla rowerzystów. Roboty wykonano częściowo we własnym zakresie bezrobotnymi, opłacanymi z Funduszu Pracy, zaś roboty brukarskie przez przedsiębiorcę. Ogólny koszt budowy wynosił 61 993,95 zł

5. rozbudowa ulicy Ligockiej na odcinku od km. 0,0 do 0,7. W roku sprawozdawczym przystąpiono do robót przygotowawczych pod brukowanie jezdni tejże ulicy, przyczem wyprostowano trasę na odcinku od km. 0,5 do km. 1,4, na którym to odcinku poruszono 5 700 m³ mas ziemi, ułożono podkład szosowy z kamienia piaskowcowego uzyskanego na miejscu — powierzchni około 1 400 m², uregulowano i pokryte ziemią roślinną skarpy o powierzchni 1 500 m² oraz na odcinku od km. 0,0 do 0,5 rozszerzono podłoże szosowe pod przyszły bruk uliczny.

Roboty wykonano we własnym zakresie za pomocą bezrobotnych opłacanych z Funduszu Pracy ogólnym kosztem 16 668,70 zł

6. rozbudowa ulicy Kopernika na odcinku od ulicy Drzymały do ulicy Kilińskiego na długości 150 mb., przyczem wykonano wykop względnie nasyp ziemi, ułożono krawężniki granitowe, wykonano podłoże pod późniejsze umocowanie bitumiczne nawierzchni, wbudowano skrzynie osadowe oraz umocowano chodniki płytami betonowemi.

Odnośne roboty wykonane zostały przez przedsiębiorców ogólnym kosztem 38 423,02 zł

7. rozbudowa ulicy Wandy na odcinku od ulicy Kopernika do ulicy Żwirki i Wigury na długości 92 mb. Budowę zleconą przedsiębiorcy wykonano w ten sam sposób jak podano powyżej ad 6, ogólnym kosztem 5 835,86 zł

8. rozbudowa ulicy Kilińskiego na odcinku od ulicy Kopernika do ulicy Żwirki i Wigury na długości 53 mb. Wykonano wykop ziemi, ułożono i uregulowano krawężniki, zaś jezdnię wybrukowano dużą kostką granitową na podłożu piaskowem.

Ogólny koszt budowy wykonanej przez przedsiębiorcę wynosił 3 961,73 zł

9. rozbudowa przedłużonej ulicy Kościuszki jako arterji wypadowej. W roku sprawozdawczym wykonano roboty wstępne, jak wykop ziemi około 6 200 m³, betonowanie przepustu na Kłodnicy z rur żelazo-betonowych o średnicy 1000 m/m. długości 16 mb. oraz wykonano 2 km rowów odwadniających i uregulowano około 5 000 m² skarp. Ogólny koszt budowy wykonanej we wałsnym zarządzie bezrobotnymi opłacanemi z Fund. Pracy wynosił 9.497,43 zł

10. dla rozbudowy ulicy Lompy na odcinku od ulicy Wojewódzkiej do ulicy Jagiellońskiej zamówiono 450 ton małej kostki szarogłazowej, z której to ilości nadeszło w roku sprawozdawczym około 200 ton. Koszt tegoż materjału wynosił 6 257,20 zł

11. przebudowa jezdni ulicy Żwirki i Wigury przed 14-to piętrowym gmachem Urzędów Skarbowych.

Na wniosek Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego zerwano istniejący bruk ze starej kostki granitowej o powierzchni około 562 m², wykopano zbędną ziemię, uregulowano krawężniki, wykonano około 590 m² torowiska szosowego oraz nałożono nawierzchnię jezdni z twardolanego asfaltu systemu „Smołobit".

Ogólny koszt budowy wykonanej przez firmę „Smołobit" wynosił 15 880,45 zł

12. budowa chodników przed gmachem T. C. L. na narożniku ulic: Francuskiej i Wojewódzkiej.

Również na żądanie Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego wykonano umocowanie chodników płytami granitoidowemi mozaikowemi oraz pas z małej kostki mozaikowej, uregulowano krawężniki i ściek w ulicy Francuskiej oraz uporządkowano ulicę i skarpy wzdłuż torów kolejowych.

Ogólny koszt budowy wykonanej przez przedsiębiorcę wynosił 5 273,41 zł

13. rozbudowa ulicy Wolności na odcinku od ulicy Leopolda do wjazdu do szkoły powszechnej na długości 180 mb. — Wykonano roboty ziemne, ułożono częściowo podłoże piaskowe i umocowano jezdnię małą kostką porfirową, ułożono krawężniki wąskie szarogłazowe oraz założono chodnik po zachodniej stronie ulicy.

Roboty ziemne wykonano we własnym zarządzie, zaś roboty brukarskie i inne przez przedsiębiorcę ogólnym kosztem 13 531,61 zł

14. Dojazd do Miejskiego Zakładu Kąpielowego na Buglowiźnie wykonano na długości 275 mb. Wykonano wykop ziemi i wybrukowano jezdnię szerokości 3 m częściowo małą kostką szarogłazową, częściowo zaś dzikim brukiem. Od-

nośne roboty zostały przerwane z powodu niewbudowania szyn rówkowych na przejeździe kolejowym. To też ukończenie mogło nastąpić dopiero później.

Ogólny koszt budowy wykonanej co do robót ziemnych we własnym zarządzie, wynosił 2.196,— zł, zaś co do robót brukarskich przez przedsiębiorcę wynosił 3 650,05 zł, czyli ogółem 5 846,05 zł.

15. zakup taboru kolejowego oraz narzędzi dla zatrudnienia bezrobotnych przy robotach prowadzonych we własnym zakresie i finansowanych przez Fundusz Pracy, a mianowicie 2 600 mb. szyn, 45 sztuk wywrotek oraz różnych innych narzędzi, uskuteczniono za ogólną sumę 13.435,74 zł
16. dla rozbudowy dróg, ulic i kanałów na terenie Skarbu Śląkiego w Panewnikach zakupiono tabor kolejowy i narzędzia robotnicze za ogólną kwotę 1 981,05 zł
17. usunięcie parkanu oraz rozszerzenie chodnika przed szkołą powszechną im. ks. Józefa Poniatowskiego przy ulicy Mikołowskiej. Zerwano stary parkan murowany, który zasłaniał widok na ożywionym odcinku tejże ulicy i przesunięto ogrodzenie do linji regulacyjnej. Nowy parkan wykonano z siatki drucianej na fundamentach betonowych. Uzyskany chodnik o przeciętnej szerokości 5 m umocowano rajmówką.

Ogólny koszt tejże budowy wykonanej we własnym zarządzie przez bezrobotnych wynosił 3 554,74 zł.

18. skanalizowanie ulicy Edwarda Bugli w Katowickiej Hałdzie. — Wykonano około 72 mb. kanału ulicznego z rur o średnicy 250 m/m, wymurowano 3 szyby rewizyjne i wbudowano 6 skrzyń osadowych.

Ogólny koszt budowy, wykonanej przez przedsiębiorcę, wynosił 3 153,14 zł

19. budowa zakładu kąpielowego na Buglowiźnie. W roku sprawozdawczym przystąpiono do dalszej rozbudowy zakładu kąpielowego we własnym zakresie i wykonano następujące roboty:
    a) betonowanie dna i ścian basenów około 905 m^3
    b) wykop ziemi pod dno i ściany około 2 830 m^3
    c) wykonano plażę i trawniki około 6 700 m^2
    d) łamano i przewieziono z kamieniołomu z ulicy św. Barbary około 1 130 m^3 piaskowca dla umocowania dna basenu
    e) wykonano około 3 500 m^2 podłoża szosowego pod dna basenu
    f) otynkowano około 2 700 m^2 ścian betonowych
    g) wyplanowano skarp około 3 250 m^2
    h) wykonano wykopu ziemnego pod plażą ok. 10 920 m^3.

Ogólny koszt budowy w okresie sprawozdawczym wynosił 68.092,23 zł

IV. Prace pomiarowe, niwelacyjne, wytyczania linij regulacyjnych i tem podobne.

W okresie sprawozdawczym dział mierniczy wykonał następujące plany i prace pomiarowe:

1. plan linji regulacyjnych ulicy Kościuszki na odcinku od ulicy Poniatowskiego do ulicy Brynowskiej; podziałka — 1:1000,
2. plan linij regulacyjnych przedłużonej ulicy Kościuszki na odcinku od ulicy Brynowskiej do granicy miasta: podziałka — 1:1000
3. plan linij regulacyjnych ulicy Leopolda; podziałka — 1:1000
4. plan linij regulacyjnych terenu pomiędzy ulicą Francuską, Lompy i Powstańców; podziałka 1:500
5. plan linij regulacyjnych ulicy Stromej; podziałka 1:500
6. „ „ „ „ Gminnej; podziałka 1:500
7. „ „ „ „ Krasińskiego, św. Jacka, oraz części ulicy Wojewódzkiej; podziałka 1:500
8. plan linij regulacyjnych ulicy Francuskiej na odcinku od ulicy Powstańców do kolonji „Karbowa"; podziałka 1:1000
9. plan linij regulacyjnych ulicy Ligockiej na odcinku od ulicy Wodospadów do ulicy Załęskiej oraz części ulicy Załęskiej do nr. domu 11 względnie 12; podziałka 1:500
10. plan linij regulacyjnych ulicy Kozielskiej i ul. 11-tej; podziałka 1:500
11. plan linij regulacyjnych ulicv projektowanej położonej na wschód od ulicy Dębowej i na północ od ulicv Sportowej; podziałka 1:250
12. wykonano nowe matryce planów poszczególnych ulic i plany sytuacyjne z obliczeniem powierzchni terenów ulicznych w związku z odstąpieniem obszarów na rzecz Gminy Miejskiej
13. wykonano plany sytuacyjne dla Oddziału Podatkowego celem oszacowania gruntów mających być opodatkowanych, tudzież plany sytuacyjne do list opłat kanałowych
14. przeprowadzono w obrębie wszystkich dzielnic miasta Katowic pomiary katastralne względnie wydzielenia terenów ulicznych celem przewłaszczenia ich na rzecz miasta
15. przeprowadzono pomiary sytuacyjne dla zestawienia planów linij regulacyjnych i celem uzupełnienia planów sekcyjnych w dzielnicach: I, II, III i IV.
16. przeprowadzono niwelację kontrolną ulicy Leopolda i Mikołowskiej jako też wytyczenie linij regulacyjnych przy zabudowaniu terenu na obszarze miasta Katowic oraz uzupełnienie ksiąg i map katastralnych znajdujących się w Urzędzie Mierniczym, a ponadto dostarczono wszelkich danych potrzebnych Urzędowi Statystycznemu.

V. Administracja ogólno-budowlana.

Opracowano rozliczenia kosztów budowy i przebudowy oraz kosztów skanalizowania 21 ulic wraz z podziałem tychże kosztów pomiędzy odnośnych właścicieli nieruchomości.

W związku z nałożeniem powyższych kosztów wpłynęło przeszło 240 sprzeciwów, z których 140 z odpowiedniem uzasadnieniem stanowiska Magistratu przedłożono władzy nadzorczej do rozstrzygnięcia, zaś około 100 sprzeciwów załatwiono w ramach kompetencji Magistratu.

Tytułem zwrotu określonych wyżej kosztów wpłynęło do Głównej Kasy Miejskiej w okresie sprawozdawczym przeszło — 150 000,00 złotych.

Opłatę kanałową **wymierzono** 1872 właścicielom nieruchomości na łączną sumę 136 000,00 złotych.

Sprzeciwów i wniosków o obniżenie lub umorzenie tejże opłaty wpłynęło 256, z których 83 załatwiono przychylnie, obniżając globalną sumę opłaty kanałowej o 2 372,00 zł.

Nabyto i przywłaszczono na rzecz Gminy Miejskiej w okresie sprawozdawczym ogółem przeszło 25 000 m^2 terenu ulicznego, w tej liczbie ca. 2 000 m^2 drogą kupna po cenie przeciętnej 6,00 zł za 1 m^2, czyli 2 000 m^2 za łączną sumę 12 000 zł, którą to sumę z małemi wyjątkami nie zapłacono gotówką, lecz przez potrącenie wartości nabytego terenu ulicznego odnośnym właścicielom nieruchomości z udziałowych kosztów budowy ulicy. Natomiast uzyskano ca 23 000 m^2 terenów ulicznych wartości przeciętnej — 5,00 zł za 1 m^2 bezpłatnie, co stanowi powiększenie majątku nieruchomego miasta o 23 000 $\times$ 5,00 zł a 115.000,00 zł, zaś łącznie z terenami nabytemi w drodze kupna 127 000,00 zł.

Zlikwidowano w drodze wzajemnych pertraktacyj prowadzonych z firmą Śląskie Kolejki Spółka Akcyjna Katowice, przewlekający się od kilku lat spór o zapłacenie Gminie Miejskiej udziałowych kosztów bruku w pasie tramwajowym w ulicach, Gliwickiej, Marszałka Piłsudskiego, Krakowskiej i Rynku w wysokości przeszło 250 000,00 zł, którą to sumę firma spłaci gminie miejskiej ratami w ciągu 5 lat z odsetkami według stopy procentowej Banku Polskiego.

Opracowano 40 konsensów budowlanych pod względem zastosowania statutu miejscowego w przedmiocie budowy domów mieszkanlych przy ulicach jeszcze niewykończonych.

Zabezpieczono hipotecznie na odnośnych nieruchomościach przyszłe koszty budowy ulic na łączną sumę 90 000,00 zł.

Opracowano 13 wniesionych przez obywateli skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w sprawie kosztów budowy ulic, opłat kanałowych itp., z których 7 rozstrzygniętych zostało na korzyść, 1 skarga na niekorzyść miasta, zaś pozostałe 5 skarg zostały odroczone do następnego roku.

VI. Administracja gospodarcza.

Dział ogólno-gospodarczy czuwa nad całością gospodarki wogóle, a w szczególności nad gospodarką finansową Urzędu Drogowego i Mierniczego.

Poza zestawieniem budżetu administracyjnego i nadzwyczajnego oraz prowadzeniem ścisłej kontroli wydatków, referat ogólno-gospodarczy oblicza i uskutecznia wypłatę zarobków robotniczych stałej załogi liczącej przeciętnie 100 ludzi oraz bezrobotnych, których Urząd Drogowy zatrudniał przy robotach publicznych w miesiącach od marca do czerwca roku sprawozdawczego w liczbie około 700, zaś od lipca do listopada około 400 ludzi.

Szczegółowy obraz gospodarki finansowej Urzędu Drogowego i Mierniczego ilustrują cyfry poniższego zestawienia:

Wypłacono:

1. na remont ulic, dróg, chodników i placów targowych:		
a) z kredytów miejskich budż. admin.	44 359,60	
b) z kredytów miejskich budż. nadzw.	4 206,57	
razem:		48.566,17 zł
2. na roboty inwestycyjne:		
a) z kredytów miejskich budż. admin.	21 805,06	
b) z kredytów miejskich budż. nadzw.	246 274,39	
c) z kredytów wojewódzkich	71 504,31	
d) z kredytów innych (adjacentów)	10 327,88	
razem:		349.911,64 zł
3. **na pomiary i rozbudowę miasta**		9 581,40 zł
4. **na utrzymanie kanałów** i oczyszczalń ścieków kanałowych z kredyt. miejsk. budż. adm.	32 582,82	
udział w kosztach regulacji Rawy	200 000,00	
razem:		232 582,82 zł
5. **różne:**		
koszty nabycia terenów ulicznych przepłaconych kwot za rozbudowę ulic, koszty ogłoszeń, składki członkowskie miasta do Stowarzyszeń publiczn.		11 606,34 zł

6. **na zarobki robotników wypłacono:**

a) stałej załodze zatrudnionej przy utrzymaniu ulic, dróg, chodników, kanałów i oczyszczalń ścieków kanałowych	243 043,21	
b) bezrobotnym zatrudnionym przy robotach publicznych		
z kredytów miejskich	150 333,83	
z kredytów Funduszu Pracy	104 151,88	
razem:		497 528,92 zł
Ogółem:		1.149.777,29 zł

Ogrodnictwo.

1. Stan załogi stałej 120 osób
2. Wielkość zieleńców publicznych, utrzymywanych przez Zarząd ogrodów miejskich wynosi 100,5500 ha
3. Zadrzewienie ulic 33 klm — 6787 drzew
4. Lasy miejskie 25,000 ha
5. Budżet Zarządu ogrodów miejskich wynosił 294 748,72 zł

Wydano:

a) na wydatki osobowe	216 845,08 zł
b) na wydatki rzeczowe	63 047,87 zł
wydano razem:	279 892,95 zł

Na zatrudnienie bezrobotnych uzyskano ponadto z Magistratu 25.000,— zł + 12.000,— zł, razem 37.000,— zł, z której to kwoty przepracowano 6 167 robotnikodniówek.

I. Utrzymywanie plantów.

Odpowiedni poziom utrzymywania plantacyj z lat ubiegłych został przy najdalej idących oszczędnościach w roku sprawozdawczym utrzymany, ponieważ Zarządowi Ogrodów Miejskich stawiono z Urzędu Opieki Społecznej większą ilość bezrobotnych, odpracowujących zapomogi. Również Dyrekcja Policji stawiła Ogrodom Miejskim większą ilość pracowników odpracujących kary administracyjne.

II. Nowe plantacje.

W roku sprawozdawczym założono następujące plantacje:

1. Ogród przy szpitalu garnizonowym w wielkości	1550 m^2
2. Zieleniec przy miejskim zakładzie kąpielowym na „Buglowiźnie“	4000 „
3. Plac do zabaw dla dzieci przy ul. Raciborskiej	3750 „

4. Dalsza rozbudowa parku Kościuszki 20000 m²
5. Uporządkowanie terenu przy „Rawie“ przy ul. Bankowej 10000 „
6. Założono działki rolne dla bezrobotnych w Katowicach-Ligocie (26 działek po 400 m²) 11000 „
7. Założono działki rolne dla bezrobotnych przy ul. Bielskiej (73 działek po 300 m²) 27000 „

III. Ogród naukowy.

W roku sprawozdawczym zwiedziło ogród naukowy ogółem 288 klas szkolnych z liczbą uczni 9.900. W tem było 80 klas z liczbą uczni 3530 z poza miasta. Pozatem zwiedziło ogród naukowy 22 wycieczki związkowe w liczbie 1141 uczestników.

IV. Drzewa uliczne.

Największą troską Zarządu ogrodów miejskich stanowią drzewka uliczne. Niemal wszystkie drzewka uliczne cierpią pod brakiem wody i odżywiania. Drzewostan uzupełniony został w roku sprawozdawczym wysadzeniem 163 sztuk drzew w odmianach Robinia pseudoacacia, Rob. Bessoniana i Populus Simonii; drzewka te pochodzą z własnej hodowli.

V. Ochrona roślin i ptactwa.

Działając w myśl ustawy z dnia 10. X. 1924 r. i w porozumieniu z Śląską Stacją Ochrony Roślin w Cieszynie, przeprowadzono przy pomocy Policji Miejskiej lustrację wszelkich publicznych i prywatnych sadów i ogrodów na terenie powiatu miejskiego w celu zwalczania szkodników roślinnych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę na:

1. Mszycę wełnistą
2. Raka ziemniaczanego
3. Kuprówkę rudnicę
4. Dopilnowanie tępienia ostu
5. Dopilnowanie tępienia chrabąszcza.

Systematyczne zwalczanie szkodników drzew owocowych w Katowicach okazuje coraz to więcej zadowalający skutek i stan zdrowotny i rozwój drzewek znacznie się poprawia. Mszyca wełnista jak również Kuprówka rudnica nie wstępują już w dawniejszych rozmiarach.

Na zlokalizowanie tej plagi wpłynęło:

Stała coroczna kontrola sadów, uświadomienie konieczności zwalczania szkodników drogą rozdzielania ulotek, komunikatów w prasie, urządzanie odczytów i udzielanie porad przez Zarząd Ogrodów Miejskich i komisję lustracyjną.

Więcej trudności sprawiło zwalczanie raka ziemniaczanego, który bardzo szybko się rozszerza i istnieje w powiecie miejskim już w 50 gospodarstwach. Ażeby całkowicie wytępić raka ziemniaczanego, Zarząd Ogrodów Miejskich z polecenia Śląskiej Stacji Ochrony Roślin w Cieszynie zakupił 4.800 centnarów ziemniaków rakoodpornych, które zostały użytkownikom (w liczbie 1.500) rozsprzedane.

Przypuszcza się, iż ten szkodnik będzie w najkrótszym czasie wytępiony.

Komisja lustracyjna rozdzielała jednocześnie właścicielom sadów i ogrodów ulotki o ochronie ptactwa i pouczała ich o ważności ich ochrony.

Porą zimową karmiono ptactwo w karmikach poustawianych na wszystkich plantach w ilości 10 sztuk.

VI. **Lasy miejskie.**

Kierując się względami oszczędnościowemi nie wykonano w roku sprawozdawczym w lasach miejskich oprócz dozorowań żadnych ważniejszych prac.

VII. **Poradnia ogrodnicza.**

Poradnia fachowa dla spraw ogrodniczych, cmentarnych itp. wykonywała w roku sprawozadwczym swe funkcje przy licznem korzystaniu z niej przez obywatelstwo.

Zarząd Ogrodów Miejskich wypracował ulotki następujące:

1. Naroślan i Psowacz agrestowy
2. Kuprówka rudnica
3. Mszyca liściowa
4. Rak ziemniaczany.

Wyżej wymienione ulotki rozdzielono pomiędzy wszystkie Tow. ogr. działkowych w Katowicach, właścicieli sadów, poletek i kółka rolnicze.

Na prośbę Magistratu miasta Bielska wysłano plan basenu kąpielowego; do Zarządu Miasta Krakowa zaś dostarczono projekty zegarów słonecznych. Na ogólno-polski Zjazd Lekarzy w Poznaniu wysłano plany oraz wykresy graficzne i statystyczne tut. ogr. działkowych. Te same plany wysłano na wystawę ogrodn. w Warszawie.

VIII. Ogrodnictwo — Szkółki drzew.

W ogrodnictwie i w szkółkach wyhodowana w roku sprawozdawczym dla obsadzenia plant i placów miejskich:
305.195 sztuk drzew, krzewów i bylin w wartości: 157.739,— zł

Wydano roślin w roku sprawozdawczym:

a) z ogrodnictwa	62.610	sztuk w wartości	40.729,—	„
b) ze szkółek	28.320	„ „ „	32.390,—	„

Zapas roślin na końcu roku sprawozdawczego:

a) w ogrodnictwie	51.233	sztuk w wartości	33.656,—	zł
b) w szkółkach	162.012	„ „ „	124.083,—	„
c) drzewka dekoracyjne	1.020	„ „ „	42.335,—	„
	214.265	„	200.074,—	zł

IX. Prace dekoracyjne.

W roku sprawozdawczym Zarząd ogrodów miejskich wykonał 110 dekoracyj w celach reprezentacyjnych w wartości 2.795,— złotych.

X. Inwentarz.

1. **Żywy (zwierzyniec).**

Stan zwierząt w ogrodzie naukowym i parku Kościuszki w dniu 31 marca 1934 r.: 221 sztuk w wartości 15.543,— zł

2. **Martwy.**

a) maszyny ogrodniczo-rolnicze	8.440,—	zł
b) narzędzia	5.819,42	„
c) materjały	87.442,65	„
razem:	101.702,07	zł

Inwentarz jest utrzymany w dobrym stanie.

Szkolnictwo i oświata.

A. Szkolnictwo powszechne.

Na okres sprawozdawczy przypada zmiana granicy wieku dzieci, rozpoczynających obowiązek uczęszczania do szkół powszechnych, bowiem rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 marca 1933 r. Nr. I. Org. 1014/4/33 w sprawie obowiązku szkolnego na obszarze Województwa Śląskiego zarządzono, aby postanowienia, zawarte w ustępie 1 art. 7 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. Ust. R. P. Nr. 38 poz. 389) stosowane były na terenie Województwa Śląskiego od dnia 1 kwietnia 1933 r. W związku z tem zarządzeniem w roku 1933 nie odbyły się wpisy nowo-wstępujących dzieci do szkół powszechnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego na rok szkolny 1933/34. Dlatego też w porównaniu z ubiegłym okresem sprawozdawczym liczba dzieci w szkołach powszechnych jest mniejsza, gdyż w roku szkolnym 1933/34 uczęszczały do szkół powszechnych tylko dzieci 7-miu roczników, zamiast jak dotąd 8-miu roczników.

Z końcem roku szkolnego 1932/33, tj. w dniu 15 czerwca 1933 roku istniało na terenie miasta 30 samodzielnych systemów szkolnych z ogólną liczbą uczniów i uczenic 16.128. Jest to liczba dzieci po zwolnieniu ze szkół powszechnych ostatniego rocznika szkolnego. Na początku roku szkolnego 1933/34, t. j. w dniu 21 sierpnia 1933 r. było 29 samodzielnych systemów szkolnych, liczących ogółem 331 klas wzgl. oddziałów i 15.014 uczniów i uczenic. Ilość szkół zmniejszyła się o 1, gdyż zniesiono szkołę ewangelicką mniejszościową w dzielnicy III Załężu. Dzieci narodowości polskiej było 13.004, sczyli 86,61%, zaś dzieci narodowości niemieckiej 2.010, czyli 13,39%. Według wyznań było: dzieci wyznania rzymsko-katolickiego 13.906, wyznania ewangelickiego 516, wyznania mojżeszowego 582 i 10-ro dzieci innych wyznań.

Według zajęć rodziców:

689	dzieci	kupców,
57	„	rolników,
4.733	„	hutników i górników,
1.989	„	robotników,

1.350	„	rzemieślników,
2.563	„	funkcjonarjuszów państwowych, komunalnvch i wojskowych zawodowych,
669	„	urzędników i funkcjonarjuszów prywatnych,
2.964	„	innych zawodów.

Poszczególne systemy szkolne pomieszczone były w następujących budynkach:

Dzielnica I (Katowice-Cenrum):

a) w gmachu szkolnym przy ul. Jagiellońskiej:

Szkoła powszechna nr. 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Kierownictwo tej szkoły pełnił do końca roku szkoln. 1932/33 p. Mazurkiewicz, zaś od dnia 21 sierpnia 1933 r. jest kierownikiem szkoły p. Kujawski.

Do końca roku szkolnego 1932/33 korzystały z ubikacyj powyższej szkoły również publiczne szkoły dokształcające zawodowe I i II (przemysłowe), które z początkiem roku szkolnego 1933/34 przeniesiono do gmachu b. szkoły budowlanej przy ul. Wojewódzkiej.

Projekt rozbudowy gmachu szkolnego, wypracowany przed kilku laty, przewidujący urządzenie ustępów wodnych, dobudowę kilku sal wykładowych i budowę sali gimnastycznej w okresie sprawozdawczym, został częściowo zrealizowany, mianowicie zniesiono stary budynek ustępowy z dołem kloacznym i urządzono ustępy wodne w skrzydle podwórzowem gmachu szkolnego. Ponieważ szkoła nie posiadała ubikacji, w której mogłyby się odbywać lekcje dla większej ilości uczniów, uroczystości z okazji świąt państwowych itp., zatem przy tej sposobności utworzono na parterze szkoły z sal klasowych nr. 1 i 2 jedną większą salę przez wyjęcie ściany oddzielającj te sale. Salę tę przystosowano jednak tak, że każdego czasu utworzyć można z niej dwie odrębne sale przez zasunięcie drzwi, które wbudowano w miejsce dotychczasowej ściany. Kancelarję szkoły urządzono przez oddzielenie części dotychczasowego korytarza.

Koszta przebudowy wynosiły 58.519,47 zł.

b) w gmachu szkolnym przy ul. Bartosza Głowackiego:

W tym gmachu mieści się nadal szkoła powszechna żeńska nr. 2 im. Marji Konopnickiej pod kierownictwem p. rektora Tatarczyka.

Pozatem pomieszczone są w tym gmachu: publiczna szkoła dokształcająca zawodowa VI (handlowa) i publiczna szkoła dokształcająca zawodowa V (przemysłowa żeńska).

c) **w gmachu szkolnym przy ul. Szafranka:**

W gmachu tym mieści się nadal szkoła powszechna żeńska nr. 3 pod kierownictwem p. Renowiczowej. Szkole tej nadano uchwałą Deputacji Szkolnej z dnia 3 stycznia 1934 r., zatwierdzoną reskryptem Wydziału Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z dnia 24 marca 1934 r. Nr. O. P. III 172/2 nazwę im. Emilji Plater.

d) **w gmachu szkolnym przy ul. Dąbrówki mieszczą się:**

1) Szkoła powszechna męska nr. 4 im. Ks. Piotra Skargi pod kierownictwem p. Rudolfa Koppa,

2) Szkoła powszechna nr. 11 (ewangelicka dla mniejszości niemieckiej) pod kierownictwem p. rektora Mansla,

3) Szkoła powszechna nr. 7 im. Berka Joselowicza (żydowska) pod kierownictwem p. Dligacza.

Pracownią przyrodniczą, istniejącą przy szkole powszechnej nr. 4, kieruje nadal p. Jarosławska. Z pracowni tej korzystają wszystkie szkoły powszechne, położone na terenie miasta Katowic, przyczem na ćwiczenia praktyczne uczęszczają uczniowie ostatnich trzech roczników szkolnych.

Prócz powyższej pracowni szkoła posiada wzorową pracownię robót ręcznych.

e) **w dwóch budynkach szkolnych w Katowickiej Hałdzie** pomieszczona jest szkoła powszechna nr. 5 im. Ks. Józefa Poniatowskiego pod kierownictwem p. Bieńkowskiego.

f) **szkoła powszechna ewangelicka** (polska) nr. 6 im. Mikołaja Reja mieści się nadal w gmachu szkoły wydziałowej męskiej przy ul. Szkolnej. Kierownictwo szkoły sprawuje p. Wapienik.

g) **w trzech małych budynkach przy ul. Raciborskiej** mieści się szkoła nr. 8 (specjalna) dla dzieci umysłowo - niedorozwiniętych pod kierownictwem p. Stanisława Rzeszowskiego.

Ubikacje, w których pomieszczona jest szkoła specjalna, są bardzo szczupłe i do celów szkolnych zupełnie się nie nadawają, lecz z powodu krytycznego położenia finansowego złu dotąd zaradzić nie było można.

h) **w gmachu szkolnym przy ul. Stawowej** mieszczą się:

1) szkoła powszechna żeńska nr. 9 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Henryka Sienkiewicza pod kierownictwem p. Batsza,

2) szkoła powszechna męska nr. 10 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Henryka Sienkiewicza pod kierownictwem p. Je-

rzego Frühaufa. Od dnia 16 stycznia 1934 r. Urząd Wojewódzki powierzył kierownictwo tej szkoły p. Bernardowi Otrembie, zaś dotychczasowy kierownik szkoły przeniesiony został w stan spoczynku.

3) jednoroczna szkoła przysposobienia handlowego Izby Handlowej, zajmująca 3 sale wykładowe. Z braku innego pomieszczenia dla niej, musi na razie pozostać w tym gmachu.

Pozatem mieści się w tym gmachu klinika dentystyczna szkolna I. W ubikacji kliniki dentystycznej pomieszczoną była również Poradnia Lekarsko-Psychologiczna, przeniesiona w międzyczasie do gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych przy ul. Krasińskiego.

B. Dzielnica II (Bogucice- Zawodzie).

a) w gmachu szkolnym przy ul. Wolności nr. 6 mieści się nadal szkoła powszechna męska nr. 12 im. Adama Mickiewicza pod kierownictwem p. Zygadłowicza. Szkoła ta częściowo używa również gmachu b. szkoły mniejszościowej przy ul. Markiefki.

b) w drugim gmachu szkolnym przy ul. Wolności nr. 4 pomieszczoną jest szkoła powszechna nr. 13 im. św. Barbary pod kierownictwem p. Desagi. I ta szkoła używa częściowo gmachu b. szkoły mniejszościowej przy ul. Markiefki.

c) gmach szkolny przy ul. Bogucickiej nr. 4:
   1. szkoła powszechna żeńska nr. 14 im. Królowej Jadwigi pod kierownictwem p. Józefa Holony,
   2. szkoła powszechna nr. 15 pod kierownictwem p. Zygmunta Zajchowskiego.

d) w gmachu szkolnym przy ul. Staszyca w Zawodziu mieszczą się tak jak dotąd:
   1. szkoła powszechna nr. 16 (koedukacyjna) im. Jana III Sobieskiego pod kierownictwem p. rektora Müllera.
   2. szkoła powszechna nr. 17 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Stalmacha pod kierownictwem p. Ziaji.

C. Dzielnica III (Dąb-Załęże).

a) w gmachu szkolnym przy ul. Sportowej mieści się szkoła powszechna nr. 18 im. Karola Miarki, której kierownikiem do dnia 30 sierpnia 1933 r. był p. Górnikiewicz. Kierownictwo szkoły, po przejściu w stan spoczynku p. Górnikiewicza, powierzył Urząd Wojew. Śląski p. Zdzisławowi Michalikowi.

b) szkoła powszechna nr. 19 im. Zygmunta Krasińskiego pomieszczoną jest nadal w gmachu, położonym przy narożniku ulic Agnieszki i Zygmunta Seydy pod kierownictwem p. Golańskiego.

c) szkołą powszechną żeńską nr. 20 im. Tadeusza Rejtana, zajmującą dwa budynki szkolne, położone przy narożniku ulic Zarębskiego i Wojciechowskiego, kieruje nadal p. Mygryś.

d) szkoła powszechna męska nr. 21 im. Józefa Lompy pomieszczoną jest w gmachu szkolnym przy ul. Wojciechowskiego nr. 107. Kierownictwo powyższej szkoły sprawował do dnia 30 września 1933 r. p. Zdzisław Michalik, zaś od dnia 1 października 1933 r. p. Alojzy Wasze.

e) szkoła powszechna nr. 22 im. Juljusza Słowackiego mieści się w gmachu szkolnym przy ul. Michała Wolskiego pod kierownictwem p. Blicharza.

f) szkoła powszechna nr. 23 im. Jana Kochanowskiego pod kierownictwem p. Dr. Schmidta mieści się w dotychczasowym gmachu przy ul. Wojciechowskiego 99.

g) szkołą powszechną nr. 24 im. Ignacego Mościckiego na kolonji im. Prezydenta Mościckiego kieruje nadal p. Jan Słomka.

Gmach powyższej szkoły jest własnością Urzędu Wojewódzkiego Śl. i został oddany w dn. 26 sierpnia 1932 r. gminie miasta Katowic w administrację do czasu ustawowego przewłaszczenia go na własność gminy miasta Katowic.

h) szkoła powszechna nr. 25 im. Ks. Damrota przy ul. Bocheńskiego w Załęskiej Hałdzie pod kierownictwem p. Zagórskiego,

i) szkoła powszechna ewangelicka nr. 26 mieści się w gmachu szkolnym przy ul. Wojciechowskiego 114. Kierownikiem powyższej szkoły w miejsce p. Skarabisza zamianował Urząd Wojewódzki Śląski od dnia 1 sierpnia 1933 r. p. Jana Dospila.

Szkołę powszechną nr. 28 (ewangelicką dla mniejszości językowej niemieckiej) zniesiono zarządzeniem Urz. Wojew. Śląskiego z dnia 10 lipca 1933 r. Nr. O. P. III 143/3 z początkiem roku szkolnego 1933/34 i dzieci, uczęszczające do niej, przydzielono do szkoły powszechnej ewangelickiej dla mniejszości językowej niemieckiej, mieszczącej się w gmachu szkolnym przy ul. Dąbrówki.

j) szkoła powszechna nr. 27 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Narutowicza zajmuje dotychczasowe ubikacje. Kierownikiem szkoły do dnia 31 lipca 1933 r. był p. Skarabisz, zaś od tego czasu sprawuje funkcje kierownika szkoły p. Jan Dospil.

D. **Dzielnica IV (Brynów - Ligota).**

a) Szkoła powszechna nr. 29 im. Tadeusza Kościuszki mieści się w dotychczasowym budynku. Kierownikiem jej jest nadal p. Władysław Karwan.

b) szkoła powszechna nr. 30 im. Stanisława Staszyca pomieszczoną jest w dotychczasowych gmachach szkolnych. Kie-

rownikiem szkoły do dnia 31 stycznia 1934 r. był p. Antoni Stachowski, zaś od dnia 1 lutego 1934 r. sprawuje kierownictwo p. Augustyn Koch.

Szkoły gospodarstwa domowego.

Jak dotąd pobierają dziewczęta ostatnich trzech roczników szkolnych naukę gospodarstwa domowego. W kuchnię gospodarstwa domowego zaopatrzone są następujące gmachy szkolne w ilości 11:

a) szkoła powszechna nr. 2 im. Marji Konopnickiej przy ul. Bartosza Głowackiego,
b) szkoła powszechna nr. 3 im. Emilji Plater przy ul. Szafranka,
c) szkoła powszechna nr. 5 im. Ks. Józefa Poniatowskiego w Katowickiej Hałdzie,
d) szkoła powszechna żeńska nr. 9 dla mniejszości językowej niemieckiej im. Henryka Sienkiewicza przy ul. Stawowej,
e) szkoła powszechna nr. 12 im. św. Barbary przy ul. Wolności w Bogucicach, z której korzystają szkoły powszechne nr. 13 i 17,
f) szkoła powszechna przy ul. Bogucickiej nr. 4, z której korzystają szkoły powszechne nr. 14 i 16,
g) szkoła powszechna nr. 18 im. Karola Miarki w dzielnicy III (Dąb),
h) szkoła powszechna nr. 22 im. Juljusza Słowackiego w Katowicach-Załężu,
i) szkoła powszechna nr. 24 im. Ignacego Mościckiego na kolonji im. Prezydenta Mościckiego.
j) szkoła powszechna nr. 25 im. Ks. Damrota w Załęskiej Hałdzie,
k) szkoła powszechna nr. 30 im. Stanisława Staszyca w Katowicach-Ligocie.

Wychowanie fizyczne w szkołach powszechnych.

Celem wychowania fizycznego młodzieży szkół powszechnych, położonych na terenie miasta Katowic, służą następujące sale gimnastyczne przy szkołach powszechnych w ilości 6:

a) przy szkole powszechnej nr. 2 im. Marji Konopnickiej,
b) przy szkole powszechnej nr. 9/10 im. Henryka Sienkiewicza przy ul. Stawowej,
c) w Domu Ludowym w Katowicach-Zawodziu,
d) przy szkole powszechnej nr. 22 im. Juljusza Słowackiego w dzielnicy III,
e) przy szkole powszechnej nr. 24 im. Ignacego Mościckiego w dzielnicy III,
f) przy szkole powszechnej nr. 25 im. Ks. Damrota w Załęskiej Hałdzie.

Jak w ubiegłych latach, tak i w okresie sprawozdawczym w czasie wolnym od nauki, t. zn. w godzinach wieczornych, korzystały z sal gimnastycznych za zgodą Magistratu miejscowe towarzystwa gimnastyczne i Ośrodek Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Nauczycielstwo szkół powszechnych.

Kierowników i nauczycieli szkół powszechnych mianuje Wojewoda Śląski, a wydatki personalne szkół powszechnych pokrywa Skarb Śląski.

Nadzór higjeniczny.

Jak dotąd wykonują nadzór lekarski nad dziatwą szkół powszechnych miejscowi lekarze praktyczni w charakterze pracowników kontraktowych w liczbie 11 za roczną opłatą ryczałtową 720,— zł w dzielnicy I, 30,— zł za jedną klasę w dzielnicy II oraz 0.64 zł za jednego ucznia w dzielnicy III i IV.

Zadaniem lekarza szkolnego jest nadzór nad stanem budynku pod względem higjenicznym, badania wszystkich dzieci nowoprzyjętych, wypełnianie wyakzów indywidualności, jak również udzielanie pierwszej pomocy lekarskiej dzieciom w razie nieszczęśliwego wypadku. Obowiązki lekarzy szkolnych określają przepisy służbowe, wydane przez Magistrat.

Dzieci chore na oczy badane są przez osobnego lekarza okulistę, którym jest nadal p. Dr. Konrad Pojda.

W osobnych szkolnych klinikach dentystycznych leczy się dzieci chore na zęby. Na terenie miasta istnieją trzy kliniki dentystyczne szkolne, a mianowicie:

a) klinika dentystyczna przy ul. Stawowej, do której przydzielone są dzieci, pochodzące z Katowic-Centrum, z Katowickiej Hałdy, z Brynowa i z Ligoty. Kierownikiem kliniki do dnia 2 czerwca 1933 r. był zmarły w międzyczasie lekarz-dentysta p. Stanisław Rożanowicz. Po zgonie śp. Rożanowicza objął kierownictwo kliniki od dnia 16 sierpnia 1933 r. lekarz-dentysta p. Henryk Dymny.

b) klinika dentystyczna w gmachu szkolnym przy ul. Bogucickiej nr. 4, do której przydzielone są dzieci, mieszkające w Zawodziu i w Bogucicach. Czynności lekarza sprawuje nadal lekarz-dentysta p. Gabryś-Grzybowska,

c) klinika dentystyczna w dzielnicy III w gmachu b. ratusza w Załężu, do której przydzielone są dzieci, mieszkające w dzielnicy Dąb i Załęże. Funkcje lekarza-dentysty spełnia nadal p. Dr. Talewski.

Szkolna Poradnia Lekarsko - Psychologiczna, mieszcząca się w gmachu szkolnym przy ul. Stawowej, przeniesioną została od

1 września 1933 r. do gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych. Z psychologiem szkolnym p. Dr. Goldscheiderem, zaangażowanym i opłacanym przez Urząd Wojewódzki Śląski, współpracuje ze strony miasta lekarz szkolny p. Dr. Józef Śmieja. Zadaniem Poradni jest badanie uzdolnień dzieci, a to zarówno dla celów przydziału do szkoły specjalnej, jak też dla celów poradnictwa zawodowego. Prócz tego Poradnia współpracuje z rodzicami i z nauczycielstwem dla ułatwienia pracy wychowawczej w wypadkach trudnych.

Szkolne urządzenia dobroczynnościowe.

W celu oderwania młodzieży szkolnej od zgubnych skutków ulicy urządzono w okresie sprawozdawczym na zlecenie i w porozumieniu z władzami szkolnemi nieomal w każdej szkole świetlicę, w której młodzież, niemająca w domu odpowiednich warunków, odrabia lekcje oraz pod nadzorem nauczycielstwa wzgl. uczniów roczników starszych spędza czas wolny od nauki. W świetlicach zajmuje się młodzież prowadzeniem różnych gier i zabaw. Pozatem do dyspozycji młodzieży znajdują się w świetlicach odpowiednie czasopisma, książki itp. Magistrat dla urozmaicenia zajęcia młodzieży w świetlicach zaopatruje świetlice szkolne stopniowo w odbiorniki radjowe.

Wydatki na szkolnictwo powszechne.

W roku obrachunkowym 1933/34 wynosiły wydatki na szkolnictwo powszechne 423.360,85 zł oraz 58.519,47 zł wydatków nadzwyczajnych na rozbudowę szkoły powszechnej nr. 1. W tem mieści się kwota 7.431,39 zł na ubezpieczenie pedli itp., przewidziana w Dz. VI, Rozdz. F, § 40.

Dochody tego działu wynosiły:

a) za używanie ubikacyj w szkołach powszechnych	2.878,96 zł
b) z opłat od dzieci nieswojskich i t. p.	1.522,50 „
razem:	4.401,46 „
a zatem niedobór	475.363,74 zł

Wydatki miasta na jednego ucznia szkoły powszechnej w okresie sprawozdawczym, przyjmując stan uczniów według frekwencji z dnia 21 sierpnia 1933 r., wynosiły więc 31,66 zł. Są to wydatki rzeczowe, gdyż, jak już poprzednio wspomniano, wydatki osobowe, t. zn. pobory kierowników szkół i nauczycieli ponosi Skarb Śląski.

Frekwencja uczniów szkół powszechnych według stanu z dnia 16 stycznia 1934 r. (początek II-go półrocza szkolnego) przedstawia się jak następuje:

Szk. powsz.	1	22	oddz.	947	uczn. i uczenic, w tem	947	chł. i	—	dziew.
„ „	2	23	„	1058	„ „ „	206	„	852	„
„ „	3	22	„	972	„ „ „	33	„	939	„
„ „	4	20	„	978	„ „ „	858	„	120	„
„ „	5	11	„	446	„ „ „	225	„	221	„
„ „	6	4	„	128	„ „ „	75	„	53	„
„ „	7	10	„	519	„ „ „	283	„	236	„
„ „	8	14	„	219	„ „ „	121	„	98	„
„ „	9	11	„	473	„ „ „	10	„	463	„
„ „	10	7	„	353	„ „ „	353	„	—	„
„ „	11	7	„	269	„ „ „	130	„	139	„
„ „	12	13	„	669	„ „ „	669	„	—	„
„ „	13	13	„	606	„ „ „	—	„	606	„
„ „	14	14	„	683	„ „ „	—	„	683	„
„ „	15	13	„	595	„ „ „	595	„	—	„
„ „	16	8	„	348	„ „ „	186	„	162	„
„ „	17	11	„	509	„ „ „	260	„	249	„
„ „	18	13	„	680	„ „ „	335	„	345	„
„ „	19	8	„	408	„ „ „	190	„	218	„
„ „	20	12	„	534	„ „ „	—	„	534	„
„ „	21	10	„	446	„ „ „	446	„	—	„
„ „	22	10	„	454	„ „ „	—	„	454	„
„ „	23	10	„	491	„ „ „	479	„	12	„
„ „	24	10	„	440	„ „ „	219	„	221	„
„ „	25	8	„	385	„ „ „	196	„	189	„
„ „	26	1	„	43	„ „ „	19	„	24	„
„ „	27	6	„	229	„ „ „	105	„	124	„
„ „	29	3	„	115	„ „ „	69	„	46	„
„ „	30	19	„	915	„ „ „	461	„	454	„
Ogółem:		333	oddz.	14912	uczn. i uczenic, w tem	7470	chł. i	7442	dziew.

B. Szkolnictwo wydziałowe.

Miasto utrzymuje własnym kosztem cztery szkoły wydziałowe, mianowicie: dwie polskie, męską i żeńską i dwie szkoły dla mniejszości językowej niemieckiej także męską i żeńską. Szkoły powyższe znajdują się w stanie likwidacji, w związku z czem w roku szkolnym 1933/34 istniały tylko klasy od III do IX włącznie.

Wydatki na utrzymanie szkół wydziałowych ponosiło jak dotąd miasto. W okresie sprawozdawczym Śląska Rada Wojewódzka przyznała miastu Katowice subwencję na utrzymanie tych szkół w wysokości 35.000,— zł.

Zamknięcie rachunkowe za rok obrachunkowy 1933/34 wykazuje kwotę 523.600,83 zł tytułem wydatków na powyższe szkoły.

Taksy pobierano w dotychczasowej wysokości, t. j. 112,— zł od ucznia. Sposób pobierania taks szkolnych nie doznał zmiany. Tak jak w latach poprzednich dzieci funkcjonarjuszów państwowych, komunalnych i wojskowych zawodowych oraz dzieci rodziców niezamożnych korzystały z 50%-owej zniżki taksy. W wypadkach zupełnego ubóstwa udzielano uwolnień od opłaty szkolnej w całości uczniom, wykazującym dobre postępy, w granicach 10% ogółu uczniów danej szkoły, przyczem w roku obrachunkowym 1933/34 procent ten nawet przekroczono.

Szkoły pomieszczone są nadal w gmachach przy ul. Szkolnej i nauka odbywa się jak dotąd jeden tydzień w porze przedpołudniowej dla szkół polskich, w drugim natomiast tygodniu w porze popołudniowej, gdyż gmachy te nie wystarczają na pomieszczenie wszystkich szkół w porze przedpołudniowej.

Z gmachu szkoły wydziałowej męskiej korzysta pozatem szkoła powszechna ewangelicka nr. 6 im. Mikołaja Reja.

Szkoły wydziałowe posiadają w gmachu szkoły wydziałowej żeńskiej wzorowo urządzoną pracownię fizyczno-chemiczną, gabinety: przyrodniczy i geograficzny, kuchnię gospodarczą, szwalnię dla szkół żeńskich oraz zaopatrzone są w maszyny do pisania dla uczniów i uczenic klas IX.

Celom wychowania fizycznego służy nadal sala gimnastyczna z kompletnem urządzeniem do gimnastyki, przystosowanem zarazem do urządzania gier i zabaw podczas pory zimowej. Z sali tej w porze wieczorowej korzysta Ośrodek Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego dla prowadzenia ćwiczeń.

Z sal wykładowych szkół wydziałowych w godzinach pozaszkolnych korzystają różne towarzystwa kulturalno-oświatowe, zaś w aulach obu szkół w porze wieczorowej ćwiczą miejscowe towarzystwa śpiewacze.

Nadzór lekarski sprawuje w polskich szkołach wydziałowych p. Dr. Knosała, zaś w szkołach wydziałowych dla mniejszości językowej niemieckiej p. Dr. Bibrowicz.

Frekwencja szkół wydziałowych przedstawia się jak następuje:

a) Polska szkoła wydziałowa żeńska:

Dnia 15 czerwca 1933:			Dnia 20 sierpnia 1933:			Dnia 16 stycznia 1934:		
Klasa	II	1 oddział						
„	III	1 „	Klasa	III	1 oddział	Klasa	III	1 oddział
„	IV	2 oddziały	„	IV	2 oddziały	„	IV	2 oddziały
„	V	3 „	„	V	3 „	„	V	3 „
„	VI	3 „	„	VI	3 „	„	VI	3 „
„	VII	2 „	„	VII	3 „	„	VII	3 „
„	VIII	2 „	„	VIII	2 „	„	VIII	2 „
„	IX	1 oddział	„	IX	2 „	„	IX	2 „
Razem:		15 oddział.	Razem:		16 oddział.	Razem:		16 oddział.
z 668 uczenicami, w tem 568 miejscowych i 100 zamiejscowych.			z 642 uczenicami, w tem 550 miejscowych i 92 zamiejscowych.			z 636 uczenicami, w tem 541 miejscowych i 95 zamiejscowych.		

W dniu 7 lipca 1933 r. zmarł śmiercią tragiczną dotychczasowy kierownik polskiej szkoły wydziałowej żeńskiej śp. Chrząstowski. Agendy tymczasowego kierownika spełnia nauczyciel stały tej szkoły p. Milówka. Z początkiem II półrocza roku szkolnego 1933/34 zatrudniano w szkole 22 siły nauczycielskie. Kierowniczką pracowni fizyczno-chemicznej jest nadal p. Zającówna.

b) Polska szkoła wydziałowa męska:

Dnia 15 czerwca 1933:	Dnia 20 sierpnia 1933:	Dnia 16 stycznia 1934:
Klasa II 1 oddział		
„ III 1 „	Klasa III 1 oddział	Klasa III 1 oddział
„ IV 2 oddziały	„ IV 2 oddziały	„ IV 2 oddziały
„ V 3 „	„ V 3 „	„ V 3 „
„ VI 3 „	„ VI 4 „	„ VI 4 „
„ VII 3 „	„ VII 2 „	„ VII 2 „
„ VIII 2 „	„ VIII 2 „	„ VIII 2 „
„ IX 1 oddział	„ IX 1 oddział	„ IX 1 oddział
Razem: 16 oddział.	Razem: 15 oddział.	Razem: 15 oddział.
z 636 uczniami, w tem 541 miejscowych i 95 zamiejscowych.	z 611 uczniami, w tem 493 miejscowych 118 zamiejscowych	z 610 uczniami, w tem 490 miejscowych i 120 zamiejscowych.

Kierownikiem szkoły oraz zarządcą gmachu szkół wydziałowych męskich jest p. Śniechota.

Z początkiem II półrocza roku szkolnego 1933/34 zatrudniano w szkole 18 sił nauczycielskich.

c) Szkoła wydziałowa żeńska dla mniejszości językowej niemieckiej:

Dnia 15 czerwca 1933:	Dnia 20 sierpnia 1933:	Dnia 16 stycznia 1934:
Klasa II 1 oddział		
„ III 1 „	Klasa III 1 oddział	Klasa III 1 oddział
„ IV 2 oddziały	„ IV 2 oddziały	„ IV 2 oddziały
„ V 2 „	„ V 2 „	„ V 2 „
„ VI 2 „	„ VI 2 „	„ VI 2 „
„ VII 2 „	„ VII 2 „	„ VII 2 „
„ VIII 2 „	„ VIII 2 „	„ VIII 2 „
„ IX 1 oddział	„ IX 1 oddział	IX 1 oddział
Razem: 13 oddział.	Razem: 12 oddział.	Razem: 12 oddział.
z 481 uczenicami, w tem 385 miejscowych i 96 zamiejscowych.	z 424 uczenicami, w tem 324 miejscowych i 100 zamiejscowych.	z 413 uczenicami, w tem 309 miejscowych i 104 zamiejscowych.

Obowiązki kierownika pedagogicznego szkoły wydziałowej żeńskiej dla mniejszości językowej niemieckiej pełnił do dnia 13-go marca 1934 r. kierownik pedagogiczny szkoły wydziałowej męskiej dla mniejszości językowej niemieckiej p. Szulczyk. Na podstawie zarządzenia Pana Wojewody Śląskiego powierzył Inspektorat Szkolny z dniem 17 marca 1934 r. powyższe czynności p. Renowiczowi, nauczycielowi stałemu polskiej szkoły wydziałowej męskiej.

P. Renowicz pełni funkcje kierownika pedagogicznego i administracyjnego.

Z początkiem II półrocza roku szkolnego 1933/34 zatrudniano w szkole 10 sił nauczycielskich.

Prawomocnem orzeczeniem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie W. R. i O. P. wydalono w okresie sprawozdawczym 13 sil z zawodu nauczycielskiego z pozbawieniem prawa zajmowania jakiegokolwiek stanowiska w szkolnictwie państwowem lub prywatnem.

d) Szkoła wydziałowa męska dla mniejszości językowej niemieckiej:

Dnia 15 czerwca 1933:			**Dnia 20 sierpnia 1933:**			**Dnia 16 stycznia 1934:**		
Klasa	II	1 oddział						
"	III	1 "	Klasa	III	1 oddział	Klasa	III	1 oddział
"	IV	2 oddziały	"	IV	2 oddziały	"	IV	2 oddziały
"	V	2 "	"	V	2 "	"	V	2 "
"	VI	2 "	"	VI	2 "	"	VI	2 "
"	VII	2 "	"	VII	2 "	"	VII	2 "
"	VIII	2 "	"	VIII	2 "	"	VIII	2 "
"	IX	1 oddział	"	IX	1 oddział	"	IX	1 oddział
Razem:		13 oddział.	Razem:		12 oddział.	Razem:		12 oddział.
z 507 uczniami, w tem 439 miejscowych i 68 zamiejscowych.			z 450 uczniami, w tem 376 miejscowych i 74 zamiejscowych.			z 433 uczniami, w tem 363 miejscowych i 70 zamiejscowych		

Kierownictwo pedagogiczne spoczywało do dnia 21 marca 1933 r. w rękach p. Szulczyka, zaś kierownictwo administracyjne w rękach p. Śniechoty, kierownika polskiej szkoły wydziałowej męskiej.

Na podstawie zarządzenia Pana Wojewody Śląskiego powierzono z dniem 22 marca 1933 r. powyższe czynności p. Renowiczowi, nauczycielowi stałemu polskiej szkoły wydziałowej męskiej.

Z początkiem II półrocza roku szkolnego 1933/34 zatrudniano w szkole 13 sił nauczycielskich.

Podobnie jak w szkole wydziałowej żeńskiej dla mniejszości językowej niemieckiej zwolniono w okresie sprawozdawczym w drodze dyscyplinarnej 8 sił nauczycielskich.

Budżet.

Wydatki na szkolnictwo wydziałowe (patrz Dział VI — Rozdz. D) wynosiły w roku obrachunkowym:

1933/34	523.600,83 zł
Z rozdziału F § 40 „Na ubezpieczenie nauczycieli“ przypada dla personelu szkół wydziałowych	7.009,— zl
czyli razem:	530.609.83 zł

z której to kwoty przypada:

na wydatki osobowe	463.678,67 zł	
na wydatki rzeczowe	66.931,16 zł	
Tytułem taks szkolnych wpłynęło	138.188,62 zł	
z subwencji wojewódzkiej	35.000,— zł	
	Razem:	173.188,62 zł
Niedobór pokryty przez miasto wynosił więc:		357.421,21 zł

Do jednego ucznia szkoły wydziałowej dopłacało zatem miasto w roku obrachunkowym 1933/34

168,04 zł,

biorąc za podstawę frekwencję z dnia 20. VIII. 1933 r.

C. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Miasto utrzymuje dwa gimnazja, mianowicie: miejskie gimnazjum męskie im. Mikołaja Kopernika, którego klasy IV — VIII są typu matematyczno-przyrodniczego, zaś klasa I-sza (dawniejsza klasa III) prowadzona jest według nowych programów gimnazjalnych. Przy gimnazjum męskiem istnieją klasy dla mniejszości językowej niemieckiej. Klasy IV — VIII gimnazjum żeńskiego są prowadzone według programów gimnazjów typu humanistycznego, zaś klasa I-sza, w miejsce dawniejszej klasy III-ciej, według nowych programów gimnazjalnych. Przy gimnazjum żeńskiem istnieje oddział dla mniejszości językowej niemieckiej tego samego typu.

Statystyka.

a) Miejskie gimnazjum żeńskie, zakład główny (polski):

Frekwencja przedstawia się jak następuje:

Dnia 14 czerwca 1933:				**Dnia 21 sierpnia 1933:**				**Dnia 16 stycznia 1934:**			
Klasa	II	3	oddziały								
„	III	2	„	Klasa	I	3	oddziały	Klasa	I	3	oddziały
„	IV	2	„	„	IV	3	„	„	IV	3	„
„	V	1	oddział	„	V	2	„	„	V	2	„
„	VI	1	„	„	VI	1	oddział	„	VI	1	oddział
„	VII	1	„	„	VII	1	„	„	VII	1	„
„	VIII	1	„	„	VIII	1	„	„	VIII	1	„
Razem:		11	oddziałów	Razem:		11	oddziałów	Razem:		11	oddziałów
z 433 uczenicami, w tem 359 miejscowych i 74 zamiejscowych				z 404 uczenicami, w tem 345 miejscowych i 59 zamiejscowych				z 392 uczenicami, w tem 341 miejscowych i 51 zamiejscowych			

b) **Oddział dla mniejszości językowej niemieckiej miejskiego gimnazjum żeńskiego:**

Dnia 14 czerwca 1933:	**Dnia 21 sierpnia 1933:**	**Dnia 16 stycznia 1934:**
Klasa II 1 oddział		
„ III 1 „	Klasa I 1 oddział	Klasa I 1 oddział
„ IV 1 „	„ IV 1 „	„ IV 1 „
„ V 1 „	„ V 1 „	„ V 1 „
„ VI 1 „	„ VI 1 „	„ VI 1 „
„ VII 1 „	„ VII 1 „	„ VII 1 „
„ VIII 1 „	VIII 1	„ VIII 1 „
Razem: 7 oddziałów	Razem: 6 oddziałów	Razem: 6 oddziałów
z 158 uczenicami, w tem 103 miejscowych i 55 zamiejscowych	z 117 uczenicami, w tem 80 miejscowych i 37 zamiejscowych	z 113 uczenicami, w tem 77 miejscowych i 36 zamiejscowych

Dyrektorką tak zakładu głównego jak i mniejszościowego, jest nadal p. Irena Wojciechowska.

c) **Miejskie gimnazjum męskie im. Mikołaja Kopernika zakład główny (polski):**

Dnia 14 czerwca 1933:	**Dnia 21 sierpnia 1933:**	**Dnia 16 stycznia 1934:**
Klasa II 2 oddziały		
„ VIII 2 „	Klasa I 3 oddziały	Klasa I 3 oddziały
„ IV 2 „	„ IV 2 „	„ IV 2 „
„ V 2 „	„ V 2 „	„ V 2 „
„ VI 2 „	„ VI 2 „	„ VI 2 „
„ VII 2 „	„ VII 2 „	„ VII 2 „
„ VIII 2 „	„ VIII 2 „	„ VIII 2 „
Razem: 14 oddziałów	Razem: 13 oddziałów	Razem: 13 oddziałów
z 445 uczniami, w tem 301 miejscowych i 144 zamiejscowych	z 401 uczniami, w tem 278 miejscowych i 123 zamiejscowych	393 uczniami, w tem 275 miejscowych i 118 zamiejscowych

d) **Klasy mniejszościowe przy gimnazjum męskiem im. Mikołaja Kopernika:**

Dnia 14 czerwca 1933:	**Dnia 21 sierpnia 1933:**	**Dnia 16 stycznia 1934:**
Klasa II 1 oddział		
„ III 1 „	Klasa I 1 oddział	Klasa I 1 oddział
„ IV 1 „	„ IV 1 „	„ IV 1 „
„ VIII 1 „	„ V 1 „	„ V 1 „
Razem: 4 oddziały	Razem: 3 oddziały	Razem: 3 oddziały
z 91 uczniami, w tem 61 miejscowych i 30 zamiejscowych	z 64 uczniami, w tem 38 miejscowych i 26 zamiejscowych.	63 uczniami, w tem 37 miejscowych i 26 zamiejscowych

Dyrektorem zakładu jest p. Dr. Feliks Steuer.

Utrzymanie.

Gimnazja miejskie utrzymywane są z funduszów miejskich z zasileniem subwencją Skarbu Śląskiego.

Dochody w roku 1933/34 wynosiły:

a) z subwencji wojewódzkiej	102.809,62 zł	
b) z opłat szkolnych	158.415,15 „	261.224,77 zł

czyli 57,99% ogólnych wydatków w kwocie 450.464,64 zł.

W gimnazjach pobierano taksy administracyjne w wysokości 220,— zł rocznie w sposób dotychczasowy. Dzieci rodziców niezamożnych oraz dzieci funkcjonarjuszów państwowych, komunalnych i wojskowych zawodowych korzystały z 50%-owej zniżki taksy administracyjnej, jeżeli z zachowania wykazały conajmniej postępy dostateczne.

Pomieszczenie.

Gimnazjum żeńskie mieści się nadal w dotychczasowym gmachu przy ul. 3-go Maja, zaś gimnazjum męskie w gmachu przy ul. Jagiellońskiej.

W godzinach wieczorowych korzystają z ubikacyj obu zakładów miejscowe towarzystwa kulturalno - oświatowe, zaś z sal gimnastycznych towarzystwa sportowe i gimnastyczne.

Aule obu zakładów w godzinach wieczorowych używane są przez miejscowe towarzystwa śpiewacze.

Higjena szkolna.

Lekarką szkolną gimnazjum żeńskiego do dnia 30 września 1933 r. była p. Dr. Halina Seltenreichowa, zaś od tegoż czasu powierzono funkcje lekarki szkolnej p. Dr. Kamili Zdaniewskiej-Jentysowej. W gimnazjum męskiem jest lekarzem nadal p. Dr. Józef Śmieja. Od dnia 1 lutego 1934 r. zaprowadzono w gimnazjum żeńskiem opiekę lekarza-dentysty. Lekarką dentystką jest p. Bronisława Gabryś-Grzybowska.

Wykonanie budżetu.

Zamknięcie rachunkowe na szkolnictwo średnie ogólnokształcące za rok obrachunkowy 1933/34 (patrz Dz. VI, Rozdz. E)

wykazuje w wydatkach zwyczajnych	430.735,12 zł
z Rozdz. F, § 40 „Na ubezpieczenie nauczycieli“ przypada dla personelu szkół średnich ogólnokształcących	5.889,— „
	436.624,12 zł
Do tego dochodzą wydatki nadzwyczajne	13.840,52 „
razem:	450.464,64 zł

Z wydatków zwyczajnych przypada:

a) na wydatki osobowe	373.726,85 zł	
b) na wydatki rzeczowe	62.897,27 zł	
Dochody składają się:		
z taks szkolnych	158.415,15 zł	
z subwencji wojewódzkiej	102.809,62 „	261.224,77 zł
Niedobór pokryty przez miasto wynosił:		189.239,87 zł

Do 1 ucznia wzgl. uczenicy szkół średnich ogólno-kształcących dopłacało miasto w okresie sprawozdawczym, biorąc za podstawę frekwencję uczniów i uczenic według stanu z dnia 21-go sierpnia 1933 r.

191,93 zł.

D. Szkolnictwo zawodowe.

a) Publiczne szkoły dokształcające zawodowe.

Na terenie miasta Katowic istnieją dwie publiczne szkoły dokształcające zawodowe (przemysłowe) męskie, jedna szkoła dokształcająca zawodowa (przemysłowa) żeńska i jedna szkoła dokształcająca zawodowa (handlowa) koedukacyjna.

Powyższe szkoły zawodowe pomieszczone są w następujących gmachach:

a) publiczne szkoły dokształcające zawodowe I i II (przemysłowe męskie) na parterze gmachu b. szkoły budowlanej przy ul. Wojewódzkiej.. Do końca roku szkolnego 1932/33 mieściły się te szkoły częściowo w gmachu szkoły powszechnej nr. 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Jagiellońskiej oraz w gmachu gimnazjum męskiego im. Mikołaja Kopernika przy tej samej ulicy.

Przez umieszczenie powyższych szkół w gmachu przy ul. Wojewódzkiej łatwiej jest o utrzymanie dyscypliny w szkołach dokształcających, gdyż w czasie, gdy szkoły mieściły się w wspólnych ubikacjach z innemi szkołami, uczniowie łatwiej dopuszczali się różnych wybryków, a nawet uszkodzeń ubikacyj klasowych i urządzeń, zwalając następnie winę na drugą szkołę. Jako dalszy przyczynek do utrzymania odpowiedniej dyscypliny w szkołach dokształcających powitać należy ustawę Sejmu Śląskiego z dnia 17 maja 1933 r. ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 25 maja 1933 r. Nr. 15, poz. 27, wyrażającą zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 czerwca 1927 roku o prawie przemysłowem w brzmienia ustawy z dnia 17

marca 1932 r. oraz ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dziennik Ustaw Rz. P. Nr. 35, poz. 209). Według ustawy o prawie przemysłowem terminatorzy przed dopuszczeniem ich do egzaminów czeladniczych muszą wykazać się świadectwem ukończenia III klasy publicznej szkoły dokształcającej zawodowej, wobec czego uczniowie nie uważają już szkoły dokształcającej za li tylko zło konieczne.

b) publiczna szkoła dokształcająca zawodowa V (żeńska) mieści się w gmachu szkoły powszechnej nr. 2 im. Marji Konopnickiej przy ul. Bartosza Głowackiego w ubikacjach, używanych przez szkołę dokształcającą zawodową VI (handlową),

c) publiczna szkoła dokształcająca zawodowa VI (handlowa) używa nadal ubikacyj szkoły powszechnej nr. 2 im. Marji Konopnickiej przy ul. Bartosza Głowackiego.

Kierownictwa szkół dokształcających sprawują:

a) p. Mieczysław Bakoś jest kierownikiem tymczasowym publicznej szkoły dokształcającej zawodowej I,

b) kierownikiem ubocznym publicznej szkoły dokształcającej zawodowej II jest p. Stanisław Rzeszowski,

c) kierownikiem ubocznym publicznej szkoły dokształcającej zawodowej V (żeńskiej) do dnia 15 lutego 1934 r. był p. Stanisław Bartoszewicz, zaś od tegoż czasu jest kierowniczką szkoły p. Majorówna,

d) kierownikiem stałym publicznej szkoły dokształcającej zawodowej VI (handlowej) jest nadal p. Stanisław Bartoszewicz.

Frekwencja uczniów publicznych szkół dokształcających zawodowych przedstawiała się następująco:

a) **w dniu 14 czerwca 1933 r.:**

Publiczna szkoła dokszt. zawodowa	I	klas	15	uczniów	483
„ „ „ „	II	„	14	„	525
„ „ „ „	V	„	3	uczenic	86
„ „ „ „	VI	„	10	uczniów	276
				i uczenic	60
	Razem:	klas	42	uczniów	
				i uczenic	1430

b) **w dniu 21 sierpnia 1933 r.:**

Publiczna szkoła dokszt. zawodowa	I	klas	11	uczniów	481
„ „ „ „	II	„	13	uczniów	498
„ „ „ „	V	„	3	uczenic	99
„ „ „ „	VI	„	7	uczniów	181
				i uczenic	33
	Razem:	klas	34	uczniów	
				i uczenic	1292

c) **w dniu 16 stycznia 1934 r.:**

Publiczna szkoła dokszt. zawodowa	I	klas 12	uczniów	454
” ” ” ”	II	” 14	”	502
” ” ” ”	V	” 3	uczenic	94
” ” ” ”	VI	” 8	uczniów	200
			i uczenic	34
	Razem:	klas 37	uczniów i uczenic	1284

W roku szkolnym 1933/34 zatrudniano w publicznych szkołach dokształcających zawodowych ogółem 30 nauczycieli a mianowicie:

	stałych	tymcz.	kontr.	dochodz.	razem
a) publ. szkoła dokszt. zaw. I	3	2	7	—	12
b) ” ” ” ” II	—	—	1	7	8
c) ” ” ” ” V	—	—	2	3	5
d) ” ” ” ” VI	3	1	—	1	5
Razem:	6	3	10	11	30

Wydatki na szkolnictwo dokształcające w roku obrachunkowym 1933/34 wynosiły:

1. a) na wydatki osobowe szkoły dokszt. zaw. I—V	66.538,90 zł
b) na wydatki rzeczowe szk. dokszt. zaw. I—V	4.456,94 ”
2. a) na wydatki osobowe szkoły dokszt. zaw. VI	35.907.18 ”
b) na wydatki rzeczowe szkoły dokszt. zaw. VI	718,— ”
3. na ognisko młodzieży tych szkół	1.000,— ”
4. z dz. VI, Rozdz. F, § 40 (ubezpieczenie nauczycieli) przypada na szkoły dokształcające zawodowe	3.333,— ”
Razem:	111.954,02 zł

Dochody składały się:

a) z opłat szkolnych od rzemieślników i przemysłowych na rzecz publicznych szkół dokształcających zawodowych I—V	14.935,40 zł
b) z opłat szkolnych od pracodawców kupieckich na rzecz szkoły dokształcającej zawodowej VI	3.759,01 ”
c) z subwencji wojewódzkiej dla szkół I—V	38.540,— ”
d) z subwencji wojewódzkiej dla szkoły VI	17.928,— ”
Razem:	75.160,41 zł

Niedobór pokryty przez miasto wynosił: 36.793,61 zł

Do 1 ucznia wzgl. uczenicy publicznych szkół dokształcających zawodowych dopłacało miasto w okresie sprawozdawczym, biorąc za podstawę frekwencję uczniów i uczenic według stanu z dnia 21 sierpnia 1933 r.

28,48 zł.

b) Miejska szkoła handlowa.

Miejska szkoła handlowa, koedukacyjna, 3-klasowa ze specjalną klasą IV o kierunku ekonomiczno - handlowym mieści się nadal w gmachu szkolnym przy ul. Krakowskiej. W dniu 14-go czerwca 1933 r. liczyła szkoła 4 klasy i 166 uczniów i uczenic, w tem 94 miejscowych i 72 pozamiejscowych.

W dniu 21 sierpnia 1933 r. (początek roku szkolnego) szkoła liczyła 4 klasy z ogólną liczbą uczniów i uczenic 157, w tem 98 miejscowych i 59 pozamiejscowych. Na początku II-go półrocza roku szkolnego 1933/34 (16 stycznia 1934 r.) posiadała szkoła 4 klasy i liczyła 169 uczniów i uczenic, w tem 101 miejscowych i 68 pozamiejscowych.

Dyrektorem szkoły jest nadal p. Antoni Czylok.

W roku szkolnym 1933/34 pracowało w szkole 6 nauczycieli etatowych włącznie dyrektora, 4 nauczycieli kontraktowych i częściowo 1 nauczyciel, będący na etacie gimnazjum męskiego im. Mikołaja Kopernika.

Szkołę utrzymuje miasto. Taksy i opłaty szkolne w szkole handlowej pobierano w sposób dotychczasowy.

Skarb Śląski w okresie sprawozdawczym przyznał gminie miasta Katowic tytułem subwencji na utrzymanie szkoły handlowej 9.000,— zł.

Zamknięcie rachunkowe za okres sprawozdawczy przedstawia się jak następuje:

Wydatki a) zwyczajne	. . . . .	62.574,22 zł
b) nadzwyczajne	. . . .	2.700,— „
	ogółem:	65.274,22 zł

Z wydatków zwyczajnych przypada:

na wydatki osobowe	54.294,55 zł	
zaś na wydatki rzeczowe	8.279,67 „	
Dochody wynosiły:		
a) z taks szkolnych	26.480,30 zł	
b) z subwencji Wojewódzkiej	9.000,00 „	35.480,30 zł
Niedobór pokryty przez miasto wynosił zatem	. . . .	29.793,92 zł

Do 1 ucznia wzgl. uczenicy dopłacało miasto w roku obrachunkowym 1933/34, dzieląc niedobór przez ilość uczniów i uczenic według stanu z dnia 21 sierpnia 1933 r.

189,77 zł.

Ogólne zestawienie wydatków na szkolnictwo i wychowanie fizyczne w roku obrachunkowym 1933/34.

Oznaczenie szkół	Wydatki zwyczajne zł	Wydatki nadzwyczajne zł	Wpływy z taks, subwencyj itp.	Niedobór zł
Szkoły powszechne . .	421.245,75	58.519,47	4.401,46	475.363,74
Wydatki przedszkolne .	2.115,12	—	—	2.115,12
Szkoły wydziałowe . .	530.609,83	—	173.188,62	357.421,21
Szkoły średnie ogólnokształcące	436.624,12	13.840,52	261.224,77	189.239,87
Szkoły dokształcające zawodowe	111.954,02	—	75.160,41	36.793,61
Szkoła handlowa . . .	62.574,22	2.700,—	35.480,30	29.793,92
Wydatki związane z wychowaniem fizycznem ludności (boiska, popieranie towarzystw sportowych, przysposobienia wojskowego i t. p.)	24.154,74	—	—	24.154,74
Razem:	1.598.277,78	75.059,99	549.455,56	1.114.882,21

Kultura i sztuka.

Teatr Miejski.

Jak w ubiegłych latach tak i w okresie sprawozdawczym Teatr Miejski prowadziło Towarzystwo Przyjaciół Teatru Polskiego na podstawie kontraktu, zawartego pomiędzy gminą miasta Katowic a Zarządem Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego na początku sezonu 1931/32.

Kontrakt zawarty był do końca sezonu 1933/34 z tem jednak, że przedłuży się automatycznie o dalszy jeden rok, jeżeli najpóźniej do dnia 31 grudnia 1933 r. nie zostanie wypowiedziany. — Uchwałą z dnia 21. XI. 1933 r. postanowił Magistrat kontraktu nie wypowiadać. Gmach Teatru oddaje miasto Towarzystwu bezpłatnie, ponadto ponosi wydatki za opał i światło, opłaca mistrza teatralnego, 1 stolarza , 2 elektryków, 2 portjerów, stróża nocnego, szatnierki, bileterki i uprzątaczki. Tytułem subwencji wypłaciło miasto Towarzystwu Przyjaciół Teatru Polskiego na cele przedstawień teatralnych polskich w Katowicach w okresie sprawozdawczym 43.200,— zł.

Dyrektorem Teatru Polskiego jest nadal dotychczasowy dyrektor p. Marjan Sobański.

W okresie sprawozdawczym Teatr Polski prowadził tylko dział dramatyczny.

Przedstawienia dla mniejszości językowej niemieckiej urządzała jak dotąd Niemiecka Gmina Teatralna, której Towarzystwo Przyjaciół Teatru Polskiego odstępowało gmach Teatru na 2 dni w tygodniu i w ostatnią niedzielę w miesiącu. Niemiecka Gmina Teatralna nie posiadała własnego zespołu aktorskiego i jak dotąd sprowadzała do Katowic Teatr Niemiecki z Bytomia.

Wydatki na Teatr, poniesione przez miasto, wynosiły w okresie sprawozdawczym:

a) na utrzymanie gmachu i urządzenia wewnętrznego	135.867,84 zł
b) wynagrodzenie personelu technicznego, opłacanego przez miasto	52.138,51 „
c) subwencja dla Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego	43.200,— „
Razem:	231.206,35 zł
Dochód z opłat z szatni i z czynszu dzierdzierżawnego za bufet teatralny wynosił	44.746,05 „
Niedobór, czyli wydatki na Teatr włącznie subwencji wynosiły w okresie sprawozd.:	186.460,30 zł

Audycje muzyczne dla młodzieży szkolnej.

Jako nowość w dziale kultury i sztuki należy wymienić zaprowadzenie bezpłatnych audycyj muzycznych dla młodzieży szkolnej, urządzanych w sezonie zimowym przy finansowym poparciu tak Magistratu jak i Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego. — Co miesiąc odbywają się dwie audycje muzyczne, których koszta pokrywa tak miasto jak i Urząd Wojewódzki Śląski po połowie, t. zn. jeden koncert szkolny opłaca miasto z kredytów działu VII budżetu, zaś drugi koncert Województwo. Zaprowadzenie tych koncertów powitała tak młodzież jak i nauczycielstwo, a przedewszystkiem społeczeństwo miejscowe z wielkiem zadowoleniem. Pierwszy koncert odbył się w dniu 24 listopada 1933 r. Poniżej przytaczamy notatkę, która w związku z powyższą audycją ukazała się w prasie miejscowej.

> „Przed wypełnioną widownią Teatru Polskiego odbył się w ub. piątek pierwszy bezpłatny szkolny koncert symfoniczny, którego zorganizowanie i finansowanie zawdzięczać należy w pierwszym rzędzie Magistratowi miasta Katowic i naczelnym władzom szkolnym, odnoszącym się do sprawy nietylko z pełnem zrozumieniem, ale dopomagającym w miarę sił w tworzeniu instytucji nowej o wielkiej doniosłości dla przyszłości polskiej kultury muzycznej. — Trzeci czynnik — to fachowcy - muzycy, zgrupowani w T-wie Muzycznem oraz obie szkoły muzyczne, dostarczające solistów, dyrygentów itp. Z pełnem uznaniem podnieść należy również pełną poświęcenia gotowość współpracy naszej orkiestry operowej, co wszystko razem stanowić będzie niezwruszone podstawy pracy, pełnej najszlachetniejszych wartości.
>
> Ucząca się młodzież szkół średnich zapełniła Teatr po brzegi. Wysłuchała w skupieniu, budzącem zachwyt, programu poważnego, choć łatwo przystępnego, którego umiejętnym egzegetą był prof. Preizner, a artystycznym wykonawcą z pałeczką w ręku dyrektor Kulczycki. Program zawierał „Step“ Noskowskiego, tańce z „Halki“ Moniuszki, oraz tańce Dworzaka i Czajkowskiego. Legenda Wieniawskiego w przepięknej interpretacji prof. Cetnera, oraz cały program oklaskiwała młodzież z entuzjazmem, który był dla profesorów i inicjatorów pięknej tej nowej pracy najpiękniejszem wynagrodzeniem. Dalsze koncerty odbywać się będą co miesiąc“.

W okresie sprawozdawczym koszta koncertów szkolnych, poniesione przez miasto, wynosiły 1.420,— zł, przyczem jeden koncert kosztował 335,— zł, wypłaconych przeważnie bezrobotnym muzykom za udział w koncercie. Koncerty szkolne odbywały się częściowo w gmachu Teatru Miejskiego, częściowo zaś w salach miejscowych kin „Rialto“ i „Capitol“.

Tytułem dalszych wydatków na cele kulturalno-oświatowe wydano:

a) na subwencjonowanie bilbljotek, towarzystw kulturalno - oświatowych, na stypendja i t. p.	20.423,87	zł
b) na subwencjonowanie Śląskiej Pomocy Naukowej	27.000,—	„
c) inne wydatki działu VII budżetu . .	574,—	„
Razem:	47.997,87	zł

Ogólne zwyczajne wydatki na oświatę wynosiły w roku obrachunkowym 1933/34:

a) wydatki na szkolnictwo i wychowanie fizyczne	1.589.277,78	zł
b) wydatki na Teatr	231.206,35	„
c) wydatki na kulturę i sztukę . . .	47.9997,87	„
Razem:	1.868.482,—	zł

Opieka społeczna i szpitalnictwo.

Decernentem Urzędu Opieki Społecznej był do 15 listopada 1933 r. radca miejski Dr. Przybyła, od 16. listopada ub. roku objął decernat wiceprezydent miasta.

I. Opieka nad młodzieżą.

A. Stacje Opieki nad matką i dzieckiem.

Stan Stacyj Opieki nad matką i dzieckiem nie uległ żadnym zmianom i przedstawia się następująco:

1. Stacja I. w żłóbku miejskim, pod kierownictwem Dr. Roszaka,
2. „ II. w gmachu administracyjnym w Zawodziu (ratusz) pod kierownictwem Dr. Adamczyka.
3. „ III. w zakładzie ks. Markiefki w Bogucicach, pod kierownictwem Dr. Skupina,
4. „ IV. w Dębie w domu Sióstr Służebnic P. Marji przy ul. Dębowej 23, pod kierownictwem Dr. Szczepańskiego,
5. „ V. w dawn. gmachu administracyjnym w Załężu, pod kierownictwem Dr. Głucha,
6. „ VI. w Katowickiej Hałdzie, przy ul. Kochłowickiej nr. 8, pod kierown. Dr. Czechanowskiego,
7. „ VII. w dawn. gmachu administracyjnym gminy Ligota, pod kierownictwem Dr. Malinowskiego.

Stacje te są czynne następująco: w dzielnicy I we wtorki i czwartki od godz. 16—20, a w innych dzielnicach w każdą środę od godz. 16—20.

Porada dla dzieci odbywa się raz w tygodniu w godzinach popołudniowych z wyjątkiem stacji w dzielnicy I, która jest czynną dwa razy w tygodniu. W stacjach odbywają się raz w miesiącu również porady dla niewiast ciężarnych. gdzie przyszła matka otrzymuje od lekarza wskazówki zachowania się w czasie ciąży oraz koniecznej opieki nad noworodkiem.

Porad udziela się bezpłatnie.

Frekwencja dzieci i niewiast ciężarnych w stacjach opieki w roku sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

1. Poradnia dla matek i dzieci.

Ogólna liczba dzieci, objętych poradą i opieką miejskich poradni w pierwszym dniu roku sprawozdawczego wynosiła . . .		3.383	
W tem dzieci:			
ślubnych:	2.945		
nieślubnych:	438		
Liczba dzieci, przyjętych w ciągu roku wynosiła		1.333	4.716
w tem dzieci:			
w wieku od 0—12 mies.	1.312		
w wieku od 1—2 lat	21		
ślubnych , ...	1.184		
nieślubnych	149		
z tych:			
karmiono piersią	779		
dokarmiano	280		
karmiono sztucznie	274		
Liczba dzieci wypisanych w ciągu roku (powyżej 2 lat(wynosiła . . .		1.051	
w tem dzieci:			
ślubnych	915		
nieślubnych	136		
Liczba dzieci zmarłych wynosiła:		46	1.097
w tem dzieci:			
ślubnych	42		
nieślubnych	4		
Ogólna liczba dzieci w ostatnim dniu roku sprawozdawczego wynosiła			3.619
w tem dzieci pochodzenia:			
ślubnego	3.173		
nieślubnego	446		
Ogólna ilość dzieci zbadanych przez lekarzy . . .			17.805
Liczba odwiedzin domowych, dokonanych przez pielęgniarki			2.153
Wysłano do szpitala dla dzieci			38
Wysłano do przychodni dla dzieci			365

2. Przychodnia dla niewiast ciężarnych:

Liczba niewiast ciężarnych w pierwszym dniu roku sprawozd.	31	zam.	1	niez.	razem	32
Liczba niewiast ciężarnych zapisanych w ciągu roku	10	„	1	„	„	11
Liczba odbytych porodów	37	„	2	„	„	39
Liczba niewiast cięż. w ostatnim dniu roku sprawozdawczego	4	„	—	„	„	4

3. Opieka materjalna:

W stacjach wydano:

cukru	3.185	kg.
grysiku	889	kg.
tranu	229	kg.
emulsji	74	but.
mondaminu	19	paczek
mąki	18	kg.
bielizny dziecięcej . .	27	sztuk
pończoch	19	par
bucików	1	para

B. Kuchnie mleka.

Kuchnie mleka współdziałają ściśle ze stacjami opieki nad matką i dzieckiem. Ich zadaniem bowiem jest zaopatrzyć niemowlęta i matki karmiące w zdrowe i pełnowartościowe mleko. Dla chorych niemowląt sporządza się w kuchniach specjalne mieszanki według recepty lekarskiej.

Zmiany w kuchniach mleka nie zaszły. Na terenie miasta istnieją nadal 3 kuchnie, a mianowicie:

1. przy ul. Raciborskiej 28, dzielnica I (Szpital dla dzieci)
2. przy ul. Krakowskiej, dzielnica II (dawn. ratusz)
3. przy ul. Wojciechowskiego 99, dzielnica III.

Nadzór nad wszystkiemi kuchniami mleka prowadzi naczelny lekarz szpitala dla dzieci, Dr. Roszak.

W roku sprawozdawczym wydano mleka w butelkach po 200 gr na koszt:

osób prywatnych	137.679	but o warto.ści	9.119,37 zł
Urzędu Ubogich	137.181	but. o wartości	7.821,47 zł
Urzędu Pośredn. Pracy	1.005.277	but. o wartości	57.250,82 zł
Ochronki miejskie	5.510	but. o wartości	324,29 zł
razem:	1.285.647	but. o wartości	74.515,95 zł

W porównaniu do roku ubiegłego wydano więcej 336 406 butelek ogólnej wartości 19 498,05 zł.

Procentualnie przypada na:

osoby prywatne	10,7% mleka
Urząd Ubogich	10,6% mleka
Urząd Pośrednictwa Pracy	78,2% mleka
Ochronkę miejską	0,5% mleka
razem:	100% mleka

Z ogólnej ilości wydanego mleka przypada 255.821 butelek na mieszanki specjalne

Wskutek wydzielenia administracji szpitala dla dzieci z Urzędu Opieki Społecznej nie wykazano w powyższem zestawieniu ilości wydanych szpitalowi dla dzieci butelek mleka i sporządzonych mieszanek. Kuchnia mleka w dzielnicy I. gotuje w dalszym ciągu mleko i sporządza mieszanki dla szpitala dziecięcego z tą tylko różnicą, że produkty potrzebne na ten cel dostarcza Administracja Szpitala Miejskiego.

C. Wysyłka dzieci szkolnych do uzdrowiska dla dzieci dla miasta Katowic w Gorzycach Śląskich.

Jak w ubiegłych latach, tak i w roku sprawozdawczym, uzdrowisko w Gorzycach czynne było przez cały rok w turnusach miesięcznych z wyjątkiem miesięcy listopada i kwietnia. W ciągu roku wysłano do Gorzyc **962** dzieci, w tem 529 chłopców i 433 dziewcząt. Z tego dzieci bezrobotnych 606, robotników 245, rzemieślników 44, pracowników umysłowych 67. Wysyłka dzieci do Gorzyc odbywała się w sposób ustalonych w latach ubiegłych.

Do końca lutego rb. zatrudniano w Gorzycach 4 wykwalifikowane pielęgniarki, 8 sił służby domowej, 1 dozorcę gospodarczego, jednego gajowego, jednego ogrodnika, 1 palacza, 1 woźnicę, 1 stróża nocnego i kilku robotników sezonowych. Z dniem 1 marca przeniesiono ze względów oszczędnosciowych dozorcę gospodarczego do służby administracyjnej w Katowicach.

Funkcje lekarza zakładowego sprawuje Dr. Tumułka z Wodzisławia w charakterze pracownika kontraktowego Ogólne koszta utrzymania dzieci, personelu, zakładu ,ogrodu, parku, łąk i stawów w roku sprawozdawczym wynosiły 107.379,13 zł. Tytułem zwrotu kosztów utrzymania dzieci przez kasy chorych i innych zobowiązanych wpłynęło 16.084,29 zł. a z gospodarstwa (z sprzedaży sianokosu, ryb i produktów ogrodniczych 7.798,10 zł, czyli razem 23.882,39 złotych. Czyste wydatki wynosiły zatem 83 496,74 złotych. Dzienny koszt wyżywienia dziecka wynosił przeciętnie 1,35 zł. Posiłki podaje się 5 razy dziennie i w ilości według potrzeby. Przeciętny przyrost wagi dziecka wahał się od 0,5 do 3 kg, notowano jednak wypadki, kiedy zwięk-

szenie wagi dziecka doszło do 7 kg. Każde dziecko przebywa w Gorzycach przez 30 dni.

Zdrowotność dzieci była zadawalająca, wypadków zgonu nie notowano.

D. Wysyłanie dzieci do kolonij leczniczych.

Podobnie jak w ubiegłych latach, wysyłano i w roku sprawozdawczym większa ilość dzieci, potrzebujących oprócz czystego powietrza i racionalnego odżywiania kąpieli solankowych, do kolonij leczniczych, stanowiących własność różnych instytucyj. Wydatki na ten cel obrócone wynosiły 110.902,71 zł.

Ze względu na to, że we wielu wypadkah do kuracji chorego dziecka konieczne jest używanie kąpieli solankowych, postanowiły Korporacje Miejskie uruchomić w najbliższym czasie w Jastrzębiu-Zdroju własne Sanatorjum dla dzieci.

E. Drużyny Jordanowskie (półkolonje wakacyjne).

Ponieważ większa część biednej dziatwy szkolnej nie może korzystać z dobrodziejstwa kolonij letnich, organizuje Magistrat wspólnie z Śląskim Urzędem Wojewódzkim rokrocznie w czasie feryj letnich półkolonje wakacyjne pod nazwą „Drużyny Jordanowskie“. Zadaniem Drużyn Jordanowskich jest opiekowanie się biedną dziatwą szkolną, która nie może wyjechać na letnisko. W tym czasie młodzież przebywa prawie codziennie na boiskach pod opieką nauczycielstwa lub harcerzy i uprawia gry i ćwiczenia gimnastyczne. W czasie ćwiczeń dożywiano dzieci w roku sprawozdawczym kiełbaskami i bułką, maślanką, mlekiem słodkiem i bułką z masłem.

W roku ubiegłym brało udział w Drużynach Jordanowskich 4 800 dzieci. Ilość wydanych porcyj wynosiła 249 600. Na dożywianie dostarczono:

229.140	sztuk bułek
6.800	kg kiełbasy
27.340	ltr. maślanki
48.560	ltr. mleka słodskiego,
341	kg masła.

Ogólne wydatki w wysokości 39.922,85 zł pokryte zostały:

z funduszów wojewódzkich	14.875,—	zł
z funduszów miejskich	21.047,85	„
z funduszów Kom. Lok. Fund. Pracy	4.000,—	„
razem:	39.922,85	zł

F. Dożywianie w szkołach i przedszkolach (ochronkach).

W czasie obecnego kryzysu gospodarczego sprawa dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach odgrywa poważną rolę. Urząd Opieki Społecznej stara się przeto umożliwić korzystanie z akcji dożywiania jaknajwiększej ilości dzieci. Również dba o to, by produkty spożywcze były zawsze świeże, czyste i dobrego gatunku. Dożywianie odbywało się w ten sam sposób, jak w roku ubiegłym.

Obecnie dostarcza się dla szkół i przedszkoli na cele dożywiania biednej dziatwy dziennie 1.364 ltr. mleka słodkiego i 3.227 sztuk bułek.

W ciągu roku sprawozdawczego przydzielono szkołom i przedszkolom ogółem 284.769 ltr. mleka słodkiego i 744.611 sztuk bułek. Pozatem otrzymały szkoły i przedszkola przez Lokalny Komitet Fund. Pracy 22.000 kg cukru.

Koszta dożywiania w szkołach i przedszkolach wynosiły bez uwzględnienia wartości cukru 111.085,36 zł.

Z tego pokryto:

z fuduszów wojewódzkich	39.550,— zł
z funduszów miejskich	35.000,— „
z fuduszów M. Komitetu L. F. P.	36.535,36 „
razem:	111,085,36 zł.

W celu zaopiekowania się biedną dziatwą szkolną w czasie ferji zimowych, zorganizowano wspólnie z Obwodowym Inspektoratem Szkolnym, świetlice szkolne. Świetlice były czynne od 28. XII. 1933 do 30. I. br. w godzinach od 10 do 12. Dyżury utrzymywało nauczycielstwo wraz z członkami rad rodzicielskich. Dziennie zgromadziło się około 2.500 dzieci. W czasie pobytu w świetlicy dożywiano dzieci mlekiem i bułką. Ogółem wydano w tych świetlicach 6.000 ltr mleka i 24.000 sztuk bułek.

G. Przedszkola (ochronki).

Na terenie miasta Katowic istniało w roku ubiegłym 30 przedszkoli, w tem 28 polskich i 2 mniejszościowe. W liczbie powyższej są 3 przedszkola prywatne, reszta pozostaje w przeważnej części na utrzymaniu Skarbu Śląskiego. Liczba dzieci w przedszkolach wynosiła z początkiem bieżącego roku szkolnego 1.562.

H. Ogniska dla młodzieży męskiej.

Podobnie jak w roku ubiegłym, oddano i w roku sprawozdawczym lokale Ognisk Młodzieży męskiej w Załężu i Dębie, stanowiące własność miasta, do bezpłatnego użytku Stow. Młodzieży Polskiej w Załężu, lub Komisji Świetlicowej Komitetu Lok. Fund. Pracy.

I. Wychowanie zapobiegawcze.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 20 wypadków do Urzędu, w których zażądano pomocy i zajęcia się dziećmi zagrożonemi upadkiem moralnym. Nie każdy wypadek nadawał się do stawienia wniosku o wdrożenie postępowania zapobiegawczego. W przeważnej części wypadków wystarczyło zarządzenie stałej inwigilacji, odpowiednie pouczenie rodziców i obawa wychowanka przed urzędowem wkroczeniem, aby spowodować poprawę.

Przedstawiono Sądowi 6 wniosków o wdrożenie postępowania zapobiegawczego. W liczbie tej było 4 chłopców i 2 dziewczat. Sąd uznał potrzebę wychowania zapobiegawczego tylko w jednym wypadku. Na skutek zarządzenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego umieszczono 1 chłopca w Zakładzie Wychowawczym w Cieszynie.

Umorzono postępowanie z powodu:

a) poprawy dziecka u 3 chłopców i 1 dziewczynki
b) ukończenia lat u 17 chłopców i 10 dziewcząt.

Zawieszono postępowanie na przeciąg pół roku w 2 wypadkach.

Ogółem przebywało w zakładach wychowawczych 51 wychowanków, a to:

1. w Zakł. wych. ks. Markiefki w Bogucicach	22 chłopc. i	15 dziew.	razem	37
2. w Śl. Zakł. Wychowaw. w Cieszynie	8 „	— „	„	8
3. w Zakł. Wychowawcz. w Częstochowie	— „	5 „	„	5
4. w opiece prywatnej	— „	1 „	„	1
razem:	30 chłopc. i	21 dziew.	razem	51 wychowanków,

w tem dzieci ślubnych 42 i 9 pochodzenia nieślubnego.

Koszta opieki wychowanków ponosił Śląski Urząd Wojewódzki.

J. Opieka nad kalekami.

Z powodu braku specjalnego zakładu dla kalek, opieka nad kalekami jest niewystarczająca. Opieka pozazakładowa jest tylko opieką dorywczą, absolutnie nie przyczyniającą się do zasadniczej poprawy losu kaleki, czego tylko dokonać

może opieka zakładowa. Budowa podobnego zakładu ciąży ustawowo na Samorządzie Wojewódzkim.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 56 kalek, z tego przekazano do badania lekarskiego 44, ambulatoryjnie leczono 3 kaleki. W 5 wypadkach udzielono protezy. Ewidencja wszystkich kalek na terenie Katowic w dniu 31 marca 1934 roku wykazuje 42 osoby.

Pozatem prowadził Urząd w dalszym ciągu propagandę, jak zapobiegać można i należy kalectwu w najmłodszym wieku.

K. Kurs dla piastunek.

Zorganizowany w roku 1928 przy Miejskim Żłóbku dla niemowląt półroczny kurs dla piastunek odbywał się w roku sprawozdawczym bez przerwy.

Na początku roku sprawozdawczego uczęszczały na kurs 4 kandydatki. W ciągu roku przyjęto 12 kandydatek. Ukończyły kurs 10. Nieukończyły kursu 2 kandydatki, przeszły zatem na rok następny 4 kandydatki.

L. Urząd Sierocy.

W dniu 31 marca 1934 r. znajdowało się na terenie miasta 5 633 pupilów.

Z tego było wypadków:

a) opiekuńczych	4 252
b) kuratorskich	817
c) doradczych	584

W tem dzieci pochodzenia do a):

ślubnego	1 449
nieślubnego	2 803

z tego:

półsierot	3 022
pełnosierot	1 230

Z ogólnej liczby opiekunów itp. prowadzą:

a) opiekun zawodowy i generalny	459	wypadków
b) matka dziecka	523	„
c) opiekunowie zwyczajni	4 671	„

W ciągu roku sprawozdawczego wypadków ubyło 315, przybyło 672.

M. Opiekuństwo generalne i zawodowe.

a) Opieka generalna.

Z roku 1932 na rok 1933 przeszło wypadków opieki generalnej (ciężary opieki społecznej .	163
Przybyło wypadków w roku sprawozdawczym	34
razem było wypadków:	197

Koszt: 37.971 zł., w r. poprzednim: 37.659,— zł.

W ciągu roku sprawozdawczego ubyło opiekuństw generalnych z powodu śmierci, legitymacji lub adopcji dziecka	71
Pozostało z końcem roku sprawozdawczego pod opieką generalną	126
Skarg alimentacyjnych wytoczono . .	22
Z tego ukończono na korzyść pupila . .	9
Oddalono	8
W toku jest jeszcze	5.

W 31 wypadkach było wytoczenie skargi alimentacyjnej niemożliwe z powodu nieznajomości, śmierci, zaginięcia śladu itp. ojców nieślubnych.

Tytułem alimentów ściągnięto od ojców nieślubnych w 9 wypadkach ogółem 636,09 zł.

W pozostałych wypadkach ściągnięcia alimentów było niemożliwe z powodu śmierci, bezrobocia, nieznanego pobytu itp. ojców nieślubnych.

b) Opieka zawodowa.

Z roku sprawozdawczego 1932 na rok 1933 przeszło	477 pupilów
W ciągu roku sprawozdawczego przybyło .	50 ,,
Razem:	527 pupilów.

W ciągu roku sprawozdawczego ubyło z powodu:

a) śmierci dziecka	6 opiekuństw
b) legitymacji dziecka	7 ,,
c) adopcji dziecka	4 ,,
d) wyprowadzenia się dziecka . . .	12 ,,
e) pełnoletności dziecka	4 ,,
f) przemianowania opiekuna . . .	151 ,,
g) innych przyczyn	10 ,,
razem:	194 opiekuństw.

Pozostało z końcem roku 1933:

pod opieką generalną	126 pupilów
pod opieką zawodową	333 ,,
razem:	459 pupilów.

Skarg alimentacyjnych wytoczono w 67 wypadkach, a mianowicie:

u władz sądowych w Katowicach	41
u władz sądowych pozamiejscowych	26

Ukończono skarg korzystnie dla dziecka	w 42	wypadkach
Oddalono	„ 5	„
W toku jest jeszcze	„ 20	„

Rozpraw sądowych odbyło się 338, w tem:

u władz sądowych w miejscu	232
u władz sądowych pozamiejscowych (na których osobiście zastępował opiekun zawodowy pupilów)	27
u władz pozamiejscowych, zastąpionych przez zastępców procesowych i na wniosek rozpoznania spraw w nieobecności powództwa .	79.

1. Sprawy alimentacyjne:

Ojcowie nieślubni płacili na utrzymanie pupilów:

a) dobrowolnie i przymusowo opiekunowi	w 38	wypadkach
b) dobrowolnie matce dziecka . . .	„ 23	„
c) jednorazowe odprawy	„ 1	„
razem:	w 62	wypadkach.

Na utrzymanie dzieci nie płacono z powodu:

a) bezrobocia ojca nieślubnego . .	w 83	wypadkach
b) śmierci ojca nieślubnego . . .	„ 12	„
c) nieznajomości ojca nieślubnego . .	„ 15	„
d) nieznanego pobytu ojca nieślubnego	„ 27	„
e) ukończenia przez pupila 16 roku życia	„ 21	„
f) przegrania sporu alimentacyjnego .	„ 37	„
g) nieukończenia sporu alimentacyjnego	„ 20	„
razem:	w 215	wypadkach.

2. Świadczenia pupilów:

a) rentę sierocą z ubezp. socjalnego pobierało .	21	dzieci
b) zaopatrzenie wojskowe	8	„
c) świadczenia z innych instytucyj . . .	2	„
razem:	31	dzieci.

Alimentów wypłacono matkom nieślubnym oraz rodzinom pielęgnacyjnym przez ręce opiekuna, prócz świadczeń pupilów, ogółem 13.225,21 zł i 220.10 mkn.

W roku sprawozdawczym odbyły się w Sądzie Grodzkim w Katowicach z ramienia Sądu Opiekuńczego 2 posiedzenia wszystkich radców sierót oraz opiekuna zawodowego i generalnego.

W 15 wypadkach zastępował i prowadził opiekun zawodowy i generalny dochodzenia alimentacyjne obcych władz opiekuńczych względnie opiekunów prywatnych.

Pozatem udzielano stronom obcym i opiekunom prywatnym, zainteresowanym sprawami alimentacyjnemi wszelkich porad i informacyj, potrzebnych w postępowaniu alimentacyjnem.

II. Opieka nad inwalidami wojenno - powstańczymi i pozostałemi po nich rodzinami.

A. Samodzielny zakres działania.

Z funduszów wojewódzkich udzielono zapomóg w gotówce	727,50 zł
z funduszów miejskich udzielono zapomóg .	3.871,— „
w naturaljach (odzież, węgiel, ziemniaki) .	12.035,55 „
razem:	16.634,05 zł.

Prócz tego zaopatrzono biedne ofiary z wojny i powstań w artykuły żywnościowe, bezpłatne obiady oraz wysłano dzieci ich do uzdrowisk.

B. Zakres działalności poruczonej.

Za pośrednictwem Urzędu uzyskało z pośród ofiar wojenno-powstańczych:

a) 11 osób długoterminowe pożyczki z funduszów wojewódzkich na łączną kwotę .	16.800,— zł
b) 2 inwalidów częściową kapitalizację swej renty na łączną kwotę	2.520,— „
c) 1 inwalida zupełną kapitalizację swej renty na kwotę	5.962,50 „
razem:	25.282,50 zł.

Z zarejestrowanych 76 ciężkouszkodzonych inwalidów, otrzymało w roku sprawozdawczym 33 pracę, w tem 14 za pośrednictwem tut. Urzędu.

Za przyczyną Urzędu przyjęto ponownie do pracy 10 ciężkouszkodzonych inwalidów.

Zapośredniczenie ciężkouszkodzonych do pracy napotykało w licznych wypadkach na trudności ze strony przedsiębiorstw, które zwalniały wzgl. usiłowały zwalniać ciężkouszkodzonych, pomimo, iż obowiązkowej ilości ciężkouszkodzonych nie zatrudniały.

Oprócz tego zaopinjował Urząd 10 wniosków o przydział miejsca na budowę kiosku do sprzedaży wyrobów tytoniowych, cukierków itp.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ponownie rejestrację bezrobotnych ciężkouszkodzonych oraz kandytów na kurs straży leśnej i polowej.

Urząd tut. opiekował się również uchodźcami przez wypłacanie im zapomóg na poczet odszkodowania za poniesione straty, wyasygnowanych przez Śląski Urząd Wojewódzki.

W okresie sprawozdawczym wypłacono uchodźcom ogółem 7.165,— zł.

III. Opieka ogólna.

1. Kuchnie ludowe.

W obrębie miasta Katowic znajdowało się w roku sprawozdawczym 17 kuchni ludowych, z których

kuchnia przy kościele św. Piotra i Pawła,
kuchnia przy ulicy Wojciechowskiego 63,
kuchnia przy Zakładzie im. ks. L. Markiefki,

stoją pod zarządem tutejszego Urzędu i są zupełnie przez miasto i Miejski Komitet Lokalny Funduszu Pracy utrzymywane.

Pozostałe kuchnie są instytucjami charytatywnemi i są przez Miejski Komitet Funduszu Pracy wspierane gotówką i materjałami.

W roku sprawozdawczym wydano ciepłych potraw 2.695.534 porcyj.

Na utrzymanie kuchni ludowych wyasygnowano z funduszów miejskich 33.253,04 zł. Dokładne dane, dotyczące opieki komitetowej, zawiera sprawozdanie Miejskiego Komitetu za rok 1933/34.

3. Pomoc dla rencistów socjalnych.

I w tym roku sprawozdawczym wypłacono rencistom socjalnym z okazji świąt Bożego Narodzenia jednorazowe zapomogi gwiazdkowe i zaopatrzono ich w ziemniaki. Korporacje Miejskie przyznały na ten cel 120.000,— złotych, z czego na rencistów socjalnych przypadła kwota 28.398,79 zł.

Opieka nad ubogimi.

A. Opieka otwarta — wsparcie bieżące.

1. Miejscowo ubodzy.

Urząd Opieki nad Ubogimi jako organ miejscowego związku wspierania ubogich, wypłaca na mocy obowiązujących ustaw osobom ubogim, znajdującym się wyjątkowo w krytycznem położeniu materjalnem, miesięcznie wsparcie bie-

żące. o ile szczegółowe dochodzenia wykazały, że ciężkie warunki danej osoby wzgl. rodziny, trwać będą czas dłuższy. Wsparcia te wynoszą zależnie od ilości osób, dotkniętych niedostatkiem, rodzin lub okoliczności, będących bezpośrednią przyczyną nędzy petenta wzgl. jego rodziny 10,— zł do 40,— zł miesięcznie.

Wypłata wsparć bieżących w roku sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

Liczba osób, pobierających wsparcie bieżące, wynosiła dnia 1 kwietnia 1933 r. w dzielnicy	I. osób 152	II. osób 109	III. osób 131	IV. osób 31
W ciągu roku przybyło	24	21	27	3
W ciągu roku wstrzymano wsparcie wskutek śmierci wzgl. poprawy stosunków materjalnych dla	45	21	22	4
W dniu 31. marca 1934 r. pobierało wsparcie	131	109	136	30

na całym terenie razem: 396 osób.

2. Krajowo ubodzy.

Osoby, które nigdzie nie nabyły domicylu wsparcia, należą do kategorji krajowo ubogich. O ile osoby te znalazły się na terenie miasta Katowic bez dostatecznych środków utrzymania, Urząd Opieki nad Ubogimi musiał się nimi zaopiekować, udzielając im bieżące wsparcie, które później zwraca Krajowy Związek wspierania ubogich, czyli Urząd Wojewódzki.

Liczba osób, korzystających ze wsparć bieżących w charakterze krajowo ubogich, wynosiła dnia 1. kwietnia 1933 roku 31 osób.

W ciągu roku przybyło 1 „

W ciągu roku wstrzymano wsparcia wskutek śmierci wzgl. poprawy stosunków materjalnych dla 2 „

W dniu 31. III. 1934 r. pobierało wsparcie 30 „

Wypłacono: 30.569,89 zł.

3. Opieka nad dziećmi w pielęgnacji rodzinnej.

Urząd opiekuje się dziećmi zaniedbanemi wzgl. opuszczonemi, które powierzył starannej opiece rodzinom wzorowym. Rodzinom tym płaci Urząd mies. t. zw. wsparcie pielęgnacyjne, przeznaczone na utrzymanie oddanych im w opiekę dzieci. Dzieci, będące w opiece rodzinnej, stoją pod stałą kontrolą Urzędu Opieki nad Ubogimi, który w pewnych od-

stępach czasu wysyła siostry miejskie, celem stwierdzenia na miejscu, czy opieka jest należyta. W przeciwnym razie oddaje Urząd dziecko innej rodzinie.

Dnia 1. kwietnia 1933 r. znajdowało się w pielęgnacji rodzinnej . . . . 60 dzieci
W ciągu roku przybyło . . . . . 3 „
W ciągu roku ubyło . . . . 3 „
Zatem w dniu 31. III. 1934 roku pozostawało w opiece rodzinnej . . . . 60 „

Zestawienie wypłaconych wsparć bieżących w roku sprawozdawczym.

Dla miejscowo ubogich dzielnicy	I.	23.013,— zł
„ „ „ „	II.	19.790,— „
„ „ „ „	III.	23.478,— „
„ „ „ „	IV.	5.445,— „
		71.726,— zł.
„ krajowo ubogich		7.870,— „
„ dzieci będącyh w pielęgnacji rodzinnej		14.321 — „
„ osób zamieszkujących w innych gminach, posiadających domicyl wsparcia w Katowicach		3.684,— „
	razem:	97.601,— zł.

4. Zapomogi jednorazowe.

Osobom, znajdującym się przejściowo w krytycznem położeniu materjalnem, wypłaca się po zbadaniu stosunków materjalnych i rodzinnych, zapomogi jednorazowe.

Osobom, zdatnym do zarobkowania, wypłaca się zapomogi te za odpracowaniem, zatrudniając je w ogrodnictwie miejskiem, o ile chodzi o pracowników fizycznych: zaś pracowników umysłowych, zatrudnia się pracami biurowemi.

O ile dany petent udzielonej mu zapomogi nie odpracował, nie może liczyć na dalszą pomoc ze strony Urzędu. Jednorazowe wsparcia otrzymało w roku sprawozdawczym 4 729 osób.

Ogółem wypłacono 48.351,10 zł.
Do odpracowania zapomóg zgłosiło się 1 837 osób.
Ogólna liczba dniówek wynosiła 4 082.
946 osób nie zgłosiło się do odpracowania udzielonych im zapomóg.

B. Opieka Zakładowa.

1. Żłóbek Miejski, ul. Strzelecka 11.

Na początku roku sprawozdawczego przebywało w żłóbku miejskim 34 dzieci, w tem 22 chłopców i 12 dziewcząt. W ciągu roku przybyło 13 dzieci (8 chłopców, 5 dziewcząt). zwolniono 13 dzieci (7 chłopców, 6 dziewcząt). Z zwolnionych dzieci oddano 3 za własne, a 10 na wychowanie do rodzin prywatnych.

Przy żłóbku prowadzi się ochronkę, do której uczęszczało 33 dzieci.

Wydatki w roku 1933/34: 35 697,38 zł.

2. Przytułki dla starców.

Magistrat posiada dwa własne przytułki dla starców, mianowicie:

a) w dzielnicy I. przy ul. Raciborskiej 29 (dla mężczyzn i kobiet),

b) w dzielnicy II. przy ul. Ludwika (tylko dla mężczyzn).

Stan osobowy w przytułkach dla starców przedstawiał się w roku sprawozdawczym jak następuje:

	dzieln. I. mężczyzn	dzieln. I. kobiet	dzieln. II. mężczyzn
Dnia I. kwietnia 1933 r. było	17	53	23
W ciągu roku przyjęto	7	4	5
W ciągu roku zwolniono względnie zmarło	5	3	7
Stan w dniu 31. marca 1934 r.	19	54	21

Zestawienie kosztów:

Dla przytułku w dzielnicy I. wyasygnowano tyt. kosztów wyżywienia . . .	27.875,— zł
Dla przytułku w dzielnicy II. wyasygn. tyt. kosztów wyżywienia	8.159,— „
Na zakup środków leczniczych dla obu zakładów wyasygnowano	631,— „
razem:	36.665,10 zł.

3. Schronisko dla bezdomnych.

W roku sprawozdawczym przebywało w schronisku ogółem	3546 osób.
Z tego osób, pochodzących z Katowic .	674 „
Osób z poza Katowic	2872 „
Z tego mężczyzn	2939 „
Kobiet	607 „

Porcyj (kawa lub herbata) wydano w ciągu roku 50.835.

Wyasygnowano na wyżywienie bezdomnych i utrzymanie azylu — opał, światło i uzupełnienie inwentarza . . . . 16.676,23 zł.

Personel, zatrudniony w azylu, składa się z trzech osób, a to: a) z kierownika, b) z siły pomocniczej żeńskiej i c) z siły pomocniczej męskiej, zajętej dezynfekcją.

Tytułem odszkodowania dla personelu wyasygnowano 6.697,64 zł.

Wydatki razem: 26.485,34 zł.

4. Leczenie miejscowo ubogich w szpitalach.

Liczba chorych, umieszczonych kosztem Urzedu Ubogich w dniu 1. kwietnia 1933 roku wynosiła:

	w szpit. dz. I.	dz. III	i OO. Bonifr.
	37	20	7
W ciągu roku przybyło	63	15	3
W ciągu roku ubyło	60	21	4
Stan z dniem 31. III. 1934 r.	40	14	6

Zestawienie kosztów szpitalnych.

a) Szpital Miejski dzielnicy I.	59.850,— zł
b) Szpital Miejski dzielnicy III. (Dąb) . .	12.040,— „
c) Szpital OO. Bonifratrów	5.246,80 „
razem:	77.136,80 zł.

Ponadto leczono w roku sprawozdawczym:

a) w szpitalu św. Elżbiety 1 osobę — wyasyg.	15,— zł
b) w szpitalu dla dzieci 34 dzieci — wyasygn.	4.391,05 „
c) w innych szpitalach 10 osób — wyasygn.	5.246,80 „
razem:	9.652,85 zł.

5. Leczenie ambulatoryjne przez lekarzy komunalnych.

Do leczenia ambulatoryjnego przekazuje się chore osoby ubogie, których stan zdrowia nie koniecznie wymaga umieszczenia w szpitalu. Leczono 57 osób — wyasygnowano 1.500,— zł.

Na zlecenie tut. Urzędu przeprowadzono ze strony 5-ciu lekarzy komunalnych badania lekarskie osób ubogich z udzieleniem porad lekarskich w 3.144 wypadkach.

Za czynności te wypłacono dla lekarzy komunalnych w myśl zawartej z nimi umowy . . . . 8.019,— zł.

6. Leczenie ambulatoryjne przez lekarzy specjalistów.

a)	leczenie zębów 2 osoby — wyasygnowano	10,— zł
b)	„ uszu i gardła 85 osób — wyasygn.	4.176,40 „
c)	„ oczu 120 osób — wyasygnowano	1.851,60 „
d)	„ chorób wenerycznych i skórnych 109 osób — wyasygnowano . .	1.200,— „
	razem:	7.237,— zł.

7. Artykuły ortopedyczne.

Artykułów ortopedycznych zakupiono dla 18 osób za	676,— zł
Zamówień na okulary wydano dla 38 osób — wyasygnowano	263,90 „
razem:	939,90 zł.

8. Pogrzeby.

Pogrzeby na koszt Miejskiego Urzędu Ubogich uskuteczniono w 145 wypadkach.

Zakładom pogrzebowym wypłacono .	4.429,40 zł
Dla urzędów parafjalnych wypłacono .	4.389,— „
Za czyszczenie zwłok w 85 wypadkach wyasygnowano	178,50 „
razem:	8.996,90 zł.

9. Zakłady dla umysłowo chorych.

Umysłowo chorych miasta Katowic umieszcza się w Wojewódzkich zakładach psychjatrycznych w Rybniku i w Lublińcu.

	Zakł. Rybnik chorych	Zakł. Rybnik upośledz.	Zakł. Lubliniec chorych
Stan liczebny chorych z dnia 1. kwietnia 1933 roku . .	70	10	72
Przyjęto w ciągu roku . .	11	3	10
Zwolniono lub zmarło . .	13	2	12
Stan w dniu 31. III. 1934 r. .	68	11	70

Zestawienie kosztów.

a)	utrzymanie chorych w Rybniku . . .	39.162,30 zł
b)	„ upośledzonych w Rybniku .	6.204,— „
c)	„ chorych w Lublińcu . . .	47.432,76 „
	razem:	92.799,06 zł

Kwota powyższa stanowi połowę kosztów ogólnych, zaś drugą połowę ponosi Województwo, jako Krajowy Związek wspierania ubogich.

10. Opieka nad głuchoniememi i ociemniałemi.

W myśl ustawy z dnia 7. sierpnia 1911 ciąży na miejscowym związku wspierania ubogich obowiązek przekazywania dzieci głuchoniemych i ociemniałych w wieku szkolnym do odpowiednich zakładów, celem zadość uczynienia obowiązkowi szkolnemu.

Urząd Opieki nad Ubogimi przekazał w roku sprawozdawczym:

a) do zakładu dla ociemniałych w Bydgoszczy 11 dzieci	882,50 zł
b) do zakładu dla głuchoniemych w Rybniku 15 dzieci	3.060,60 „
Tytułem ½ kosztów utrzymania tych dzieci wyasygnowano razem:	3.943,10 zł.

11. Opieka nad kalekami.

Ustawa z dnia 6. maja 1920 roku nakłada na miejscowe związki wspierania ubogich obowiązek opiekowania się kalekami, o ile chodzi o opiekę zakładową. Oprócz leczenia kalek w szpitalach miejskich, przekazano w roku sprawozdawczym na zarządzenie Śl. Urzędu Wojewódzkiego:

a) do zakładu ortopedycznego w Poznaniu 1 kalekę — wyasygnowano . . .	322,50 zł
b) do zakładu św. Antoniego w Brzezinach 1 kalekę — wyasygnowano . . .	151,50 „
razem:	474,— zł.

12. Opieka nad starcami.

Ponieważ Miejskie Przytułki dla starców są przepełnione, Urząd tut. zmuszony był przekazać dalszych starców:

a) do zakładu św. Józefa w Siemianowicach Śląskich 16 osób — wyasygnowano . .	4.818,60 zł
b) do zakładu Tabea w Katowicach 1 osobę wyasygnowano	300,— „
razem:	5.118,60 zł.

13. Zakładowa opieka nad sierotami i dziećmi opuszczonemi.

W zakładach opiekuńczych umieszcza się sieroty i dzieci opuszczone, które obciążone są wadami dziedzicznemi, dzieci złośliwe, których wychowanie w rodzinach napotyka na wielkie trudności.

Ponieważ Magistrat nie posiada własnego sierocińca umieszcza sieroty i dzieci zaniedbane w sierocińcach innych instytucyj, mianowicie:

a) Sierociniec im. Dr. Mielęckiego.

Liczebny stan sierot z dniem 1-go kwietnia 1933 roku	10	
Przyjęto	1	
Zwolniono	1	
Stan z dniem 31 marca 1934 roku .	10	
Wyasygnowano na utrzymanie . . .		4 650,50 zł.

a) Sierociniec św. Jadwigi w Załężu.

Liczebny stan sierot z dniem 1-go kwietnia 1933 roku	10	
Zwolniono	3	
Stan w dniu 31 marca 1934 r. . .	7	
Wyasygnowano na utrzymanie . . .		3 794,60 zł.

c) Sierociniec im. Ks. L. Markiefki.

Liczebny stan sierot z dniem 1-go kwietnia 1933 roku	15	
Przyjęto	—	
Zwolniono	—	
Stan w dniu 31 marca 1934 roku .	15	
Wyasygnowano na utrzymanie . . .		7 565,50 zł.
Ponadto przebywała jedna sierota w Sierocińcu w Tychach, której koszty utrzymania wynosiły		52,30 zł.
Razem:		16 062,90 zł.

14. Wsparcie dla przejezdnych.

W czasie od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 roku zwróciło się do tut. Urzędu 446 ubogich osób przejezdnych z wnioskiem o wsparcie na dalszą podróż, którym wypłacono ogółem 848,50 zł.

15. Wsparcie dla ubogich w naturaljach.

I. Z odzieży wydano:

a) trzewików	188	par
b) pończoch	164	„
c) kompletn. ubrań męsk. .	185	sztuk
d) kompl. ubrań dla kobiet .	44	„
e) spodni	9	„
f) koszul	313	„
g) kalesonów	146	„
h) płaszczy	7	„
i) kurtek	36	„

II. Medykamenta.

Wydano dla 2 800 osób — wyasygnowano 16 471,— zł.

III. Mleko.

Na zlecenie Urzędu Opieki nad Ubogimi wydano w kuchni mleka 27 436 ltr. — wyasygnowano	7 820,21 zł
W mleczarniach prywatnych zakupiono 2 698 litrów mleka — wyasygnowano . . .	650,26 zł
Razem	8 470,47 zł

IV. Ziemniaki.

Ogółem wydano 5.011 centnarów.

V. Węgiel.

Wydano 540½ ton po 10 ctr. na osobę.

VI. Wsparcia gwiazdkowe.

Tytułem wsparcia gwiazdkowego wypłacono:

Dla biednych w dzielnicy I. . .	497	osób	—	3.976,— zł
„ „ „ II. .	271	„	—	2.168,— „
„ „ „ III. .	228	„	—	1.840,— „
„ „ „ IV. .	51	„	—	408,— „
„ krajowo ubogich . . .	31	„	—	248,— „
Razem:	1.078	osób	—	8.640,— zł

16. Akcja zwalczania żebraniny.

Mimo wytężonej pracy Urzędu Opieki nad Ubogimi i władz bezpieczeństwa w zwalczaniu plagi żebractwa, plaga ta — wskutek zastoju gospodarczego i związanego z nim bez-

robocia — w ciągu roku sprawozdawczego niestety wcale się nie zmniejszyła. Jakkolwiek Urząd Opieki nad Ubogimi dostateczną otacza opieką żebraków pochodzących z Katowic, to jednak liczba żebraków przybywających do Katowic z innych miejscowości i dzielnic wzrasta ustawicznie. Żebraków z poza Katowic odstawia policja do gmin przynależności. Żebraków z Katowic zdolnych do pracy, zatrudnia się w domu pracy dobrowolnej, zaś żebraków niezdolnych do pracy wspiera się przez miejskie biuro opieki nad żebrakami, bony na obiady, żywność, ubranie, mydło i t. d.

17. Dom Pracy Dobrowolnej.

W roku sprawozdawczym zatrudniano mężczyzn 18
„ „ „ „ kobiet 5
Różnych przedmiotów wykonano 1 092 sztuk.

Na godzinę zarabiali mężczyzni 40 groszy
„ „ zarabiały kobiety 20 „

Koszty prowadzenia domu pracy dobrowolnej oraz akcji zwalczania żebraniny zostały pokryte:

a) z funduszów miasta	6.000.— zł
b) z składek kupiectwa miejscowego, które na ten cel dobrowolnie się opodatkowało	27.796,50 „
Koszty te wynosiły zatem ogółem:	33.796,50 zł.

18. Dom Pracy Przymusowej.

W myśl ustawy z dnia 23. lipca 1912 r. umieszczono po uzyskaniu odnośnej uchwały Wydziału Miejskiego w Domu Pracy Przymusowej w Lublińcu 2 osoby, które zaniedbywały obowiązek utrzymywania dzieci swych, uchylając się od pracy.

Na utrzymanie tych osób wyasygnowano dla wspomnianego zakładu 941,96 zł.

19. Skargi.

W czasie od 1. IV. 1933 r. do 31. III. 1934 r. wniesiono:

a) do Najwyższego Sądu Administracyjnego	2 sprawy
b) do Sądu Administracyjnego	8 „
c) do Wydziału Miejskiego	1 „
d) do Sądu Cywilnego	1 „

20. Zwroty kosztów opieki.

Miejscowy Związek wspierania ubogich, opiekujący się w myśl § 28 ustawy o domicylu wsparcia z dnia 30. V. 1908 r. osobami krajowo- wzgl. obco-ubogimi, ma prawo do zwrotu

związanych z tą opieką kosztów od właściwych związków wspierania ubogich. (§ 34.)

Ponadto ściąga Miejscowy Związek wspierania ubogich w myśl § 62 wspomnianej ustawy wyłożone koszty od osób i instytucji zobowiązanych do udzielenia świadczeń na rzecz wspieranej osoby.

Z tego tytułu ściągnięto w roku sprawozdawczym ogółem 156.554,16 zł.

Urząd Pośrednictwa Pracy.

Wskutek dalszego zastoju w ciężkim przemyśle oraz w gospodarce społecznej w ogólności, stan bezrobocia Miasta Katowic nie uległ żadnym poważniejszym zmianom, i dopiero pod koniec okresu sprawozdawczego dała się zaznaczyć pewna tendencja zniżkowa.

I. Rejestracja, zapośredniczenie i ewidencja.

Stan zarejestrowanych bezrobotnych na początku okresu sprawozdawczego t. j. 1. IV. 33 wynosił		13.441 osób
z końcem okresu sprawozdawczego. t. j. 31. III. 34 r. wynosił		13.534 „
wykazuje więc efektywny przybytek		93 osób
Liczba faktycznych nowych zgłoszeń w ciągu roku sprawozdawczego wynosiła .		12.309 „
Ubyło na skutek		
zapośredniczenia do pracy . .	9.013	
zdjęto z ewidencji	3.203	12.216 „
pozostaje przyrost		93 osób
Do pracy na terenie miasta Katowic zatwierdzono z innych U. P. P.		1.248 „
Do Robót Publicznych wysłano w okresie sprawozdawczym		988 „

II. Instytucja Zastępcza Funduszu Bezrobocia.

W ciągu roku sprawozdawczego wypisano i wydano	26.074 talonów,
na podstawie których wypłacono .	411.546,50 zł
tytułem zasiłków ustawowych, płaconych przez Fundusz Bezrobocia.	
Ogółem korzystało z tych zasiłków .	2.006 bezr.
przeciętnie przez okres 13 tygodni.	

III. Dział pracowników umysłowych.

Stan zarejestrowanych pracowników umysłowych 1. IV. 1933 r. wynosił . .	2.743 osób

Na skutek zapośredniczenia do pracy oraz zdjęcia z ewidencji nieuczęszczających do kontroli, liczba ta spadła i wynosiła na dzień 31. III. 1934 r. . . . . . . 1.769 osób

Z zasiłków z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych korzystało mies. przeciętnie około . . . . 566 „

IV. Opieka nad bezrobotnymi.

a) **Opieka lekarska:**

Wystawiono w okresie sprawozdawczym . 22.771 przekazów do lekarzy na rachunek Biura Opieki Lekarskiej dla Bezr. w Woj. Śląsk. w Tarn. Górach.

b) **pogrzeby dla bezrobotnych i członków ich rodzin:**

Udzielono bezpłatnych pogrzebów w . . 146 wypadkach na ogólną kwotę . . . . 4.979,50 zł

Koszty te zostały pokryte z funduszów miejskich.

c) **mleko dla niemowląt oraz na recepty lekarskie:**

Wydano w 9.370 wypadkach 221.339,8 litrów mleka, wartości ogólnej . . . . . 65.583,58 zł

V. Akcja Opieki Społecznej (zespolona).

Akcja ta obejmuje bezrobotnych, którzy na podstawie instrukcji Miejskiego Komitetu Lokalnego Funduszu Pracy wyczerpali zasiłki ustawowe z Funduszu Bezrobocia i uzyskali prawo do zapomóg miesięcznych. Liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania tych zapomóg wynosiła w dniu 1. IV. 1933 r. 4.722 osób

Wysokość miesięcznego zasiłku jest ograniczona Rozporządzeniem Wojew. Śl. do najwyższej kwoty 28 i to dla najliczniejszej rodziny.

Na skutek ponownego przeprowadzenia kontroli stosunków domowych oraz dążeń urzędu w kierunku zapośredniczenia do pracy w pierwszym rzędzie bezrobotnych obarczonych liczniejszą rodziną, cyfra ta spadła i wynosiła, mimo stałych nowych zgłoszeń, na dzień 31. III. 34 r. . . . . . . 3.929 „

Wysokość wypłaconych z tej akcji zapomóg wynosi za czas od 1. IV. 1933 — 31. III. 1934 r. . . . . 499.527,20 zł.

Pokrycie tej sumy stanowiły subwencje:

a) Ministerstwa Opieki Społecznej na pomoc dla bezrobotnych,

b) Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego na pomoc dla bezrobotnych oraz

c) Miejsk. Komitetu Lokalnego Funduszu Pracy.

Pozatem udzielił Miejski Kom. Lok. Funduszu Pracy zapomogi w naturaljach a to:

628.597 kg. mąki wartości . . .	148.895,28 zł
460.730 kostek kawy wartości . .	16.341,51 „
1.009,8 ton ziemniaków wartości . .	38.656,19 „
7.647 kart obiadowych na 232.780 obiadów wartości . . .	27.933,60 „
inne przedmioty jak: zelówki, mydło, flanela itp. wartości	16.667,45 „
Razem:	248.494,03 zł.

Węgla dla bezrobotnych zarejestrowanych w K. U. P. P. wydano dla 2711 rodzin 1355,5 ton a 30,— zł wart. 40.665,— zł.

Więcej szczegółowe dane z tej dziedziny opieki zostały opublikowane przez Miejski Komitet Lokalny Funduszu Pracy, w skład którego wchodzi 23 przedstawicieli wszystkich warstw społeczeństwa miejscowego.

VI. Zapomogi nadzwyczajne.

a) Tytułem jednorazowych zapomóg wypłacono w 784 wypadkach ogółem . . .	4.487,50 zł
b) zapomogę gwiazdkową wypłacono — z funduszów miejskich — 4.032 bezr. w łącznej kwocie	30.140,50 „
Sa.	34.628,00 zł.

VII. Zestawienie ogólne.

A. Komunalny Urząd Pośr. Pracy

a) pogrzeby	4.979,50 zł
b) mleko	65.583,58 „
c) zapomogi w gotówce z akcji Op.Sp.	499.527,20 „
d) „ w naturaljach . . .	248.494,03 „
e) „ jednorazowe . . .	4.487,50 „
f) „ gwiazdkowe . . .	30.140,50 „
	853.212,31 zł
B. Fundusz Bezrobocia — zasiłki . .	411.546,60 „
Suma razem:	1.264.758,91 zł.

VIII. Różne.

W okresie sprawozdawczym wystawiono:

1. 280 zaświadczeń celem uzyskania zniżek kolejowych.
2. 28 kart rejestr. dla uzyskania paszportów emigr.
3. około 15.000 zaświadczeń bezrobotnym dla różnych władz.

Sprawy mieszkaniowe.

Referent spraw mieszkaniowych wykonywał swą działalność na podstawie ustawy o ochronie lokatorów z dnia 16. grudnia 1926 r. jak w poprzednich latach.

1. Według poszczególnych list przydziałowych wystawiono:

a) zatwierdzeń lokatorów na propozycję właścicieli domów po myśli art. 26 ustawy o ochronie lokatorów	840
z tego zajęto mieszkań	785
dotychczas nie zajęto	55
b) przydziałów na mieszkania urzędnicze po myśli art. 27 wymienionej ustawy	112
z tego zajęto	74
dotychczas nie zajęto	38
c) przydziałów na mieszkania, zarekwirow. na podstawie art. 26 ustawy w związku z § ustępem 8 rozp. wykon. Wojewody Śl. do tej ustawy (po dwukrotnem odrzuceniu propozycji właściciela domu wzgl. w wypadkach niezgłoszenia opróżnionego mieszkania w przepisanym 14 dniowym czasokresie	41
z tego zajęto	14
dotychczas nie zajęto	27
d) zaświadczeń na podstawie art. 29 ustawy wymienionej w celu przeprowadzenia eksmisji na podstawie wyroków sądowych	77
z tego przeprowadzono eksmisyj	55
dotychczas nie przeprowadzono	22
e) Według dziennika opracowano spraw . .	1433

2. Dochód pobranych opłat za czas od 1. kwietnia 1933 r. do 31. marca 1934 r. wynosi . . . . 7.640,— zł.

Szpitale.

A. Główny Szpital Miejski.

N. B. Dane co do stanu liczebnego chorych oblicza się dotychczas według roku kalendarzowego.

Stan chorych wynosił 1. I. 1933 r.:

	mężcz.	kobiet	chłopc.	dziewcz.	razem
	68	105	16	16	205
Przybyło w ciągu roku	957	1983	254	254	3448
Razem leczono	1025	2088	270	270	3653
Wypisano	882	1904	226	234	3246
	143	184	44	36	407
Zmarło	54	66	26	19	165
Pozost. w stanie 1. I. 34 r.	89	118	18	17	242

Z chorych przyjętych w roku 1933 było:

miejscowych	2.762
pozamiejscowych	686
razem:	3.448

Według wyznania było:

katolików	3.286
ewangelików	61
starokatolickiego	3
prawosławnego	7
wyznania mojżeszowego	91
razem.	3.448

Leczono na koszt:

Ogólno Miejscowej Kasy Chorych na m. Katowice .	1224
Policji Miejskiej	306
Urzędu Opieki nad Ubogimi	802
Dyrekcji Okr. Kol. Pońtstw. — Wydz. San. — . .	279
Różnych kas chorych	127
Biura Opieki Lekarskiej dla Bezrob. Tarn. Góry . .	176
Innych zobowiązanych	89
Państw. Pomocy Lek. dla Prac. Państw. . . .	322
Prywatny	80
innych różnych gmin itp.	43
Razem:	3448

Ze zwolnionych w ciągu roku przypada:

na wyleczonych	2639
podleczonych	566
niewyleczonych	206
razem:	3411

Liczba etatowych łóżek wynosiła w roku sprawozdawczym 300 i 6 cel dla umysłowo chorych.

Dni pielęgnacyjnych było 74.091, co wynosi przeciętnie 203 chorych. Na jednego chorego przypada przeciętnie 20 dni leczenia.

W przychodni Szpitala Miejskiego udzielono porad 4.705.

W kostnicy Szpitala głównego przechowano ogółem 362 zwłok t. zn.

ze szpitala głównego	165
ze szpitala dla dzieci	72
odstawiono do przechowania wzgl. do dyspozycji prokuratury	125

Rachunek działalności Szpitali Miejskich za rok 1933/34.

Dochody:

Od kas chorych	232.383,09	zł
„ Urzędu Opieki nad Ubogimi . . .	76.836,98	„
„ Policji Miejskiej	89.830,74	„
„ innych zobowiązanych	95.294,74	„
Za leczenie ambulatoryjne	5.376,90	„
„ odpadki gospod.	461,04	„
„ dezynfekcję	89,00	„
„ używanie kostnicy	957,60	„
Różne	1.169,66	„
Niedobór	33.851,79	„
	536.251,54	zł.

Wydatki:

Wydatki osobowe	143.938,84	zł
Utrzymanie ruchomości i nieruchomości szpitali	130.558,12	„
Wydatki na żywność, lekarstwa itp. . . .	255.711,85	„
Szkoła pielęgniarek	355,00	„
Różne	5.687,73	„
	536.251,54	zł.

Na zaległości czynne wpłynęło w roku sprawozdawczym

Od Kas Chorych	79.486,50	zł
„ Urzędu Opieki nad ubogimi	1.178,00	„
„ Policji Miejskiej	6.628,62	„
„ innych zoobwiązanych	18.203,28	„
Za leczenie ambulatoryjne	854,50	„
Razem:	106.350,90	zł.

B. Miejski Szpital dla dzieci.

Stan chorych wynosił 1. I. 1933 r.:

	chłopc.	dziewcz.	razem
	18	17	35
Przybyło w ciągu roku	239	220	459
Razem leczono	257	237	494
Wypisano	209	178	387
Zmarło	35	37	72
Pozostało w stanie 1. I. 1934 r.	13	22	35

Z chorych przyjętych w ciągu roku sprawozdawczego było:

miejscowych	275
pozamiejscowych	184
razem:	459

Według wyznania było:

rzym. katol.	430
ewang.	1
mojż.	28
razem:	459

Leczono na koszt:

Ogólno-Miejsc. Kasy Chorych na miasto Katowice .	95
Policji Miejskiej	2
Urzędu Opieki nad Ubogimi	32
D. O. K. P. Wydz. Saniitarny	67
Różnych Kas Chorych	21
B. O. L. B. Tarn. Góry	6
Różnych gmin i innych zobowiązanych	88
Państw. Pom. Lek. dla Pracown. Państw. . . .	77
Prywatny	57
bezpłatnie — dzieci mamek —	14
Razem:	459

Liczba łóżek etatowych wynosi 60. Dni pielęgnacyjnych było 15.025, co wynosi przeciętnie dziennie 41 chorych. Na jednego chorego przypada przeciętnie 30 dni leczenia.

Taksa leczenia obowiązującą w Szpitalu dla dzieci:

Dla Urzędu Opieki nad Ubogimi i Ogólno-Mieisc. Kasy Chorych na m. Katowice	4,— zł
„ miejscowych prywatnych i innych kas chorych	5,— „
„ pozamiejscow. prywatnych i innych kas chorych	6,— „
„ pacj. z poza Wojew. Śl. i Kas Chorych . .	7,— „

Oprócz tego pobiera się za lekarstwa osobną opłatę.

Zakłady i przedsiębiorstwa.

I. Wodociągi.

W roku sprawozdawczym pobrała gmina Katowice z powiatowego wodociągu 4.051.890 m³ wody.

Oddanie wody konsumentom na terenie miasta Katowic w poszczególnych miesiącach przedstawia się jak następuje:

kwiecień 1933 r.	349.558 m³
maj	337.933 „
czerwiec	304.639 „
lipiec	352,377 „
sierpień	384.180 „
wrzesień	401.562 „
październinik	360.679 „
listopad	328.935 „
grudzień	329.442 „
styczeń 1934 r.	299.521 „
luty	312.028 „
marzec	291.039 „
razem:	4.051.890 m³

Pomiar pobieranej przez konsumentów wody odbywa się za pomocą wodomierzy . W dostarczeniu wody ze strony Wydziału Powiatowego nie zauważono w roku sprawozdawczym poważniejszych przeszkód.

Rozszerzono główną sieć wodociągową w następujących ulicach miasta:

w ulicy Brynowskiej,
„ „ Załęskiej,
„ „ Tomasza,
„ „ Zagroda,
„ „ Wojewódzkiej,
„ „ Franciszkańskiej,
„ „ Św.. Pawła,
„ „ Ligockiej.

Ogólna długość tych nowych odcinków jest 2320 m. b. Cała główna sieć wodociągowa miasta Katowic obejmowała w dniu 31. 3. 34 = 98.500 klm.

W czasie sprawozdawczym przybyło 53 nowych konsumentów, dla których wykonano rurociągi przyłączeniowe ogólnej długości 842 m i zainstalowano 46 wodomierzy dla rejestrowania oddanej wody.

Miejski Warsztat Wodociągowy przeprowadził w roku sprawozdawczym naprawę wodomierzy od średn. 13 do 40 mm w własnym zakresie, zaś urzędowej legalizacji dokonywał Okręgowy Urząd Miar w Katowicach. Ilość naprawionych w tym czasokresie wodomierzy wynosi 339.

Warsztat Wodociągowy przeprowadził również naprawę zasuw i hydrantów pożarowych w sieci konsumcyjnej.. Przeprowadzono gruntowną naprawę 54 używanych hydrantów.

Nowych hydrantów pożarowych zainstalowano 35 sztuk.

Wskutek uszkodzeń przewodów wodociągowych, przeprowadzono w okresie sprawozdawczym naprawę tychże w 19 wypadkach.

Wszelkie prace przy zakładaniu nowych przewodów wodociągowych wykonał Miejski Zakład Wodociągowy w wałsnym zakresie.

Długość przewodów wodociągowych, należących do Miejskich Zakałdów Wodociągowych wynosi w dniu 31. 3. 33 ogółem — 95,2 km. Najmniejszy przekrój rury wynosi 40 mm, a największy 425 mm.

W marcu 1934 r. uruchomiona została przy Miejskim Warsztacie Wodociągowym wałsna stacja do urzędowego legalizowania wodomierzy. Stacja znajduje się w budynku przy ul Wojewódzkiej nr. 60. Dla urzędowej legalizacji wodomierzy zakupiono 2 sprzęty, składające się z 2 zbiorników o pojemności 300 i 1200/300 l. Sprzęt z zbiornikiem o pojemności 300 l pozwala na szeregowe badanie 4 wodomierzy o średnicy od 13 mm do 40 mm. Stacja została po wykończeniu budowy przez Główny Urząd Miar w Warszawie sprowadzona i oddana do użytku. Koszty budowy wraz z potrzebnemi sprzętami wynoszą okrągło 30.000 zł.

II. Dział elektryczny.

W roku sprawozdawczym zakupił Magistrat jako konsument ogółem 1.567.936 KWg, a mianowicie:

od Śląskich Zakładów Elektrycznych . . .	1.415.873	KWg.
„ zarządu kopalni Wujek	115.010	„
„ Elektrowni Okręgowej w Ligocie . . .	24.418	„
„ firmy Giesche, Sp. Akc.	6.137	„
„ zarządu Kopalni Emma (Gorzyce) . . .	5.338	„
„ zarządu Huty Marta	960	„
„ innych	200	„
razem:	1.567.936	KWg

W porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, konsumcja energji elektrycznej wzrosła o 1,5%.

Z wyżej podanej ilości energji elektrycznej przypada na oświetlenie ulic ogółem 548.165 KWg.

Miejski Warsztat Elektryczny przeprowadził w roku sprawozdawczym następujące instalacje:

Oświetlenie ulic rozszerzono przez zainstalowanie 11 nowych punktów oświetleniowych, mianowicie:
na ulicy Powstańców, róg Królowej Jadwigi zainstalowano 1 lampę o mocy 500 Watt,

na ulicy Koszarowej zainstalowano 3 lampy o mocy 100 Watt,
na ulicy Plebiscytowej zainstalowano 1 lampę o mocy 60 Watt,
na ulicy Polnej zainstalowano 6 lamp o mocy 100 Watt.

Ważniejsze reparacje w oświetleniu ulicznem przeprowadzone zostały przez Warsztat Elektryczny w dzielnicy II, gdzie wymieniono 500 m linki nośnej i 570 linki wyciągowej od armatur elektrycznych. Oprócz tego wymieniono 10 wysięgników dla armatur i 500 m kabla płaskiego.

W budynkach miejskich przeprowadzono następujące instalacje elektryczne:

W szkole im. Król. Jadwigi uzupełniono oświetlenie sceny i auli. Zainstalowano mianowicie 1 oświetlenie rampowe oraz 3 lampy sufitowe.

W budynku miejskim przy ul. Wojewódzkiej nr. 45 uzupełniono i naprawiono istniejącą instalację elektryczną.

W związku z budową stacji do urzędowego sprawdzania wodomierzy w Warsztacie wodociągowym przy ul. Wojewódzkiej nr. 60 wykonano nową instalację oświetleniową.

W Teatrze Miejskim zainstalowano aparat elektryczny do grzania wody dla warsztatu malarskiego.

W Straży Pożarnej przy ul. Wojewódzkiej wymieniono zużytą baterję akumulatorową i dla ładowania akumulatorów zainstalowano nową przetwornicę.

Również wymieniono ogniwa akumulatorowe w Centrali Telefonicznej w gmachu ratuszowym przy ul. Pocztowej nr. 2.

W związku z przeprowadzeniem automatycznej państwowej sieci telefonicznej, przerobione zostały w budynkach miejskich centrale telefoniczne jak w gmachu ratuszowym przy ul. Pocztowej nr. 2, w gmachu ratuszowym w dzielnicy II, w gmachu gmachu ratuszowym w dzieln. III, w szpitalach miejskich oraz w biurach Oddziału Technicznego.

III. Dział instalacyjny.

Dział ogrzewań centralnych

Jak w latach ubiegłych zwrócono i w tym roku uwagę na ekonomiczne zużycie materjałów opałowych w poszczególnych szkołach i budynkach miejskich. Okres ogrzewaczy minął bez jakichkolwiek zakłóceń. Niedomagań żadnych nie zanotowano.

Rewizyj urządzeń ogrzewczych dokonano . . .	117
„ kotłów niskoprężnych	13
„ kotłów wysokoprężnych	3
Innych rewizyj, badań lub kolaudacyj	43

Poważniejszych robót inwestycyjnych w dziedzinie ogrzewczej wykonano:

w budynku miejskim przy ul. Pocztowej nr. 16,
W Gimnazjum Męskiem,
w szkole Powszechnej im. M. Konopnickiej,

W szkole im. M. Konopnickiej ustawiono 2 nowe kotły ogrzewcze o łącznej pow. ogrzewalnej 47 m^2.

Z powodu ustawicznych uszkodzeń członów kotłów ogrzewczych w szkołach powsz. im. Piotra Skargi i Sienkiewicza, które to uszkodzenia wywoływane zostały wskutek nieodpowiedniego montażu, poczyniono daleko idące przeróbki tych kotłów. Montaż wykonały firmy miejscowe.

Oprócz tych przeróbek podkreślić należy również przeróbkę kotłowni w szkole im. Mickiewicza w dzielnicy II, gdzie wspomnianą kotłownię z powodu ciasnoty rozszerzono do przepisowych wymiarów.

W okresie sprawozdawczym nie obeszło się również bez mniejszych napraw, dokonanych przy instalacjach ogrzewczych w poszczególnych zakładach naukowych i budynkach miejskich, których zanotowano 67. Wspomniane roboty wykonano przez monterów Oddziału Technicznego.

Instal. sanit.

W tej dziedzinie poczyniono również daleko idące zmiany istniejących i nawskróś zużytych przestarzałych systemów. Przeróbek takich dokonano:

w szkole handlowej w dzielnicy II,
„ „ im. Rejtana w dzielnicy III,
„ „ im. Mickiewicza w dzielnicy II.

Rewizyj urządzeń sanitarnych przeprowadzono w roku sprawozdawczym 29, zaś w 19 wypadkach zgłoszono potrzebę dokonania drobnych napraw, które wykonane zostały we wałsnym zakresie. Niedomagania te miały związek z naturalnem zużyciem części składowych. Jedynie w szkole im. Rejtana została instalacja sanitarna poważnie uszkodzona przez złodziejskie ręce.

Podobnych wypadków w roku sprawozdawczym w żadnych innych szkołach nie zanotowano.

Dźwigi.

W roku sprawozdawczym dokonano 4 sprawdzeń dźwigów elektrycznych osobowych w domu miejskim przy ul. Młyńskiej 4, również dźwigów dla potraw, zainstalowanych w szpitalu miejskim. Stan dźwigów poza drobnemi tylko usterkami, które usunięto w własnym zakresie, był zgodny z obowiązującemi przepisami policyjnemi.

Opał.

Badań wartości opalowych dokonano 9 razy. Negatywnych wyników nie stwierdzono. Jak w innych okresach, tak i w okresie sprawozdawczym przeprowadzono ścisłą kontrolę nad dowózką materjałów opałowych.

Maszyny biurowe.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 46 oględzin maszyn do pisania i liczenia. W jednym jedynie wypadku nie stwierdzono potrzeby dokonania naprawy. Reparację tych maszyn zlecono firmom miejscowym.

IV. Łaźnia Miejska.

W roku 1933 przedstawiał się ruch w Łaźni Miejskiej jak następuje:

Łaźnia Miejska była w 298 dniach powszednich otwarta dla publiczności. Liczba wydanych kąpieli w stosunku do liczby roku 1932 obniżyła się mniejwięcej o 8%.

Mianowicie sprzedano biletów kąpielowych:

	w roku 1932/33	w roku 1933/34
Ogółem	104 179	92 899
Z tego przypada	na r. 1932	na r. 1933
na kąpiele parowe	8 307	7 184
na kąpiele w wannach	18 112	16 446
na kąpiele natryskowe	31 173	31 395
na pływalnię	46 587	37 874

Najwyższa frekwencja była:

a) w kąpieli parowej dnia 3. III. 1934 r. . . . 55 osób
b) w kąpieli w wannach I w dniach 30. III. 1934 r. . 44 „
c) w kąpielach w wannach II dnia 3. VI. 1933 r. . . 142 „
d) w kąpieli natryskowej dnia 3. VI. 1933 r. . . 290 „
e) w kąpieli pływalni dnia 23. IX. 1933 r. . . . 314 „

W sobotę, dnia 29. IV. 1933 r. korzystało z Łaźni Miejskiej 750 osób. W porze zimowej udzielono 100 uczniom szkół powsz. bezpłatnej nauki w pływaniu, jak i za zgodą Magistratu udzielono zezwolenia na korzystanie z pływalni za opłatą obniżoną różnym organizacjom sportowym.

Personel Łaźni składa się jak w latach poprzednich obok 1 kierownika i 1 kasjerki z 13 osób, mianowicie: z 4-ch kąpielowych męskich, 2-ch żeńskich, 2 palaczy oraz 5-ciu praczek.

V. Administracja Oddziału Technicznego.

Oddział Techniczny opracowuje administracyjnie dział wodociągowy, dział elektryczny, dział instalacyjny i Łaźnię Miejską.

Skład personelu nie uległ zasadniczej zmianie w roku sprawozdawczym.

W sierpniu 1933 r. objął Oddział Techniczny agendy dot. zaległości za pobraną wodę, przezco podwyższyła się praca administracyjna znacznie.

Rzeźnia.

I. Spęd zwierząt w okresie od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934.

bydła	9.393	sztuk
świń	100.131	„
cieląt	5.956	„
owiec	3.007	„
kóz	229	„
koni	154	„
Razem:	118.870	sztuk

II. Ubój i badanie w Rzeźni Miejskiej:

bydła	9.337	sztuk
świń	99.480	„
cieląt	5.788	„
owiec	3.148	„
kóz	244	„
koni	154	„
Razem:	118.151	sztuk

III. Sprawdzanie mięsa pozamiejscowego w Rzeźni Miejskiej i na targu:

świń	2.404	sztuk
bydła	2.912	„
cieląt	15.712	„
baranów	207	„
kóz	15	„
Razem:	21.250	sztuk

IV. Ubój domowy:

Dzielnica II. Bogucice-Zawodzie	534	sztuk
„ III. Załęże-Dąb	480	„
„ IV. Ligota	301	„
Razem:	1.315	sztuk

Ogólna suma uboju w obrębie miasta Katowic oraz sprawdzenia mięsa zamiejscowego wynosiła **140.716 sztuk** zwierząt rzeźnych.

Administracja.

W Rzeźni Miejskiej zorganizowano drużynę odkażającą do **obrony prezciwgazowo-lotniczej;** jest ona odpowiednio wyszkolona i wyekwipowana.

Od 1 listopada 1933 r. począwszy wprowadzono **państwowy podatek od uboju** poszczególnych zwierząt, który ściąga się przed ubojem. 3% tego podatku przypada miastu.

W roku sprawozdawczym zaprowadzono w rzeźni karty wstępu dla osób niezatrudnionych w rzeźni za opłatą 50 gr od osoby. W ciągu roku wystawiono 1.350 kart.

Bilans za rok 1933/34 wynosi: 3.874.796,32 zł.
w roku poprzednim 5.197.963,27 zł.

Taryfa.

Taryfa opłat uchwalona w zeszłym roku pozostaje bez zmian.

Eksport.

W czasie od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. ubiły firmy: Silesiebacon i Musioł i Ska świń przeznaczonych na eksport bekonowy łącznie 41.009 sztuk. Z tej liczby wysłano 36.561 sztuk bekonów. W całym roku sprawozdawczym nie zakwestjonowano w Anglji żadnego bekonu, pochodzącego od tutejszych firm. Również w Gdyni przy częstych i bardzo obostrzonych kontrolach ani razu nie zaszedł wypadek zakwestjonowania bekonu, pochodzącego z Katowic z wyżej wymienionych powodów.

Przy badaniu lekarskiem w Rzeźni Miejskiej zatrzymano z powodu:

wągrzycy 120 świń, z tego:	zapeklowano	92
	zgotowano	12
	spalono	16
włośni 2 świnie, z tego:	spalono	2
gruźlicy 4 świnie, z tego::	uznano za mniejwartościowe	3
	spalono	1,

innych zachorzeń 9 świń, które uznano za mniejwartościowe.

Razem zatrzymano 135 sztuk.

Prócz tego zatrzymano jako nie nadające się na eksport 1708 sztuk, będących jednak pozatem pełnowartościowym towarem. Powodem zatrzymania na konsumcję krajową były w 824 wypadkach zmiany urazowe na skórze, w 633 zmiany w gruczołach chłonnych, w 26 wnętrzności, w 225 inne zmiany. Pozostała różnica między ilością uboju a eksportu w wysokości 2605 sztuk jest w łączności ze standaryzacją towaru przeprowadzoną przez same firmy. Stosunkowo wysoka ilość zatrzymanych w kraju świń, wynosząca procentowo 10,64% całkowitego uboju eksportowego, jest wynikiem ciągle zwiększających się wymagań i obostrzeń na rynkach angielskich, jak też i silnej ingerencji naszych krajowych czynników, mających za zadanie kontrolę całokształtu polskiego eksportu bekonowego.

Oprócz bekonów eksportowano mięso z skopów i świń do Francji. Wyroby mięsne wysyłano do Tunisu, skóry i jelita do Niemiec i Węgier.

Rozbudowa i reperacje.

Do taniej jatki przybudowano poczekalnię kosztem 4.000 zł. Teren rzeźni miejskiej od solarni skór aż do toru kolejowego otoczono parkanem murowanym długości 180 m. Koszta tej budowy wynoszą 15.000 zł. W związku z tym parkanem ziemię nierówną na zachód skopano i wywieziono.

Od 4 grudnia 1933 r. do 1 kwietnia 1934 r. wywieziono 4000 fur ziemi. Teren ten uzieleniony tymczasowo służy jako plac rezerwowy na dalszą rozbudowę rzeźni.

Wybudowany w zeszłym roku tunel między halą ubojową a chłodnią został pokryty, izolowany i wybrukowany. Wybrukowano również teren między nowemi oborami świń a dawnemi bydła rogatego.

W chłodni nastąpiła całkowita renowacja ścian, wszelkich części komórek, przewodów i t. d.

Różne.

a) Jelita.

W roku sprawozdawczym sprowadzono z zagranicy i zbadano przez lekarzy weterynaryjnych tutejszej rzeźni 246 beczek jelit o ogólnej wadze netto 2.084.397 kg. Jelita te sprowadzono w największej części z Niemiec, potem z Danji i Ausrji w stanie solonym. Jelita sprowadzone z zagranicy były przeznaczone nie tylko dla potrzeb miasta Katowic, ale także dla innych miast Polski i jako przewożone przez stację graniczną Chorzów musiały być badane przez lekarzy weterynaryjnych tutejszej Rzeźni w Urzędzie Celnym w Katowicach celem dalszej wysyłki do miejsca przeznaczenia.

b) Wytwórnia tłuszczu.

W wytwórni tłuszczu wytopiono w roku sprawozdawczym surowca 362.878 kg (sadła, kresek i łoju), roztopiono powtórnie 19.840 kg (drugi raz topiono smalec).

Z obu ilości przetopionego tłuszczu t. j. surowca i roztopu otrzymano 296.469 kg czystego i znakomitego smalcu.

Zużyto przytem 5.638 klw prądu elektrycznego i 3.872 m^3 wody.

Opłaty z tego działu wynoszą **17.008,05 zł.**

Kredyt przewozowy.

Kredyt przewozowy prowadzono w podobny sposób jak w ubiegłych latach, w myśl uchwały Magistratu z dnia 30 grudnia 1930 r.

Z kredytu przewozowego korzysta obecnie 28 hurtowników tutejszej Rzeźni, którzy wykonują swoje obowiązki po myśli wyżej wspomnianej uchwały Magistratu bez zastosowania przymusowych środków.

Dochód ogólny z kredytu przewozowego wynosił	802.513,85	zł
Rozchód ogólny z kredytu przewozowego wynosił	796.387,71	„
Zaległość bierna z kredytu przewozowego	1.466,50	„
Czysty zysk zaprzychodowany pod dochody budżet.	4.659,64	„

Sprawozdanie z działalności bakterjologicznej.

W roku sprawozdawczym badano ogółem w 91 przypadkach.

Wyniki badań statystycznie przedstawiają się następująco:

bakterje gnilne stwierdzono . . .	43	razy
posocznicę lub ropnicę	3	„
bakterje okrężnicowe	9	„
bakterje różycy	4	„
cocci	5	„
zwapnienia	3	„
wągry	6	„

Kilkakrotnie badano również mięso przywozowe. Na podstawie wyników badania bakterjologicznego spalono 46 sztuk zwierząt poddanych ubojowi. Jako mniej wartościowe czy też warunkowo zdatne uznano mięsa 32 razy. W 14-tu przypadkach bakteryj nie stwierdzono.

Zestawienie

zakwestjonowanych sztuk zwierząt rzeźnych za rok 1933.

Rodzaj zakwestjonowanych zwierząt	Tania jatka	Spalono
A. bydło	26½	25
B. świnie	518	153
C. cielęta	29½	49
D. owce	9	—
E. kozy	1	1
F. konie	—	2
Razem:	584	230

Zestawienie

przeprowadzonych rewizyj w składach, warsztatach, hali mięsnej, hotelach oraz w ekspedycji towarowo-pośpiesznej na teerenie miast Wielkich Katowic.

1. rewizję przeprowadzono w składach i warsztatach 57 razy
2. rewizję przeprowadzono w hotelach, restauracjach i jadalniach . . . . 6 „
3. rewizję przeprowadzono w hali mięsnej, na targowisku, regularnie przez dyżurnego lek. wet. w tyg. 6 „
4. nadzwycz. rewizję przeprowadzono w hali mięsnej 17 „
5, nadzwyczajną rewizję przeprowadzono w ekspedycji towarowej pośpiesznej regularnie w tygodniu 3 „
6. ponowne badanie przy rewizji na miejscu nastąpiło 14 „
7. nadzwyczajne badanie mięsa pozamiejscowego nastąpiło w rzeźni . . . . 45 „
8. mięso niezdatne znaleziono i spalono . . . 4 „
9. znaleziono mięso mniej wartościowe i oddano do sprzedaży w taniej jatce . . . . . . 2 „
10. wędliny zepsute znaleziono . . . . . . 1 „
11. wnętrzności zepsute znaleziono . . . . . 2 „
12. doniesienie do Policji Miejskiej celem ukarania winnych nastąpiło . . . . 13 „

Straż Pożarna.

Załoga Straży Pożarnej składała się w roku sprawozdawczym z 1 ogniomistrza, 1 sierżanta jako zastępcy, 2-ch starszych strażaków jako drużynowych i 36-ciu strażaków.

Narzędzia pożarnicze i ratownicze.

Stan narzędzi pozostał ten sam co w roku ubiegłym. Większe reparacje przeprowadzono przy samochodach sanitarnych. Pozatem przebudowano w własnych warsztatach samochód osobowy N. A. G. na samochód sanitarny pomocniczy.

Środki alarmowe.

Stan sygnalizacji alarmowej pozostał niezmieniony. Rozpoczęte prace około wzmocnienia baterji i przebudowy aparatury.

Zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie poszczególnych dzielnic w wodę idzie raźno naprzód. Przewody wodociągowe przedłużono w Ligocie, Brynowie i Bogucicach. Wskutek tego powiększyła się liczba o 40 nowych hydrantów. Liczba wszystkich hydrantów wynosi 644. Wszystkiemi hydrantami przez przeciąg całego roku opiekuje się Straż Pożarna.

Zaprzęgi.

Zaprzęgi miejskie do transportów upadłych zwierząt i innych wypadków, stawiano przez tabor miejski 57 razy t. j. o 25 razy więcej jak w ubiegłym roku.

Czynności wyjazdowe Straży Pożarnej.

Do pożarów wyruszono w roku sprawozdawczym 126 razy, z tego do:

pożarów dachowych (większych)	6	razy
„ pokojowych lub piwnicznych . . .	23	„
„ sufitowych	25	„
„ kominowych	9	„
„ innych	43	„
alarmów faszywych	20	„
	126	razy

Oprócz wyżej wymienionych czynności udzielono pomocy w 65 różnych innych wypadkach, zwłaszcza przy usunięciu samochodów, które uległy wypadkom, zabezpieczeniu miejsc zagrożonych, wydobyciu topielców i t. p.

Pogotowie Ratunkowe.

Działalność Pogotowia Ratunkowego przedstawia się następująco:

wykonano transportów chorych bez udzielenia pomocy	1153	razy
udzielono pomocy przy nagłych zasłabnięciach . .	91	„
„ „ „ wypadkach chirurgicznych .	113	„
„ „ „ „ samobójczych .	48	„
„ „ „ „ innych . .	79	„
„ „ „ nałożeniu opatrunku . .	76	„
	1560	razy

Stawienie wart teatralnych.

Według przepisów dotyczących bezpieczeństwa pożarowego stawiono warty bezpieczeństwa na przedstawienia teatralne w teatrze miejskim, w hali wystawowej i innych salach w obrębie miasta w 490 wypadkach.

Różne.

Przeprowadzono rewizje bezpieczeństwa pożarowego, sanitarnego i t. p. 35 razy.

Dla dziatwy szkolnej wszystkich szkól urządzono wykłady o bezpieczeństwie pożarowem.

Oprócz tego przeprowadzono w wszystkich oddziałach ochotniczych straży pożarnych kursa obrony przeciw-gazowej.

Ćwiczenia przy narzędziach pożarniczych odbywały się normalnie.

W roku ubiegłym poświęcono również większą uwagę wychowaniu fizycznemu.

Obowiązkowo zaprowadzono w planie raz w tygodniu godzinę poświęconą wyłącznie ćwiczeniom sportowym załogi.

Do zawodów o Państwową Odznakę Sportową stanęła niemal cała załoga. P. O. S. zdobyło 35 strażaków.

Odznakę strzelecką zdobyło 11 strażaków.

Czynny udział brała załoga strażacka również przy pokazach strażackich i przeciw-gazowych.

Celem przygotowania strażaków do P. O. S. wydelegowano 1 strażaka na kurs podinstruktorski P. W. i W. F.

W końcu nadmienić wypada, że Straż Pożarna brała udział we wszystkich imprezach, capstrzykach, defiladach i obrzędach pogrzebowych, o ile chodziło o strażaków względnie urzędników i funkcjonarjuszy miejskich.

Ruch uliczny i bezpieczeństwo publiczne.

Komisja Bezpieczeństwa i Komunikacji odbyła w roku sprawozdawczym 7 posiedzeń, na których obradowano nad 195 sprawami.

W roku 1933/34 odbyły się 2 odpusty w dzielnicy II oraz 2 w dzielnicy III. W sprzedaży ulicznej brało udział przeszło 170 handlarzy. Dochód ze straganów ulicznych wynosił 5.984,00 zł, zatem 818,00 zł więcej w porównaniu do ubiegłego roku.

Tabor wozowy i czyszczenie ulic.

A) Czyszczenie ulic.

Personel w roku sprawozdawczym składał się z 180 osób. Obszar czyszczenia wynosił ogółem 714.488,45 m^2.

Obszar ten zawiera:

bruku kamiennego . . .	400.527,65	m^2
„ bitumicznego . . .	21.378,40	„
„ szosowego	75.422,90	„
„ gruntownego . . .	217.159,50	„

Zarobki roczne robotników i robotnic

wynosiły	273,961,67	zł
składki socjalne	26.538,33	zł
razem:	300.500,00	zł

Tabor miejski posiada następujące przedmioty ruchome:

10 samochodów,
5 powozów,
5 wozów platformowych,
25 wozów roboczych,
1 wóz drabiniasty,
5 wozów z kotłami do skrapiania ulic,
1 pług śnieżny.

Zarobki roczne dla szoferów i woźniców (przeciętny stan załogi 40 osób) wynosiły 89.856,48 zł.

Liczba koni wynosiła w roku sprawozdawczym dnia 1 kwietnia 1933 r.	41
w roku sprawozdawczym sprzedano z powodu niezdolności do pracy koni	3
zakupiono w roku sprawozdawczym koni	7
Liczba koni dnia 31 marca 1934 r wynosi	45

Chorych koni było w ciągu roku 13, razem 132 dni.

Z Miejskich Wodociągów zużyto do skrapiania ulic 33.799 m^3 wody, z tego:

w dzielnicy I	21.792	m^3
„ „ II	5.572	„
„ „ III	4.255	„
„ „ IV	2.160	„
razem:	33.779	m^3

Do systemu przymusowego wywozu śmieci samochodem jest przyłączonych:

787 nieruchomości prywatnych z 2953 wiadrami
17 nieruchomości miejskich z 118 wiadrami

Do systemu wywozu furami jest przyłączonych:

93 nieruchomości prywatnych z 136 wiadrami,
10 nieruchomości prywatnych z śmietnikami,
z których odwieziono 150 fur śmieci, oraz
55 nieruchomości miejskich z śmietnikami,
z których odwieziono 825 fur śmieci.

Dochód za wywóz śmieci z nieruchomości prywatnych wynosił razem 156.594,65 zł.

Śniegu wywieziono ogółem 9.300 m³, a mianowicie

w grudniu 1933 r.	4.050 m³
w styczniu 1934 r.	3.096 „
w lutym	2.184 „

Wskutek niedziel i świąt wypadło w roku sprawozdawczym 66 dni roboczych.

Pozostało pełnych dni roboczych 299.

Paszy i ściółki dla koni zużyto ogółem 6.120,78 ctr.

Ustępy publiczne.

Na terenie miasta Katowic znajdują się następujące ustępy publiczne:

przy placu Wolności	1	ustęp
„ „ Miarki	1	„
„ „ Andrzeja	1	„
„ „ Labusa Ludwika	1	„
przy ulicy Dworcowej	1	ustęp podziemny
„ „ Labusa Ludwika	1	„
na targowisku	1	„
razem:	6	ustępów

W związku z rozbudową hali mięsnej wybudowano równocześnie 1 ustęp, mający 4 oddziały męskie oraz 4 oddziały żeńskie, które odpowiadają obecnym wymogom.

Dochód z opłat za używanie wszystkich ustępów wynosił w roku sprawozdawczym 6.066,00 zł, które służyły na częściowe pokrycie kosztów za wodę, gaz i t. p.

Administracja Targowa.

W roku 1933/34 odbyto ogółem 161 targów, w tem tygodniowych 156, zwierzęcych 4 i 1 gwiazdkowy, który odbył się w czasie od 18 do 24 grudnia grudnia 1933 r.

Z uwagi na to, że pojemność hali mięsnej przy obecnym wzmożonym ruchu okazała się niewystarczającą, przeto na skutek uchwały Magistratu rozszerzono halę mięsną przez dobudówkę. Wskutek tego zdołano powiększyć ilość straganów o 24. Ogólna liczba straganów wynosi obecnie 135. Opłaty za nowe stragany wymierzono według dotychczas obowiązującej taryfy.

Staraniem Administracji Targowej Urząd Drogowy i Mierniczy przystąpił w roku ubiegłym do poprawiania chodników i placów na targowisku. Obsada poszczególnych miejsc (straganów) na targu odbywa się od początku ubiegłego roku według ustalonego planu, który powstał z inicjatywy Administracji Tar-

gowej. Miejsca przeznaczone dla straganów mają według tegoż planu stałe numery z oznaceczniem wielkości kwadratury i wysokości opłaty.

Dochód z opłat za stragany od 1 kwietnia 1933 r. do 30 czerwca 1934 r. wynosił 276.649,25 zł, zaś kwoty w roku poprzednim 246.760,55 zł.

Na targu handlowało 560 handlarzy, w tem 148 pozamiejscowych.

W roku sprawozdawczym w hali mięsnej było zajętych 130 straganów.

Komisja Targowa odbyła w roku sprawozdawczym 13 posiedzeń, na których obradowano nad 271 sprawami.

Udział członków w posiedzeniach Komisji Targowej był regularny. Dla przeprowadzenia ścisłej kontroli i t. d. na targach, Komisja Targowa uchwaliła urządzać podczas targów stałe dyżury. Dyżury te pełnią na zmianę zawsze dwaj członkowie Komisji, wpisując swoją obecność do założonej w tym celu książki, która wyłożona jest w biurze hali targowej.

Sprawy finansowe, podatkowe i majątkowe.

Główna Kasa Miejska.

Całokształt stanu finansowego miasta obrazuje się w księdze inwentarzowej „Dział A“, której odpis załączam. Jak z odpisu księgi inwentarzowej „Dział A“ wynika, majątek miasta wynosił na dzień 31. marca 1934 r. 69.839.566,27 zł, zaś nadwyżka budżetowa 4.446.680,41 zł. W porównaniu do roku ubiegłego majątek wskutek nowej oceny budynków obniżył się o 9.023.233,74 zł (majątek miasta wynosił w dniu 31. marca 1933 r. 78.862.800,01 zł); nadwyżka budżetowa natomiast podwyższyła się o 1.836.094,93 zł (w roku 1932/33 wynosiła nadwyżka budżetowa 2.610.585,48 zł.

Obniżenie majątku miasta nastąpiło wskutek nowooszacowania majątku nieruchomego, co według przepisów następuje co lat 5. Poprzednie oszacowanie nieruchomości odbyło się w roku 1928 i było oparte na ówczesnych cenach rynkowych. Przy nowem oszacowaniu zastosowano już obecnie zniżone ceny.

Przyrost stanu czynnego wykazują:

grupa	I.	Nieruchomości	4.715.365,30 zł
„	V.	Aktywa fundacyj	853,29 „
„	VI.	Materjały i zapasy . . .	184.156,71 „
„	VII.	Lokaty	499.876,80 „
„	IX.	Zaległości budżetowe czynne .	456.638,89 „
„	XII.	Inne aktywa	5.212.921,09 „
			11.069.812,08 zł.

Zmniejszenie stanu czynnego wykazują:

grupa	II.	Inwestycje w budowie	12.773.949,27	
„	III.	Ruchomości	492.448,07	
„	IV.	Aktywa przedsięb. kom.	213.462,52	
„	X.	Pozostałości czyne na rachunkach bieżących	3.571.310,73	
„	XI.	Kasa	67.958,99	
„	XII.	Depozyty walorowe	283.353,63	17.402.483,21 zł

zatem mniej od stanu czynnego roku poprzedniego o 6.332.671,13 zł

Zmniejszenie stanu biernego

wykazują:

grupa	II. Pasywa przedsiębiorstw kom.	353.737,14	
„	V. Sumy przechodnie	1.107.785,14	
„	VI. Zaległości budżetowe bierne	56.704,36	
„	IX. Deponenci	281.607,63	1.799.834,27 zł
			4.532.836,86 zł

Przyrost stanu biernego

wykazują:

grupa	I. Długi długoterminowe	1.295.267,08	
„	VII. Fundusze specjalne	1.359.034,87	
„	XI. Nadwyżka budżet.	1.836.094,93	4.490.396,88 zł

zatem obniżka majątku przy porównaniu ze stanem księgi inwentarzowej „Dział A" za rok 1932/33, wynosi jak już poprzednio zapodano . . . . 9.023,233,74 zł

Sprawozdanie z wykonania budżetu przedkłada się w formie głównego zestawienia tegoż sprawozdania. Dla orjentacji przytacza się następujące cyfry dot. gospodarki miejskiej:

W y d a t k i:

Rodzaj wydatków	Preliminowano zł	Wypłacono zł
Wydatki budżetowe zwyczajne . . .	10 134 635,33	9 321 877,22
Wydatki budżetowe nadzwyczajne . .	1 300 528,63	1 214 591,80
Przedsiębiorstwa komunalne	1 884 707,65	1 713 870,26
Razem	13 319 871,61	12 250 339,28

D o c h o d y:

Rodzaj dochodów	Preliminowano zł	Otrzymano zł	Zaległości budż. czynne zł	R a z e m zł
Dochody budżetowe zwyczajne	10 015 000,00	10 281 884,21	1 526 227,25	11 808 111,46
Dochody budżetowe nadzwyezajne	3 495 951,27	3 495 951,27	—	3 495 951,27
Przedsiębiorstwa komun.	1 879 288,87	1 516 388,90	197 481,36	1 713 870,26
Razem	15 390 240,14	15 294 224,38	1 723 708,61	17 017,932,99

Przeciwstawiając wykazanym wyżej dochodom w wysokości	17.017.932,99 zł
sumę wydatków w wysokości	12.250.339,28 zł
okazuje się nadwyżka budżetowa, wyrażająca się kwotą	4.767.593,71 zł
od której jednakowoż odliczyć należy umorzone na podstawie uchwał korporycyj miejskich pretensje w kwocie	320.913,30 zł
Rzeczywista zatem nadwyżka zudżetowa za rok 1933/34 wynosi	4.446.680,41 zł
która obejmuje również zaległości budżetowe czynne z lat ubiegłych (poprzedzających okres 1933/34) wynoszące	1.094.212,07 zł
oraz zaległości za okres 1933/34 w wysokości	1.723.708,61 zł
Zatem zaległości razem:	2.817.920,68 zł
Odliczając powyższą zaległość od uzyskanej nadwyżki budżetowej, wyrażającej się kwotą	4.446,680,41 zł
okazuje się rzeczywista nadwyżka kasowa z roku 1933/34 w kwocie	1.628.759,73 zł

Suma ta stanowi różnicę między wpływami a wydatkami okresu 1933/34.

Wpływy podatkowe za rok 1933/34 przedstawiają się jak następuje:

a) Udział w podatkach państwowych.

1. Udział w podatku dochodowym i dodatki komunalne wpłynęło	3.762.168,09 zł
w budżecie przewidziano	3.400.000,00 zł
zatem wpłynęło więcej	362.168,09 zł

b) Dodatki do podatków państwowych.

1. Dodatek do podatku gruntowego	674,18 zł
2. Dodatek do podatku przemysłowego	1.218.317,34 „
3. Dodatek do podatku od świadectw przemysłowych	121.789,25 „
4. Dodatek do podatku od spożycia, zużycia i produkcji	160.362,02 „
5. Dodatek do podatku od patentów akcyzowych	48.435,41 „
razem	1.549.578,20 „
w budżecie przewidziano	1.580.000,— „
zatem wpłynęło mniej:	30.421,80 „

c) **Podatki samoistne.**

1.	Podatek od rozrywek i zabaw	212.365,27	zł
2.	„ od psów	51.722,70	„
3.	„ hotelowy	38.569,11	„
4.	„ od ogłoszeń	4.024,92	„
5.	„ od przyrostu wartości	74.878,63	„
6.	„ od nabycia nieruchomości	77.966,98	„
7.	„ budynkowy	926.095,85	„
8.	„ szynkarsko - koncesyjny	110.200,—	„
9.	„ od spadków i darowizn	13.114,64	„
10.	„ od kopalin	119.393,53	„
11.	„ od placów niezabudowanych	54.224,06	„
12.	„ wojskowy	127.143,—	„
	razem:	1.809 698,69	zł
	w budżecie przewidziano	941.000,—	„
	zatem wpłynęło więcej	868.698,69	zł

Zestawienie:

Wpłynęło więcej ad a)	362.168,09	zł
Wpłynęło więcej ad c)	868.698,69	„
	1.230.866,78	zł
Wpłynęło mniej ad b)	30.421,80	„
Ogółem wpłynęło więcej:	1.200.444,98	zł

Więcej jak przewidziano wpłynęło:

15% udział w podatku dochodowym i dodatki komunalne	362.168,09	zł
dodatek do podatku od świadectw przemysłowych	1.789,25	„
dodatek do podatku od spożycia, zużycia i produkcji	362,02	„
dodatek do podatku od patent. akcyzowych	435,41	„
podatek od rozrywek i zabaw	52.365,27	„
podatek od psów	21.722,70	„
„ hotelowy	17.569,11	„
„ od ogłoszeń	24,92	„
„ od przyrostu wartości	34.878,63	„
„ od nabycia nieruchomości	37.966,98	„
„ budynkowy	406.095,85	„
„ szynkarsko - koncesyjny	106.200,—	„
„ od spadków i darowizn	11.114,64	„
„ od kopalin	59.393,53	„
„ od placów niezabudowanych . . .	4.224,06	„
„ wojskowy	117.143,00	„
razem:	1.233.453,46	zł

Mniej jak przewidziano wpłynęło:

dodatek do podatku gruntowego	1.325,82	
dodatek do podatku przemysłow.	31.682,66	33.008,48 zł
zatem większy wpływ podatków niż przewidziano, jak zapodano poprzednio:		1.200.444,98 zł

Przedsiębiorstwa komunalne.

1. Miejskie Zakłady Wodociągowe.

Dochód i rozchód zwyczajny wynosi

po	1,386.916,72 zł
dochód i rozchód nadzwyczajny po . . .	138.947,19 „
czysty zysk w kwocie	300.649,79 „

został odstawiony do kasy związku komunalnego i zaprzychodowany przy dziale II, § 9, poz. a budżetu administracyjnego.

2. Teatr Miejski.

Dochód i rozchód zwyczajny

wynosi po	188.006,35 zł
W dochodzie mieści się deficyt w sumie .	143.260,30 „

zapłacony przez kasę związku komunalnego z działu III, § 11 budżetu administracyjnego.

3. Rzeźnia Miejska prowadzi od 1 kwietnia 1932 r. osobną kasowość i rachunkowość. Czysty zysk w kwocie 142 108,32 zł został odstawiony do kasy związku komunalnego i zaprzychodowany przy dziale II, § 9, poz. b budżetu administracyjnego.

Główne zestawienie

do wykonania budżetu za rok 1933/34.

06

Sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu administracyjnego za rok 1933/34.

Treść według budżetu	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu			Różnice pomiędzy sumami rubr. 4 i 7	
		Wypłacono wzgl. otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Wydatki budżetowe:						
Dział I. Administracja ogólna . . .	2.171.000,—	2.061.337,59	—	2.061.337,59	—	109.662,41
„ II. Majątek komunalny	427.700,—	375.313,80	—	375.313,80	—	52.386,20
„ III. Przedsiębiorstwa komunalne .	160.000,—	143.260,30	—	143.260,30	—	16.739,70
„ IV. Spłata długów	1.311.200,—	1.239.072,55	—	1.239.072 55	—	72.127,45
„ V. Drogi i place publiczne . . .	841.700,—	771.242,14	—	771.242,14	—	70.457,86
„ Va. Pomiary i rozbudowa miasta .	18.000,—	9.137,90	—	9.137,90	—	8.862,10
„ VI. Oświata	1.702.400,—	1.502.548,82	—	1.502.548,82	—	199.851,18
„ VII. Kultura i sztuka	111.000,—	91.197,87	—	91.197,87	—	19.802,13
„ VIII. Zdrowie publiczne	1.613.400,—	1.519.440,21	—	1.519.440,21	—	93.959,79
„ IX. Opieka społeczna	877.000,—	820.322,06	—	820.322,06	—	56.677,94
„ X. Popieranie przemysłu i handlu	89.000,—	76.434,43	—	76.434,43	—	12.565,57
„ XII. Bezpieczeństwo publiczne . .	622.300,—	543.680,41	—	543.680,41	—	78.619,59
„ XIII. Różne	189.935,33	168.889,14	—	168.889,14	—	21.046,19
	10.134.635,33	9.321.877,22	—	9.321.877,22	—	812.758,11
Do tego wydatki budżetu nadzw. . . .	1.300.528,63	1.214.591,80	—	1.214.591,80	—	85.936,83
Razem:	11.435.163,96	10.536.469,02	—	10.536.469,02	—	898.694,94

Treść według budżetu	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu			Różnice pomiędzy sumami rubr. 4 i 7	
		Wypłacono wzgl. otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Dochody budżetowe:						
Dział I. Majątek komunalny	1.410.500.—	1.478.304,62	222.857,79	1.701.162,41	330.425,56	39.763.15
„ II. Przedsiębiorstwa komunalne .	487.510.—	760.658.76	1.362,68	762.021,44	298.065,52	23.554,08
„ III. Subwencje i dotacje	297.500.—	203.277,62	—	203.277,62	—	94.222,38
„ IV. Zwroty	222.000.—	252.946,24	48.812.94	301.759.18	96.277,95	16.518.77
„ V. Opłaty administracyjne . . .	102.672.60	101.174.22	18.406.97	119.581.19	34.625.49	17.716.90
„ VI. Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publ.	1.431.344.—	1.104.268,55	385.157,23	1.489.425,78	221.425.76	163.343,98
„ VII. Dopłaty — opłaty specjalne .	129.973.40	76.128,41	2.780,60	78.909,01	4.360.77	55.425.16
„ VIII. Udział w podatkach państwow.	3.400.000.—	3.762.168,09	—	3.762.168,09	362.168,09	—
„ IX. Dodatki do podatków państw.	1.580.000.—	1.549.578.20	—	1.549.578.20	2.586.68	33.008,48
„ X. Podatki samoistne	941.000.—	968.733,86	840.964.83	1.809.698,69	868.698.69	—
„ XI. Różne	12.500.—	24.645,64	5.884,21	30.529,85	22.164,35	4.134,50
	10.015.000.—	10.281.884.21	1.526.227,25	11.808.111.46	2.240.798,86	447.687.40
Do tego dochody budżetu nadzwyczajnego	—	3.495.951,27	—	3.495.951,27	3.495.951,27	—
Razem:	10.015.000.—	13.777.835,48	1.526.227,25	15.304.062,73	5.736.750,13	447.687,40

Treść według budżetu	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu			Różnice pomiędzy sumami rubr. 4 i 7	
		Wypłacono wzgl. otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Przedsiębiorstwa komunalne.						
Wydatki.						
Miejskie Zakłady Wodociągowe, zwycz.	1.506.418,78	1.386.916,72	—	1.386.916,72	150.139,79	269.641,85
„ „ „ nadzw.	171.788,87	138.947.19	—	138.947.19	—	32.841,68
Teatr Miejski	206.500,—	188.006,35	—	188,006,35	—	18.493,65
Razem:	1,884.707,65	1.713.870.26	—	1.713.870.26	150.139,79	320,977,18
Dochody.						
Miejskie Zakłady Wodociągowe, zwycz.	1.501.000,—	1.189.435,36	197.481,36	1.386.916,72	485,—	114.568,28
„ „ „ nadzw.	171.788,87	138.947,19	—	138.947,19	—	32.841,68
Teatr Miejski	206.500,—	188.006,35	—	188.006 35	—	18.493,65
Razem:	1.879.288,87	1.516.388,90	197.481,36	1.713.870,26	485,—	165.903,61

Treść według budżetu	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu			Różnice pomiędzy sumami rubr. 4 i 7	
		Wypłacono wzgl. otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Zaległości budżetowe czynne.						
Dział I. Majątek komunalny	336.184.70	102.869.96	176.181.19	279.051,15	—	57.133,55
„ II. Przedsiębiorstwa komunalne .	5.380,64	3.526.28	1.790.41	5.316,69	—	63,95
„ IV. Zwroty	5.728,20	2.536.01	2.735.65	5.271.66	—	456,54
„ V. Opłaty administracyjne . . .	56.065.21	18.287.55	21.342.58	39.630.13	—	16.435,08
„ VI. Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publ.	515.564.86	284.114,80	105.718,32	389.833,12	—	125.731,74
„ VII. Dopłaty — opłaty specjalne .	378.820.82	79.574.09	250.044.92	329.619.01	—	49.201,81
„ IX. Dodatki do podatków państw.	6.066,04	—	—	—	—	6.066,04
„ X. Podatki samoistne	827.567.69	298.675,77	473.785,26	772.461.03	—	55.106,66
„ XI. Różne	6.157.—	1.826.38	1.086,50	2.912,88	—	3.244.12
	2.137.536.16	791.410,84	1.032.684.83	1.824.095.67	—	313.439.49
Dochody nadzwyczajne	5.173,20	—	5.173.20	5.173.20	—	—
Przedsiębiorstwa komunalne	218.573.43	154.745.58	56.354.04	211.099,62	—	7.473.81
Razem:	2.361.281.79	946.156,42	1.094.212.07	2.040.368.49	—	320.913,30

Treść według budżetu	Sumy preliminowane	Sumy wykonania budżetu			Różnice pomiędzy sumami rubr. 4 i 7	
		Wypłacono wzgl. otrzymano	Zaległości	Razem	Więcej	Mniej
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Ogólne zestawienie.						
Wydatki.						
Wydatki budżetu administracyjnego, — zwyczajne	10.134.635,33	9.321,877,22	—	9.321,877,22	—	812.758,11
Wydatki budżetu — nadzwyczajne . .	1.300,528,63	1.214.591,80	—	1.214.591,80	—	85.936,83
Wydatki budżetu przedsiębiorstw komun.	1.884.707,65	1.713.870,26	—	1,713.870,26	150.139,79	320.977,18
Razem:	13.319,871,61	12,250.339,28	—	12.250.339,28	150.139,79	1,219.672,12
Dochody.						
Dochody budżetu administracyjnego, — zwyczajne	10.015.000,—	10,281.884,21	1.526.227,25	11.808,111,46	2,240,798,86	447.687 40
Dochody budżetu — nadzwyczajne . .	—	3.495.951,27	—	3.495.951,27	3.495.951,27	—
Dochody budżetu przedsiębiorstw komun.	1.879.288,87	1.516.388,90	197.481,36	1,713.870,26	485.—	165.903,61
Razem:	11.894.288,87	15.294.224,38	1,723.708,61	17.017.932,99	5,737.235,13	613.591,01
Dochód		15.294.224,38	1.723.708,61	17.017,932,99		
Rozchód		12,250.339,28	—	12.250.339,28		
Pozostaje		3.043.885,10	1.723.708,61	4767.593,71		
Odlicza się mniej ściągn. zaległ. czynne		320.913,30	—	320.913,30		
Nadwyżka budżetowa		2,722.971,80	1.723.708,61	4.446,680,41		

Stan czynny

Grupa	Nr. poz.	Aktywa	Wartość Sumy pozycji zł	Wartość Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
1	2	3	4	5	6
I.		Nieruchomości:			
	1	Budowle	30,985.000.—		
	2	Place zabudowane . . .	18.153.000.—		
	3	Place budowlane niezabudowane	6.807.000,—		
	4	Parki	2.811.000,—		
	5	Inne grunta	558.300,—		
	6	Obszary leśne	—		
	7	Obszary wodne	—		
	8	Słupy ogłoszeń i szalety publiczne	129.800.—		
	9	Sieć wodociągowa . . .	3.314.656,68		
	10	Sieć kanałowa	8,437.087,21		
	11	Sieć elektryczna w Brynowie	67.228,—	71.263.071,89	
II.		Inwestycje w budowie .			
	1	Powiększenie hali targowej	50.418,65		
	2	Przebudowa przewodu gazowego w hali targowej	3.075.—		
	3	Rozbudowa szkoły przy ul. Jagiellońskiej . .	58.519.47	112.013.12	
III.		Ruchomości			
	1	Inwentarz żywy 60.838,— (8%) amortyz. . . .	55.970,96		
	2	Tabor 359.576,80 (10%) amortyz.	323.619.12		
	3	Inne ruchomości 3.517.655,96 zł 5% amortyzacji	3.341.773.16	3,721.363,24	
IV.		Aktywa przedsiębiorstw komunalnych			
	1	Rzeźnia Miejska . . .	4.984.500,75	4.984.500,75	
V.		Aktywa fundacyj			
	1	Fundacja dawn. „Towarzystwa Oświat.“ . .	4.714,66		
		Do przeniesienia	4.714,66	80.080.949 —	

Stan bierny

Grupa	Nr. poz.	Pasywa	Wartość: Sumy pozycji zł	Wartość: Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
7	8	9	10	11	12
I.		Długi długoterminowe			
	1	Długi hipoteczne . . .	23.948,26		
	2	Inne długi długotermin.	12.898,346,30	12.922.294,56	
II.		Pasywa przedsiębiorstw komunalnych			
		Rzeźnia Miejska . . .	1.109.707,43	1.109.707,43	
III.		Pasywa fundacyj . . .	—	—	
IV.		Długi krótkoterminowe .	—	—	
V.		Sumy przechodnie			
	1	Sumy skarbowe . . .	17.267,72		
	2	Sumy związków komun.	50.122,29		
	3	Sumy innych instytucyj	386.210,91	453.600,92	
VI.		Zaległości budżet. bierne	—	—	
VII.		Fundusze specjalne . .	4.852.351,09	4.852.351,09	
VIII.		Inne pasywa	—	—	
IX.		Deponenci	579.136.14	579.136,14	
		Do przeniesienia		19.917.090,14	

Grupa	Nr. poz.	Aktywa	Wartość — Sumy pozycji zł	Wartość — Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
1	2	3	4	5	6
		Z przeniesienia:	4.714,66	80.080.949,—	
	2	Fundacja nadradcy górn. Lehmanna dla szkoły ludowej	2.242,07		
	3	Fundacja jubileuszowa dla liceum	655,26		
	4	Fundacja Dr. Hack'a dla wyższej szkoły realnej	3.393,95	11.005,94	
VI.		Materjały i zapasy . .	942.981,71	942.981,71	
VII.		Lokaty			
	1	Sumy hipoteczne . . .	241.399,47		
	2	Akcje, obligacje . . .	872.251.85		
	3	Inne papiery publiczne i udziały	1.630.614,44	2.744.265.76	
VIII.		Sumy w kasach innych związków komunalm.	—	—	
IX.		Zaległości budżet. czynne	2.817.920,68	2.817.920,68	
X.		Pozostałości czynne na rachunkach bieżących			
	1	P. K. O. — Oddział w Katowicach	29.273,69		
	2	Bank Gospodarstwa Krajowego — Oddz. w Katowicach — konto I .	438.334.27		
	3	Bank Gospodarstwa Krajowego — Oddz. w Katowicach — konto II .	404,—		
	4	Państwowy Bank Rolny, Oddz. w Katowicach .	648.935.—		
	5	Miejska Komunalna Kasa Oszczędności . .	231.861,96	1.348.808,92	
XI.		Kasa	250.647,15	250.647,15	
XII.		Inne aktywa			
	1	Bony skarbowe serji IV	100.000.—		
	2	Fundusze ulokowane na książ. oszczędn. w M. K. K. O, Państw. B. Rolnym i Banku Gosp. Krajowego w Katowicach	3.823.866.65		
	3	Akcje Banku Polskiego, złoż. przez Śl. Kopalnie i Cynkownie . .	9.000.—		
	4	Różne akcje i obligacje, złożone jako zabezp. kosztów rozbud. ulic .	5.833,12		
	5	Zaliczki zwrotne . . .	484.930,68		
		Do przeniesienia:	4.423.630,45	88.196.579,16	

Grupa	Nr. poz.	Pasywa	Wartość: Sumy pozycji zł	Wartość: Sumy grup zł	Uwagi i objaśnienia
7	8	9	10	11	12
		Z przeniesienia:		19.917.090,14	
		Do przeniesienia:		19.917.090,14	

Grupa	Nr. poz.	Aktywa	Wartość		Uwagi i objaśnienia
			Sumy pozycji zł	Sumy grup zł	
1	2	3	4	5	6
		Z przeniesienia:	4.423.630,45	88.196.579,16	
		Pożyczki dla Rzeźni M.	1.006.017,07	5.429.647,52	
XIII.		Depozyty walorowe			
	1	Listy hipoteczne . . .	32.917,94		
	2	Weksle	162.460,—		
	3	Akcje	155.333,71		
	4	Książeczki oszczędnośc.	224.088,49		
	5	Listy zastawne	2.310,—	577.110,14	
			—	94.203.336,82	

Grupa	Nr. poz.	Pasywa	Wartość		Uwagi i objaśnienia
			Sumy pozycji zł	Sumy grup zł	
7	8	9	11	12	13
		Z przeniesienia:		19.917.090,14	
X.		Majątek Związku Komunalnego			
	1	Kapitał i czysty majątek Rzeźni Miejskiej . .	3.874.793,32		
	2	Majątek fundacyj . . .	11.005,94		
	3	Czysty majątek Związku Komunalnego . . .	65.953.767,01	69.839.566,27	
XI.		Nadwyżka budżetowa .	4.446.680,41	4.446.680,41	
			—	94.203.336,82	

I. Dodatki do podatków państwowych.

W wpływach dodatków do podatków państwowych, wykazujących w latach pomyślnej konjunktury tendencję zwyżkową, daje się od roku 1931 zauważyć systematyczny spadek Powodem tego objawu jest ogólnie panująca depresja gospodarcza. W ubiegłych latach budżetowych spadek wpływów dochodził do katastrofalnych rozmiarów. Obserwując wpływy w roku sprawozdawczym, odnosi się wrażenie, że sytuacja stabilizuje się. Jeżeli bowiem w roku 1332/33 notowano spadek w 21%, to w roku 1933/34 obniżyły się wpływy tylko o 9%. Ustalanie budżetu odbywało się pod znakiem panującego kryzysu. Aby nie dopuścić do niedoboru, preliminowano dochody w takiej wysokości, jakie można było w najgorszym wypadku przyjąć za realne. Osiągnięto więc w tym dziale nadwyżki, które w podatku dochodowym dochodzą do 362 168,09 złotych.

Z 17 firm ciężkiego przemysłu, mających siedzibę w Katowicach, płaciło zaledwie sześć firm podatek dochodowy i to w nieznacznej wysokości w porównaniu do rozmiarów przedsiębiorstwa oraz do wymiarów podatku za ubiegłe lata. Zastój w przedsiębiorstwa oraz do wymiarów podatku za ubiegłe lata. Zastój w przedsiębiorstwach ciężkiego przemysłu pociągnął za sobą zastój w mniejszych firmach, a zarazem odbił się ten objaw na dochodach kupców, rzemieślników itp. Główne źródło podatku dochodowego stanowi obecnie podatek o uposażeń, zarobków i emerytur.

Ogólnie wpłynęło podatku dochodowego w roku sprawozdawczym: . . . . 4.755.218,02 zł
Z tej kwoty przekazano innym gminom uprawnionym . . . . 993.049,93 „

Pozostało w budżecie Miasta Katowic . . 3.762.168,09 zł
W roku poprzednim wpłynęło . . . . 4.107.623,27 „

Wpływy zmniejszyły się zatem o . . . 345.455,18 zł
czyli o 9%.

Wpływ preliminowano na rok 1933/34 . . 3.400.000,00 zł
Wpłynęło . . . . 3.762.168,09 „

Wpłynęło więcej . . . . 362.168,09 zł.

Wpływ podatku dochodowego z poszczególnych kategoryj zarobkowych przedstawia się procentualnie:

z ciężkiego przemysłu	11%
z średniego przemysłu i Sp. z o. odp. .	22%
z kupiectwa, rzemiosła itp. . . .	22%
od pracowników (od uposażeń) . .	45%

Podatek przemysłowy:

Preliminowano	1.250.000,00 zł
Wpłynęło	1.218.317,34 „
Wpłynęło mniej	31.682,66 zł

Podatek od świadectw przemysłowych:

Preliminowano	120.000,00 zł
Wpłynęło	121.789,25 „
Wpłynęło więcej	1.789,25 zł

Podatek od patentów akcyzowych:

Preliminowano	48.000,00 zł
Wpłynęło	48.435,41 „
Wpłynęło więcej	435,41 zł

Podatek od kopalin:

Preliminowano	60.000,00 zł
Wpłynęło	119.393,53 „
Wpłynęło więcej	59.393,53 zł

Podatek od spożycia:

Preliminowano	160.000,00 zł
Wpłynęło	160.362,02 „
Wpłynęło więcej	362,02 zł

II. Podatki samoistne:

W dziedzinie wymiarów podatków samoistnych można przytoczyć te same uwagi jak w dodatkach do podatków państwowych, bo ogólne złe położenie finansowe daje się również w znaki przy samoistnych podatkach komunalnych. Pozatem okazała się potrzeba zreorganizowania oddziału podatkowego, co nastąpiło w ostatnich miesiącach roku budżetowego i co przyczyniło się do wydatniejszej pracy przy wymiarze i ściąganiu podatków. Zmiana wszystkich statutów podatkowych przyczyni się do lepszego ujęcia źródeł podatkowych, a zarazem obniżenia stawki podatkowej.

W podatku od przyrostu wartości wpływy w stosunku do ubiegłego roku się zmniejszyły, bowiem transakcje nieruchomościami, zwłaszcza większemi objektami, znacznie spadły. W roku sprawozdawczym zanotowano 140 przewłaszczeń wobec 186 w roku ubiegłym. Opodatkowano 62 wy-

padki. W 18 wypadkach nie osiągnięto przyrostu, a to ze względu na ogólny spadek wartości objektów. 70 przewłaszczeń było ustawowo wolnych od tego podatku, jak spadki, darowizny lub przewłaszczenie gruntów na tereny uliczne.

Zastój w transakcjach sprzedaży gruntów i budynków należy uważać za przejściowy i w przyszłym roku budżetowym można liczyć na normalny ruch. Ponieważ objawy zastoju sprzedaży nieruchomości okazywały się już w roku 1932/33, preliminowano z podatku od przyrostu wartości 40.000,— zł. Wymierzono jednak 78.159,32 zł. z których odpisano 13.902,95 zł wskutek uwzględnienia w całości lub w części reklamacyj podatników, tak, że pozostało do ściągnięcia 64.256,37 zł. Ponieważ jednak wielką część wymiarów dokonano na końcu roku budżetowego, a zapłata nastąpi zatem w nowym roku budżetowym, nie można było zrównoważyć preliminowanej kwoty z wpływem, który wynosił 38.083,37 zł. Niedobór wynosi 1.916,63 zł.

Podatek od umów o przeniesieniu własności nieruchomości.

Z tytułu podatku od umów wymierzono 80.657,82 zł, z czego odpisano 6.544,47 zł. Rzeczywisty wymiar wynosi zatem 74.113,35 zł. Preliminowano 40.000,00 zł. Wpływy wynoszące 65.851,78 zł są o przeszło 60% wyższe od kwoty preliminowanej. Nadwyżka stanowi przeważnie ściągnięte zaległości z lat ubiegłych.

Podatek budynkowy.

Na obszarze W. Katowic znajduje się 3.675 nieruchomości zabudowanych. Opodatkowaniu podlega 3.140 budynków. Rzeczywisty wymiar wynosi 928.123,38 zł, w czem mieści się kwota 180.110,— zł jako dodatkowy wymiar od budynków Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego i Kolei Państwowych. W budżecie preliminowano 520.000.— zł. Wpłynęło z podatku budynkowego 723.691,61 zł. Nadwyżka wpływu wynosi w tym wypadku nad kwotę preliminowaną 203.691,61 zł. Osiągnięta nadwyżka w tej pozycji powstała z tego powodu, że podatek wpłynął pomimo przewidywania przy ustaleniu budżetu znacznych zaległości spowodowanych powiększeniem się bezrobocia i związanem z tem zniżeniem się dochodów właścicieli domów z czynszu. Podatek budynkowy jest jedynym z podatków samoistnych, którego wymiar i wpływy pozostały bez większych wahań mimo kryzysu gospodarczego. Stawka jego pozostała bez zmiany na 0,05% (od tysiąca) wartości.

Podatek od koncesyj.

Ciekawy objaw daje się zauważyć w podatku koncesyjnym, z którego wpływy w roku sprawozdawczym podniosły się o 700%. Jest to wynikiem taktyki władz skarbowych. które obecnie, tj. po wejściu w życie ustawy o monopolu spirytusowym z roku 1932 oraz po wprowadzeniu na obszar Województwa Śląskiego ustawy przemysłowej, których przepisy bardzo znacznie przyczyniły się do uproszczenia postępowania przy nadawaniu koncesyi, udzielają koncesyj wszystkim ubiegającym się osobom. Obywatel nie widząc trudności w tym kierunku, lokował swój zaoszczędzony grosz w przedsiębiorstwie tego rodzaju. Stąd powstały także dochody dla miasta. Jest to jednak objaw mijający i przypuszczać można, że już następny rok budżetowy wykaże spadek liczby udzielonych koncesyj do stanu normalnego.

Koncesyj udzielono na terenie miasta Katowic 122. Podatku wymierzono 127.200,— zł. Odpisano na skutek odwołań 22.277,— zł, wobec czego rzeczywisty wymiar wynosi 104.923,— zł. Wpłynęło 28.911,30 zł preliminowano 4.000,— zł, zatem wpłynęło więcej 24.911,30 zł. Różnicy pomiędzy wymiarem a wpływem nie było można ściągnąć w roku 1933/34, albowiem terminy płatności znacznej części wymiarów padły na sam koniec roku lub już na nowy rok budżetowy, ponadto nie uprawomocniła się znaczna ilość wymiarów przed upływem roku.

Podatek od spadków i darowizn — wynosi 10% od państwowego podatku.

Na preliminowaną w tej pozycji kwotę 2.000,— zł wymierzono 10.304,11 zł. Wpłynęło 9.845,58 zł. Zatem i tu należy zanotować znaczną nadwyżkę w wpływach, wynoszącą 7.845,58 zł. Ponieważ podatek ten jest uzależniony od zajścia wypadków darowizny, uzasadnione jest preliminowanie kwoty 2.000,— zł, a wymiar i wpływ podatku przedstawiają właściwy obraz w roku sprawozdawczym. Podatek wymierzono w 48 wypadkach.

Podatek od placów budowlanych.

Podatek ten, jeszcze niedawny na terenie miasta Katowic, okazał w jego administracji duże braki. Po zreorganizowaniu w końcu roku 1933/34 oddziału podatkowego przystąpiono odrazu do opracowania nowego statutu o pobieraniu tegoż podatku. Wyniki tych prac okażą się dopiero w przyszłym roku budżetowym. W roku sprawozdawczym opodatkowano 972 placów, których ogólną wartość szacowano na

22.039.459,— zł. Przy ustalonej stawce 3 od tysiąca wymiar wyraża się w kwocie 66.124,96 zł, z tego odpisano 6.638,69 zł na skutek reklamacyj, czyli że rzeczywisty wymiar wynosi 59.486,30 zł. Na preliminowaną w budżecie kwotę 50.000 zł wpłynęło 50.024,49 zł.

Podatek gruntowy — wynosi 100% państwowego podatku.

Wymiar komunalnego dodatku do państwowego podatku gruntowego wynosi 5.077,04 zł. Preliminowano 2.000,— zł, wpłynęło 674,18 zł. Zatem zamknięto rok w tym dziale z niedoborem 1.325,82 zł.

Podatek od zabaw.

Z tytułu podatku od zabaw wymierzono ogółem 212.650,92 zł po odpisaniu 1.123,52 zł wskutek odwołań. Budżet przewiduje wpływu 160.000,— zł; wpłynęło 162.162,57 zł. Zatem i w tej pozycji daje się zauważyć nadwyżka.

Podatek od ogłoszeń.

Podatek od ogłoszeń preliminowano na 4.000,— zł. Wymierzono 4.091,92 zł. Wpłynęło 4.084,44 zł. Nowo opracowany statut uchwyca nie tylko ogłoszenia rozlepiano po słupach, ale również wszystkie inne reklamy. Niewątpliwie poważnie podniosą postanowienia nowego statutu wpływy na ten dział od nowego roku budżetowego.

Podatek hotelowy.

W pozycji podatku hotelowego figuruje w budżecie kwota 21.000,— zł. Wymiar wynoszący 38.566,90 zł przewyższa wprawdzie preliminowaną kwotę o około 80%, wpływy z tego tytułu są jednak niepomiernie niskie w stosunku do wymiaru. Wpłynęło 14.630,30 zł, niedobór zatem wynosi 6.369,70 zł.

Również i w tym podatku zostały przeprowadzone zmiany jak w przepisach statutowych, tak w administracji. Stawkę podatkową obniżono począwszy od nowego roku o 50%. To pociągnięcie podyktowane zostało koniecznością utrzymania ruchu w katowickich lokalach na wysokim poziomie. ponadto ogólny stan gospodarczy hotelów przemawiała za obniżeniem stawki podatkowej.

Podatek od psów.

Z początkiem roku rachunkowego zarejestrowano w Katowicach 1.187 psów. W ciągu roku przybyło 347 sztuk. Ustawowo wolnych od podatku było 58 psów. Wymierzono

podatku 53.640,— zł po odpisaniu wskutek próśb i odwołań 8.020,— zł. Wpływy wynoszące 40.885,16 zł przewyższają preliminowaną kwotę o 10.885,16 zł. Przeprowadzony w marcu 1934 r. spis psów wykazał, że liczba psów doszła do 1751.

Podatek wojskowy.

Z tytułu tego podatku stawiono do budżetu kwotę 10.000,— zł. Sam wymiar, wyrażający się w kwocie 122.882,50 zł jest dość wysoki i w znacznej części nie będzie mógł być zrealizowany, albowiem płatnicy rekrutują się w przeważnej części z elementu bezrobotnego. Większa zatem część wymierzonego podatku ulegnie odpisaniu. Wpłynęło w tej pozycji 27.030,80 zł, czyli więcej 17.030,80 zł.

III. Opłaty Wojewódzkie i Państwowe.

Śląski Fundusz Gospodarczy.

Na rok 1933/34 wymierzono opłaty w ogólnej kwocie 1.333.625,86 zł. Wpłynęło do Magistratu 1.073.154,12 zł. Tytułem odszkodowania za wymiar i pobór Magistrat otrzymał 58.497,39 zł. Budżet przewiduje 29.000,— zł, wobec czego z tej pozycji osiągnięto nadwyżkę 29.497,39 zł.

Z końcem roku budżetowego Magistrat przekazał agendy w tej materji wraz z całem materjałem Urzędom Skarbowym, albowiem od 1. IV. 1934 r. dokonywują czynności związanych z wymiarem i poborem tej opłaty władze skarbowe.

Wojewódzki Fundusz Drogowy.

Wymiar z opłaty na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego uskutecznione tylko za czas od 1 kwietnia do 30 września 1933 r. z uwagi na to, że z dniem 1 października 1933 r. Urząd Wojewódzki Śląski objął wszelkie agendy z opłatą tą związane.

W tym okresie wymierzono ogółem 161.450,97 zł. Z wpływów na poczet tej kwoty przypadło Magistratowi jako ekwiwalent za czynności 4.866,87 zł. Preliminowano w budżecie 9.000,— zł, których nie można było wykonać z powodu odebrania czynności wymiarów przez Urząd Wojewódzki.

Z dniem 5 lipca 1933 r. wprowadzono na obszarze całego Państwa opłatę od benzolu na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, które to czynności powierzono władzom samorządowym. Czynności te są zupełnie proste i nie wymagają dużego nakładu pracy. Tytułem odszkodowania przyznano władzom wymiarowym 5%.

W roku sprawozdawczym wymierzono ogółem 540.975,94 złotych. Na rzecz Magistratu przypada zatem kwota 27.048,80 zł, którą przekaże Urząd Wojewódzki Śląski w terminie ustalonym w ustawie, tj. po rozliczeniu odszkodowania przez Władze Centralne. Opłaty od benzolu przekazują odnośne firmy bezpośrednio na konto Funduszu Drogowego w P. K. O., Magistrat zatem z ich inkasowaniem nie ma nic wspólnego.

Fundusz Pracy.

Magistratowi poruczono pięć rodzajów opłat na rzecz Funduszu Pracy mianowicie: opłaty od biletów wstępu, od czynszów mieszkaniowych, za pobyt po godzinie 24-tej w lokalach gastronomicznych, od zużycia gazu i od totalizatora. Ogółem pobrano z tytułu tych opłat 166.284,71 zł, z czego przypadło na rzecz gminy 5.566,88 zł odszkodowania. W budżecie preliminowano 2.000,— zł.

Opłata na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.

Na rzecz tej opłaty wymierzono ogółem 56.223,12 zł, wpłynęło 54.694,21 zł. Magistratowi przypadło 3% za czynności wymiarowe czyli: 1.723,14 zł. W budżecie przewidziano w tej pozycji 2.000,— zł, jest zatem niedobór 276,86 zł.

Ściąganie podatków i opłat.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło ogółem 18.651 wniosków o przymusowe ściągnięcie należności lub o przeprowadzenie egzekucji, a mianowicie nadesłały:

a) główna Kasa Miejska i Kasa Podatkowa w sprawie różnych podatków i opłat miejsk.	17.582	wniosków
b) Urzędy i władze zamiejscowe . . .	807	„
c) W sprawach ogólnych nadeszło . . .	262	„
razem:	18.651	wniosków

Oprócz tego wpłynęło 44.304 wniosków o odroczenie i zainkasowanie następujących rachunków:

a) za wodę	31.320
b) za wywóz śmieci	9.384
c) za prąd elektryczny	3.600
razem:	44.304

Do obowiązków egzekutorów należy inkasowanie wykazanych do egzekucji wszelkich świadczeń pieniężnych na rzecz Magistratu, doręczenie i realizowanie rachunków jak wyżej wymieniono i przymusowe ściąganie niektórych świadczeń pieniężnych, które są wyłączone z pod egzekucji Urzędów Skarbowych.

Należności niedające się inkasować przez organa miejskie ściągane są przez właściwe Urzędy Skarbowe w postępowaniu przymusowem na wniosek Magistratu. Takich wniosków egzekucyjnych wysłano do poszczególnych Urzędów Skarbowych w okresie sprawozdawczym ogółem 1.663 na łączną sumę . . .	559.572,30 zł
Przez Urzędu Skarbowe załatwiono skutecznie przez ściągnięcie należności razem 339 wniosków egzekucyjnych na ogólną sumę . .	20.990,32 zł
z czego przypada: na rezcz Magistratu 15.393,24 (241 załatwionych wniosków) a na rzecz Skarbu Śląskiego (Fundusz drogowy i Śl. Fundusz gosp.) 5.597,08 zł (98 załatw. wniosków). Przez Urzędy Skarbowe dokonano bezowocnego zajęcia w 363 wypadkach na ogólną sumę . . .	29.173,72 zł
Niezałatwiono do końca marca 1934 r. przez Urzędy Skarbowe 961 wniosków egzekucyjnych na ogólną sumę	509.408,26 zł

Wogóle ściągnięto i odstawiono:

a) na poczet należności Miejskiej Kasy Podatk.	1.458.478,12 zł
b) na poczet należności Główn. Kasy Miejskiej	160.682,26 zł
c) na poczet należności innych urzędów i inst.	4.313,34 zł
razem:	1.623.473,72 zł
w tem koszty manipulacyjne i portorjum .	1.823,— „
Z powyższej sumy zainkasowało Biuro Inkasowe Magistratu w ciągu jednego roku . .	1.602.483,40 „
zaś Urzędy Skarbowe w ciągu jednego roku .	20.990,32 „
razem:	1.623.473,72 zł

Dla orjentacji zaznacza się, że celem przymusowego ściągnięcia należności na **rzecz Magistratu** wysłano do poszczególnych Urzędów Skarbowych **1.082 wniosków** egzekucyjnych na ogólną kwotę **284.632,47 złotych,** a na **rzecz Skarbu Śląskiego** — Woj. Fundusz Drogowy i opłaty na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego — **581 wniosków egzekucyjnych** na ogólną kwotę **około 274.939,83 zł.**

Jak z powyższego zestawienia wynika, urzędy skarbowe ściągnęły w stosunku do zainkasowanych przez nasze Biuro Inkasowe, stosunkowo niewielką kwotę.

Zarząd Nieruchomości Miejskich.

W okresie sprawozdawczym zaszły w stanie nieruchomości miejskich następujące zmiany:

Ze względów zdrowotnych i z powodu bezpieczeństwa zniesione zostały baraki (dawn. dom żołnierza) na targowisku przy ulicy Piotra Skargi oraz dom mieszkalny przy ulicy Katowickiej nr. 67 (t. zw. „tyfus"). Lokatorów z tych budynków umieszczono w nowo wybudowanych domkach na gruncie dzierżawnym od Skarbofermu w Bederowcu. Wybudowano tam z funduszów miejskich 4 domki, obejmujące 48 mieszkań. Każde mieszkanie składa się z kuchni i pokoju o wielkości ca 22 m^2. Oprócz tego każdy lokator posiada przy domku mały ogródek. Czynsz ustalony został na 15,00 zł miesięcznie. Dalej nabył Magistrat 2 domki przy ulicy Plebiscytowej nr. 36 z 10 lokatorami. Przed Świętami Bożego Narodzenia ubiegłego roku zebrano z hałdy koło kopalni Ferdynand 5 rodzin i 14 osób samotnych. Rodziny umieszczono w dawniejszej kuchni „Caritas" przy ulicy Wojewódzkiej, samotnych przekazano do azylu miejskiego.

Zakład Kąpielowy na Buglowiźnie poraz pierwszy prowadzono w roku 1933 w własnym zarządzie miejskim. Powodem tego było po pierwsze to, że budowa basenów i plaży nie była w tym roku jeszcze ukończona; po drugie, by nabyć doświadczenia, czy w przyszłości zakład kąpielowy może się z własnych dochodów utrzymać, czy też za jaką kwotę możnaby w przyszłości zakład ten oddać w dzierżawę. Przejęcie Zarządu Kąpieliska przez miasto spotkało się z wielkiem uznaniem publiczności, o czem świadczy wielka frekwencja. Mimo, że miesiące letnie były naogół wyjątkowo chłodne, sprzedano razem 42.890 biletów pojedyńczych i 101 biletów miesięcznych.

Ogólny dochód wynosił brutto . . .	16.518,90 zł
Rozchód w związku z utrzymaniem ruchu .	5.868,58 zł

Rozbudowa kąpieliska jeszcze nie jest ukończona.

W roku obrachunkowym 1933/34 nabyto nieruchomości:

Nr. b.	Data	Oznaczenie księgi wieczystej	Wielkość ha	a	m²	Od kogo nabyto	Cena kupna zł	Uwagi
1.	7. 12. 1932 r.	Dąb 1. wyk. 159	—	28	90	od Katowicko-Dąbsko-Król. Huckiej Sp Akc. dla bud. szosy	bezpłatnie	w sprawozdaniu za r. 1932 nie umieszczono
2.	14. 10. 1933 r.	Załęże 1. wyk. 333 i 19	2	66	91	od wdowy Marji Włoczek i współspadkobierców	66 727,50	—
3.	„	Załęże 1. wyk. 19.	—	5	—	—	bezpłatnie	—
4.	15. 3. 1934 r.	Katowice 67 Brynów 29 „ 155	—	22	92	od Giesche, Sp. Akc.	zamiana	teren uliczny, patrz sprzedaże Nr. b. 2
5.	22. 11. 1933 r.	Katowice 1 600	—	15	18	na licytacji przymusowej (Dr. Jan Hlond)	36 328,34	—

W roku obrachunkowym 1933/34 sprzedano nieruchomości:

Nr. b.	Data	Oznaczenie księgi wieczystej	Wielkość ha	a	m²	Komu sprzedano	Cena sprzedaży zł	Uwagi
1.	27. 9. 1933 r.	Katowice 1. wyk. 2	—	11	37	Zgromadzeniu Sióstr N.M.P. w Brzeziu	5 685,00	—
2.	15. 3. 1934 r	Załęże 1. wyk. 685	1	01	15	Giesche, Sp. Akc.	zamiana	p. nabycia nr. b. 4

Księga inwentarzowa wykazuje na dzień 31. III. 1934 r. następujące objekty:

Domy administracyjne	10
budynki szkolne	27
budynki czynszowe razem z blokami mieszk.	36 (każdy blok liczy jako 1 dom
kioski miejskie	47
kioski inwalidzkie	
niezabudowane grunta	291,50.15 ha.

Ogólna liczba lokatorów, obowiązanych płacić Magistratowi czynsz wynosiła w dniu 31. III. 1934 r. — 724.

Czynsze za lokale handlowe i mieszkalne były preliminowane w wysokości 717.000 zł, wpłynęło z tego tylko 588.580 zł.

W powyższem sprawozdaniu prezdstawiłem najważniejsze wydarzenai z działalności Zarządu Miejskiego w Katowicach.

Przedstawiłem tem sprawozdaniem rok gospodarczy 1933/34. Był to okres w dziejach naszego Miasta, w którym ogólne przesilenie gospodarcze tak od Rady Miejskiej przy uchwalaniu, jak od Zarządu Miejskiego przy wydatkowaniu wymagało stosowania jak najdalej posuniętej oszczędności. Tylko dotrzymanie linji oszczędnościowej, choć czasem bolesne z zrozumiałych względów, umożliwiło w końcowym wyniku nie tylko osiągnięcie bilansowej równowagi, ale nadwyżka kasowa w kwocie zgóry 1½ miljonowej dała korporacjom możność do przygotowania i wykonania w następnym okresie gospodarczym najkonieczniejszych robót inwestycyjnych, któreby nie tylko wytworzyły nowe wartości dla naszego Miasta, ale również w znacznej mierze przez produktywne zatrudnienie bezrobotnych przyczyniły się do odciążenia rosnących w czasie kryzysowym wydatków Opieki Społecznej. Przebieg pierwszych miesięcy roku gospodarczego 1934/35 wykazał słuszność tego stanowiska.

Katowice, dnia 30 września 1934 r.

Pierwszy burmistrz.

(—) **Dr. Kocur.**